

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

2560

**Curriculum Administration in World-Class Standard Schools
Secondary Education Service Area Office 1 and 2**

Saovanee Nuennyoy

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Education Management
College of Education Sciences, Dhurakij Pundit University**

2017

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบริหารหลักสูตร ใน โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

เสนอโดย นางสาวเสาวนีย์ นวลน้อย

สาขาวิชา การจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

ลงชื่อ ..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ)

ลงชื่อ ..... กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว)

ลงชื่อ ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินสุดา สิริธรรังศรี)

ลงชื่อ ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

วิทยาลัยครุศาสตร์รับรองแล้ว

..... รักษาการคณบดีวิทยาลัยครุศาสตร์
(อาจารย์ ดร.พงษ์ภิญโญ แม่น โกศล)

วันที่ ๑๕ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2
ชื่อผู้เขียน	เสาวนีย์ นวลน้อย
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กล้า ทองขาว
สาขาวิชา	การจัดการการศึกษา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) 2) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 48 โรงเรียน ได้มาจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970) โดยการสุ่มตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน/รองฯวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ โรงเรียนละ 8 คน รวมเป็นโรงเรียนละ 10 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญทั้งสิ้น 480 คน

กลุ่มตัวอย่างได้แก่โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 48 โรงเรียน ได้มาจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970) โดยการสุ่มตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน/รองฯวิชาการ โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ โรงเรียนละ 8 คน รวมเป็นโรงเรียนละ 10 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญทั้งสิ้น 480 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยจำนวนค่าร้อยละค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t - test)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตรนั้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนการจำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูงกับโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มต่ำมีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนพบว่า ครูและโรงเรียนต้องจัดกิจกรรมเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม โดยเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่ตนเองเลือกตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ครบทุกด้าน สรรค์สร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีคุณภาพ สามารถปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมได้อีกทางหนึ่ง

3) ปัญหา คือ ครูผู้สอนยังขาดความรู้และความชัดเจนในกระบวนการด้านการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริมของโรงเรียนไม่เป็นรูปธรรมและไม่ต่อเนื่องในด้านนโยบายการปฏิบัติ ครูส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล และขาดการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการขาดอุปกรณ์ที่เพียงพอ สื่อและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนมีน้อย ขาดการจัดอบรมครูและบุคลากรให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ไม่มีการบูรณาการในกลุ่มสาระอื่นๆ ขาดการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

4) ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมครูผู้สอน โดยสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในทักษะความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียน

มาตรฐานสากล ส่งเสริมให้เกิดเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องในด้านนโยบายการปฏิบัติ ครูส่วนใหญ่ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ที่เพียงพอ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เพียงพอกับการใช้งาน ส่งเสริมการจัดอบรมครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเพื่อมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆให้เกิดการบูรณาการในกลุ่มสาระฯอื่นๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการดำเนินการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

คำสำคัญ : การบริหารหลักสูตรใน โรงเรียนมาตรฐานสากล, โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

Thesis Title Curriculum Administration in World-Class Standard Schools Secondary
Education Service Area Office 1 and 2

Author Saovanee Nuennoy

Thesis Advisor Assoc.Prof. Dr.Kla Tongkow

Department Education Management

Academic Year 2016

ABSTRACT

This study aims to 1) study and 2) compare the curriculum management of World Class Standard Schools under Secondary Educational Service Area 1 and 2 by school size and O-NET results, 3) find problems and suggestions about World Class Standard Schools. A sample of 25 schools were drawn from schools under Secondary Educational Service Area 1 and 2 using Random Sampling.

The result of the research found that

1) curriculum management of World Class Standard Schools under Secondary Educational Service Area 1 and 2 had overall statistical average at high level. The highest aspect is developing curriculum understanding. The second aspect is Curriculum developing in World Class Standard Schools. The last aspect is school lab preparation.

2) The outcome of comparing extra large, large, and medium size schools is not different. When considered each aspects also found that there were no different.

3) The problem found that teachers lack the understanding about curriculum management process. The suggestion is that schools should support teachers both objective and subjective ways.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูง จากรองศาสตราจารย์ ดร.กล้าทองขาวอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อชี้แนะและความช่วยเหลือจนกระทั่งลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อุทัย บุญประเสริฐ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริธรรังศรีและผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้ความช่วยเหลือแนะนำและตรวจแก้ไขในการดำเนินการจัดทำ วิทยานิพนธ์ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งและถือเป็นพระคุณอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณทั้งสามท่าน เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในวิทยาลัยครุศาสตร์ทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความรู้และ ให้คำแนะนำด้วยดีเสมอมาขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบ เครื่องมือผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พิณสุดา สิริธรรังศรี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญชลี ทองแถม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินชวา กามดิษฐ์ ดร.เฉลิมชัย มนุษเสวต และ ดร.วรรณดี นาคสุขปาน ให้คำแนะนำในการจัดทำเครื่องมือแบบสอบถามในการวิจัยขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและ ให้คำแนะนำในหลายๆด้านจนวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถามให้ ความคิดเห็นทำให้การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อมูลครบถ้วน

คุณงามความดีอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดามารดาผู้มีคุณอันเป็นที่เคารพยิ่งและคณาจารย์ผู้ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนทุกๆท่านที่ให้กำลังใจช่วยเหลือจนกระทั่ง วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เสาวนีย์ นวลน้อย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๗
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 คำถามการวิจัย.....	6
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	6
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	7
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....	13
2.2 ความหมาย ความสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ.....	23
2.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล.....	29
2.4 บริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต.....	59
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
3. ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย.....	67
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
3.3 การสร้างเครื่องมือ.....	69
3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล.....	70
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษา เขต 1 และ เขต 2.....	73
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2.....	74
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียน ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2.....	85
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตร ในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2.....	88
ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ..	93
5. สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	99
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	99
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	102
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	113
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจคุณภาพเครื่องมือ.....	114
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	115
แบบวัดความสอดคล้อง.....	118
ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถาม.....	124
ประวัติผู้เขียน.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 ตารางแสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผู้ให้ข้อมูลขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
4.2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน.....	74
4.3 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการสร้างความสำเร็จในหลักสูตร จำแนกเป็นรายข้อ.....	75
4.4 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกเป็นรายข้อ.....	76
4.5 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการจำแนกเป็นรายข้อ.....	78
4.6 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ.....	80
4.7 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องจำแนกเป็นรายข้อ.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหาร หลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมและ ประสบการณ์การเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ	82
4.9 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหาร หลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผล จำแนกเป็นรายข้อ	84
4.10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	85
4.11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน	86
4.12 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2	88

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 7

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาการวิจัย

กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาการ และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้แต่ละประเทศไม่สามารถ ปิดตัวอยู่โดยลำพัง ต้องร่วมมือ และพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกัน มีความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันมากขึ้น ในขณะเดียวกัน สังคมโลกในยุคปัจจุบัน เต็มไปด้วยข้อมูล ข่าวสารทำให้คนต้องคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และมีการตัดสินใจที่รวดเร็ว เพื่อให้ทันกับเหตุการณ์ ในสังคม ที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้นำไปสู่สถานการณ์ของการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมระหว่างประเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้ หลายประเทศต้องปฏิรูปการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษาจึงเป็นตัวบ่งชี้สำคัญประการหนึ่ง สำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และศักยภาพในการแข่งขันในเวทีโลกของ แต่ละประเทศ ประเทศที่จะอยู่รอดได้หรือคงความได้เปรียบก็คือประเทศที่มีอำนาจทางความรู้ และเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ซึ่งในยุคโลกไร้พรมแดนคนต่างชาติเข้ามาทำงาน และประกอบอาชีพ ในประเทศไทยมากขึ้นขณะเดียวกันคนไทยมีโอกาไปทำงาน และประกอบอาชีพในต่างประเทศ มากขึ้นด้วยเช่นกัน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, น.15)

การจัดการศึกษาปัจจุบันสนองตอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไป เพื่อพัฒนาคนไทย ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมใน การดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ยึดหลักการ จัดการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับ ประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระ และกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่าง ต่อเนื่องเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพเป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 22 ต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553ก, น.1)

ในปัจจุบันระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ การสื่อสาร ทำให้สังคม โลกมีการเคลื่อนไหวระหว่างวัฒนธรรมมากขึ้น การเมืองแบบเสรี ประชาธิปไตย เป็นที่นิยมยอมรับกันทั่วโลก ประเทศไทยจะมีความสัมพันธ์กับชุมชนโลกบน พื้นฐานของศักดิ์ศรี และ ความเท่าเทียมกัน จะมีความสามารถในการแข่งขัน และร่วมมือกับประชาคมโลกได้ ต่อเมื่อเรามีการ ปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาคน และสังคมไทยให้มีสมรรถนะในการแข่งขัน มีคุณภาพสูงขึ้น รู้จักเลือกที่จะรับกระแส ของวัฒนธรรมต่างชาติ ปลูกจิตสำนึก และความภาคภูมิใจใน ความเป็นคนไทย รวมถึงการกระจาย อำนาจผู้ท้องถิ่นในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ให้ทันต่อสภาวะการณ์โลกเรามีเจตนารมณ์มุ่งมั่นที่จะบรรลุความคาดหวังสำคัญ (สำนักบริหารงาน การมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553, น.1)

จากการศึกษาวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กับหลักสูตรนานาชาติประเทศ พบว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ความสำคัญกับการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้เป็นลำดับแรก แต่ให้ความสำคัญกับการพัฒนา ผู้เรียนด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ น้อยมาก ซึ่งต่างกับหลักสูตรในหลาย ๆ ประเทศ อีกทั้งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ไม่สะท้อนให้เห็นการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนที่เชื่อมโยงกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมในเรื่อง การเรียนรู้ภาษายุคดิจิทัล การฝึกทักษะความสามารถในการสื่อสาร ภาษาต่างประเทศ การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีการคิดประดิษฐ์ และสร้างสรรค์งาน สามารถผลิตผลงานที่มีคุณภาพสูง ด้วยเหตุผล และความจำเป็นดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานจึงริเริ่ม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class Standard School) ซึ่งเป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาที่นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผู้เรียนมีศักยภาพ และความสามารถแข่งขันทัดเทียมกับผู้เรียน ของนานาชาติประเทศ (สำนักบริหารงาน การมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553, , น.3)

ในแผนยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษา ปี งบประมาณ 2552-2555 กำหนด วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อยกระดับคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษาที่จัดการมัธยมศึกษา ส่งเสริมให้ สถานศึกษาที่มีความพร้อมได้พัฒนาสู่มาตรฐานสากล ต่อมาในปี 2553 สำนักงาน คณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนิน โครงการ โรงเรียนสู่มาตรฐานสากล เพื่อยกระดับ โรงเรียน ให้มีการจัดการ เรียนการสอน และการบริหารระบบคุณภาพ มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ ที่สามารถ เทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีศักยภาพเพียงพอในการเป็นพล โลก (สำนักบริหารงานการ มัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553 , น.2)รวมทั้งการที่กระทรวงศึกษาธิการ

ได้ประกาศนโยบายการปฏิรูป การศึกษาในทศวรรษที่ 2 (2552-2561) การนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 และการกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชั้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ประกาศทิศทางการพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษายุคใหม่ (2553-2561) โดยมีเป้าประสงค์คือ ผู้เรียน เป็นคนไทยยุคใหม่ มีคุณภาพมาตรฐานระดับสากล มีความเป็นพลโลก และประเด็นยุทธศาสตร์ใน การพัฒนาระบบการจัดการมัธยมศึกษา ระบบการเรียนรู้ใหม่ สู่คุณภาพมาตรฐานระดับสากล ตั้งเป้าหมายในการดำเนินงานตามประเด็นยุทธศาสตร์ในด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านระบบการเรียนรู้ และด้านการบริหารจัดการ จุดมุ่งหมายการพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนสู่มาตรฐานสากลนั้น เพื่อพัฒนา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาให้มีศักยภาพและความสามารถรองรับการส่งต่อระดับสูงกว่าขั้นพื้นฐานใน ด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อการพึ่งตนเอง เพิ่มสมรรถนะในการแข่งขัน พัฒนารูปแบบ และ กระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ เน้นความแตกต่างตามกลุ่มศักยภาพของผู้เรียนที่มีเครื่องมือ สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศเหมาะสมกับการเรียนรู้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก และ ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการผลิตผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้รองรับ โครงสร้างการผลิต ระดับสูงกว่าขั้นพื้นฐาน โดยมีเครือข่ายการมีส่วนร่วมกับสถาบันการศึกษาระดับท้องถิ่น ระดับ ภูมิภาค ระดับประเทศ และต่างประเทศ

โรงเรียนมาตรฐานสากลจัดการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เทียบเคียงมาตรฐานสากลผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลกดำเนินการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียน การสอน และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ เป็น โรงเรียนที่พัฒนาต่อยอดให้ผู้เรียน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เทียบเคียงกับมาตรฐานสากลเป็นคนไทยยุคใหม่ ตามปฏิญญาว่าด้วย การจัดการศึกษา ของ UNESCO ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทุกประเทศได้มีการพัฒนา และใช้หลักสูตร การศึกษาที่มีเป้าหมาย ให้ผู้เรียนได้ Learn to Know, Learn to Be, Learn to Do เพื่อให้มีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติ และ Learn to Live Together เพื่อสร้างคุณลักษณะในฐานะ พลโลก การมุ่งสะท้อนคุณภาพของผู้เรียนต่อยอดจากสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักบริหารงานการ มัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553 , น.9) โดยให้โรงเรียนมาตรฐานสากลทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเพิ่มเติมสาระความเป็นสากล 4 สาระ ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge: TOK) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-essay) กิจกรรมสร้างสรรค์ ประโยชน์ (CAS : Creativity Action Service) และ โลกศึกษา (Global Education) และ ให้ความสำคัญในการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาต่างประเทศที่ 2 อีกหนึ่งภาษารวมทั้งการฝึกทักษะ ภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้นเพื่อต่อยอดความรู้ที่ได้จากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นพลโลกมีความทัดเทียมกับนานาชาติประเทศ เป็นเยาวชนรุ่นใหม่ เป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้สองภาษา ล้ำหน้าในทาง ความคิด สามารถผลิตงานได้อย่างสร้างสรรค์ และมีจิตร่วมรับผิดชอบในสังคมโลก (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553 , น.2-3)

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะต้องมีการบริหารหลักสูตร จึงนับว่าเป็นภารกิจที่มีความสำคัญของสถานศึกษาทุกสถาบัน การบริหารหลักสูตรถือเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการหลักสูตรหรือผู้จัดการหลักสูตร เป็น องค์ประกอบสำคัญของขั้นตอนในการนำแนวคิด ทฤษฎีความเชื่อเกี่ยวกับการศึกษาสู่การปฏิบัติ จริงในสถานศึกษา โดยที่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะบรรลุผลหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับ ศักยภาพในการบริหารจัดการของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างจริงจัง จึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหาร สถานศึกษา ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องรับรู้เรื่องราว และเข้าใจในการบริหารหลักสูตรโรงเรียน

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School) เป็นโรงเรียนในโครงการ ที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน, 2553, น.1-5) โดยมีความมุ่งหวังไว้ว่า นักเรียนที่มีศักยภาพ เป็นพลเมืองโลก ด้วยการคัดเลือกโรงเรียนที่มีศักยภาพในการต่อยอดบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ โดยวางแผน ทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากลจะต้องมีหลักสูตรเด่นที่เน้นมาตรฐาน ผนวกกับความ เป็นสากลที่ประกอบด้วย ทฤษฎีองค์ความรู้ มีการบริหารที่เปี่ยมด้วยคุณภาพ ผู้เรียนจะมีศักยภาพ เป็นพลโลก มีความยอดเยี่ยมวิชาการ สื่อสารอย่างน้อย 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิดผลิตงานอย่าง สร้างสรรค์ มีการวางแผนเป้าหมายการพัฒนา และยกระดับโรงเรียนมาตรฐานสากลที่จะต้องพัฒนา โรงเรียนในปี 2553 ให้ได้ 200 แห่งปี 2554 จำนวน 200 แห่ง และปี 2555 จำนวน 100 แห่ง เพื่อครบ 500 แห่งภายใน 3 ปี เป็นโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 381 แห่งระดับประถมศึกษา 119 แห่ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษา ขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ในการบริหารจัดการกำกับดูแลการดำเนินงาน ของสถานศึกษา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา ให้มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุด และ สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ซึ่งในทุกโรงเรียนจำเป็นต้องมีกลไก การบริหารหลักสูตรที่ทันสมัย และมีคุณภาพ เพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างหลักสูตร และ พัฒนาบุคลากรภายในของโรงเรียนให้มีความสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลได้ ในการจะนำ หลักสูตรไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการบริหารจัดการที่ดี สอดคล้อง เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งในการนำ หลักสูตรสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาได้ตรงตามเป้าหมายของการจัดการการศึกษา และเกิด

ประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้เรียน เพราะผู้เรียนถือเป็นผลผลิตของการบริหารหลักสูตรจึงควรที่จะมีการติดตามผล และทบทวนศึกษาการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลใน 7 ด้าน ได้แก่ การสร้างความเข้าใจหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การจัดอบรมครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ และการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล เพื่อให้ทราบผลของการบริหารหลักสูตรของโรงเรียนว่าที่ผ่านมามีแนวโน้มไปในทิศทางใด ควรที่จะมีการเสริมจุดแข็งหรือการแก้ไขจุดด้อยในด้านใดบ้าง บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติต่อหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างไร เพื่อให้โรงเรียนมีการพัฒนาสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีมาตรฐานในระดับสากลสามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และผู้เรียนมีศักยภาพ และความสามารถแข่งขันทัดเทียมกับผู้เรียนของนานาประเทศ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโรงเรียนที่มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2 เพื่อนำข้อมูลไปเป็นแนวทางในการศึกษา และเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ทำให้โรงเรียนมีการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีมาตรฐานในระดับสากลสามารถก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และผู้เรียนมีศักยภาพ และความสามารถแข่งขันทัดเทียมกับผู้เรียนของนานาประเทศ ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)
3. เพื่อศึกษาปัญหา และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2

1.3 คำถามการวิจัย

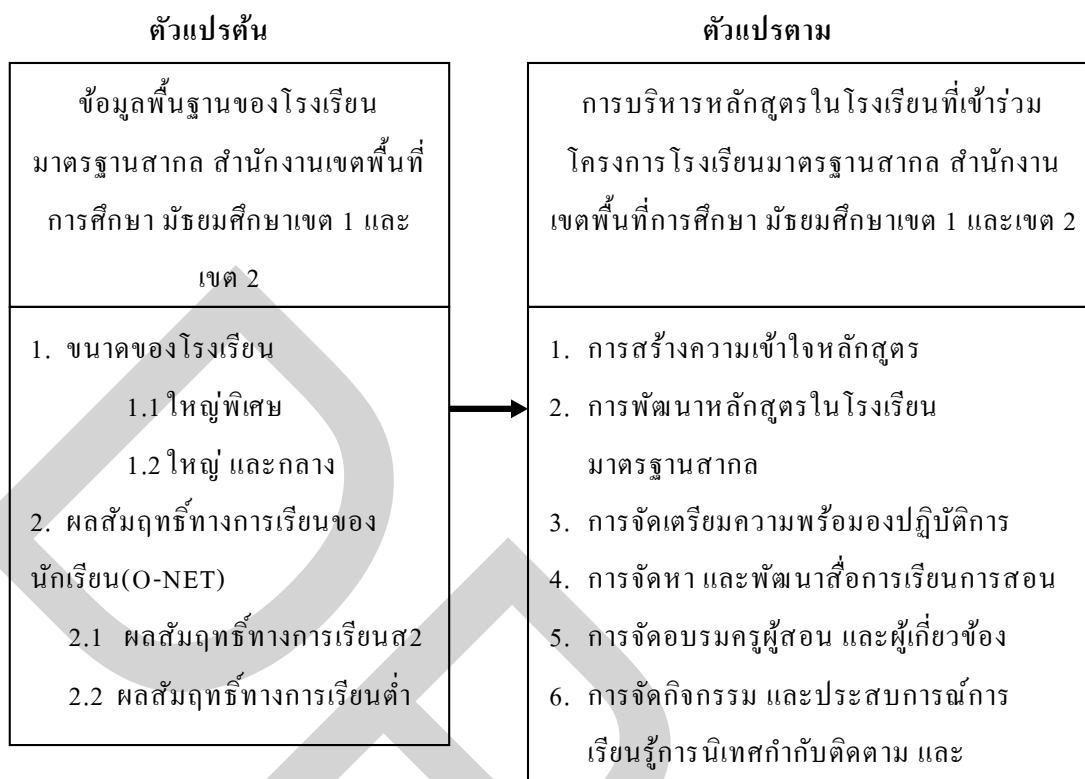
1. การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 มีลักษณะอย่างไร
2. โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ต่างกัน มีการบริหารหลักสูตรแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร
3. การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 มีปัญหา และข้อเสนอแนะอย่างไร

1.4 สมมติฐานการวิจัย

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ตามขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน(O-NET) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์มาจากทฤษฎีหลักสูตรของ โบแชมพ์ (Beauchamp 1981, p.77) ไทเลอร์ (Tyler, 1949, p.53) ทาบา (Taba 1962, p.10) โอลิวา (Oliva. 1992, p.8-9) และวิชัย วงษ์ใหญ่ (2538) รวมทั้งได้ใช้แนวทางการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนโดยเทียบเคียงสู่มาตรฐานสากลของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น.23-26) มาพัฒนาเป็นการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมาตรฐานสากล ใน 7 ด้านเป็นตัวแปรตาม และได้กำหนดขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน(O-NET) เป็นตัวแปรต้น ดังที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาจากทฤษฎีหลักสูตร โบแชมพ์ (Beauchamp 1981, p.77) ไทเลอร์ (Tyler, 1949, p.53)

ทาบา (Taba 1962, p.10) โอลิวา (Oliva.1992, p.8-9) วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538) และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนโดยเทียบเคียงสู่มาตรฐานสากลของสำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลายกระทรวงศึกษาธิการ (2553, น.23-26) มาพัฒนาเป็นการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมาตรฐานสากล ใน 7 ด้านได้แก่

1. การสร้างความเข้าใจหลักสูตร
  2. การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล
  3. การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ
  4. การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน
  5. การจัดอบรมครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง
  6. การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้
  7. การนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล
2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
  - 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 57 โรงเรียน
  - 2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 48 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p.608) โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละชั้น แล้วจึงใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
3. ตัวแปรที่ศึกษา
  - 3.1 ตัวแปรต้น คือ ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน ในโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ได้แก่
    - 3.1.1 ขนาดของโรงเรียน
      - 3.1.1.1 ใหญ่พิเศษ
      - 3.1.1.2 ใหญ่ และกลาง
    - 3.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)
      - 3.1.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
      - 3.1.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ
  - 3.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในด้านต่อไปนี้
    - 3.2.1 การสร้างความเข้าใจหลักสูตร
    - 3.2.2 การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล
    - 3.2.3 การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ
    - 3.2.4 การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

3.2.5 การจัดอบรมครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง

3.2.6 การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้

3.2.7 การนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาในการนำหลักสูตรที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นไปสู่การเรียนการสอนของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การสร้างความเข้าใจหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การจัดอบรมครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ และการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล

การสร้างความเข้าใจหลักสูตร หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาเพื่อกำหนดกรอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญต่อ ครู บุคลากร ทั้งภายใน และภายนอกองค์กรต่าง ๆ ทั้ง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษา ให้มีความตระหนัก และมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตร มีการเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาอบรมให้ความรู้กับบุคลากรครู และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร มีการพบบุคลากรครู และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาดูงานทั้งใน และนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง การดำเนินการวางแผนเตรียมการในการจัดทำหลักสูตร การร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ให้มีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยร่วมกันกำหนดจุดมุ่งหมายหลักการ โครงสร้าง และออกแบบหลักสูตรโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญประกอบ

การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ หมายถึง การจัดเตรียมห้องปฏิบัติการที่มีความพร้อมทั้งความสะดวกสบาย ความสะอาด และเพียงพอสำหรับการใช้งานพร้อมทั้งมีการจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉาย สไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมค์ลอย ไมโครโฟน เป็นต้น ที่มีความพร้อม และเพียงพอสำหรับการใช้งาน อีกทั้งยังมีการจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ให้อยู่ประจำพร้อมให้คำแนะนำการใช้งานอุปกรณ์ต่าง ๆ ในห้องปฏิบัติการพร้อมให้บริการตลอดเวลา

การจัดการ และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การรวบรวมสื่ออุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามโครงการมาตรฐานสากล ได้อย่างเป็นระบบพร้อมทั้งมีการสร้างเอกสาร และสื่อประกอบการเรียนรู้ที่ทันสมัยต่อการ เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีประสิทธิภาพ และเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน รวมถึง มีการปรับปรุง และพัฒนาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลมาใช้ในการเรียนการสอน

การจัดอบรมครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง การเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาอบรม ให้ความรู้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร การพบบุคลากร ครู และผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร และผู้ที่นำหลักสูตรไปใช้มาศึกษาคูงานทั้งใน และนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน และการปฏิบัติงาน

การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่เหมาะสมตามสภาพของกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้าง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ให้สังคม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น มีการเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล

การนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล หมายถึง การติดตามตรวจสอบ และประเมินผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล การแต่งตั้งคณะกรรมการ นิเทศภายในเพื่อติดตาม และทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา รวมทั้งการนำข้อมูลที่ได้จากการ ติดตาม และทบทวนมาปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล พร้อมทั้งรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาต่อชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีการศึกษา

โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เทียบเคียงมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดขนาดของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียน มาตรฐานสากล ตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ใช้จำนวนนักเรียน

ที่เข้าเรียนเป็นตัวกำหนด โดยในการทำการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ ใหญ่พิเศษ ใหญ่ และกลาง

ขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

ขนาดใหญ่ และกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,499 คน ลงมา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หมายถึง ผลคะแนนรวมจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนที่มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง ผลคะแนนรวมจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในกลุ่ม 27 % แรกของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง ผลคะแนนรวมจากการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในกลุ่ม 27 % ท้ายของโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

ผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ หมายถึง ผู้แทนของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ประกอบด้วย ผู้บริหาร/รองวิชาการ หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา และหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ปฏิบัติการสอนในโครงการที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2
2. เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เป็นอุปสรรคการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2
3. เพื่อส่งเสริมการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา ความหมายความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรใน โรงเรียนมาตรฐานสากล บริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีดังนี้

- 2.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1.1 ความหมายการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1.2 ความสำคัญ และความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1.3 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา
  - 2.1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา
- 2.2 ความหมาย ความสำคัญที่เกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
  - 2.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ
  - 2.2.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ
  - 2.2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
- 2.3 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรใน โรงเรียนมาตรฐานสากล
  - 2.3.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตร
  - 2.3.2 ความหมายของการบริหารหลักสูตร
  - 2.3.3 ความหมายของโรงเรียนมาตรฐานสากล
  - 2.3.4 แนวคิดการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล
  - 2.3.5 วัตถุประสงค์ของโรงเรียนมาตรฐานสากล
  - 2.3.6 การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 2.4 บริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดด้านการบริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

สมเดช สีแสง (2543) อธิบายว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการใช้ศาสตร์อย่างหนึ่ง ศิลปะของการบริหาร ในอันที่จะนำพาองค์กรให้ไปสู่จุดหมายที่ตั้งไว้ องค์กรจำเป็นจะต้องมีผู้นำ ที่มีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านความรู้ความสามารถในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาระงานโดยตรง และ มาตรฐานวิชาชีพ ตลอดจนประพฤติส่วนตัว ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้การบริหารงานของผู้บริหารประสบผลสำเร็จได้

กำพล ฤทธิรักษา (2545, น.13) สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ชุมชน และสังคมร่วมมือร่วมใจกันดำเนินการ เพื่อให้ภารกิจของ สถานศึกษา ที่รับผิดชอบประสบผล สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างดี และมีประสิทธิภาพ

เกียรติยศ เอี่ยมคงเอก (2546, น.8) สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงการบริหาร การศึกษาของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งเสริมให้การบริหารงาน สถานศึกษา เกิดสัมฤทธิ์ผล มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการ สถานศึกษา การบริหารงานบุคคล การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานธุรการ การบริหารงาน กิจกรรมนักเรียน การบริหารอาคารสถานที่ และบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน

ภคินี ดอกไม้งาม (2546 , น.31) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การดำเนินงานของ กลุ่มบุคคลที่จัดกิจกรรมทางการศึกษาเพื่อสมาชิกในสังคม และประเทศ และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ ทั้งสติปัญญาร่างกาย และจิตใจให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างดี และ มีความสุขในชีวิตตามสมควรแก่สภาพของตน

มนีรัตน์ ภิญโญภาพสกุล (2549, น.13) สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารของสถานศึกษา ที่ผู้บริหารดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่างๆ ที่มีความ ร่วมมือของผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาโดยมีการวางแผนการวินิจฉัยสั่งการการควบคุม และการจัดการเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม เจตนารมณ์ของการศึกษา

ทรงวิทย์ ชูวงศ์ (2550, น.11) ได้ให้ความหมายของคำว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลในการบริหารจัดการในด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และ การบริหารทั่วไป โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักการคืนอำนาจจัด การศึกษา ให้ประชาชน หลักการบริหารตนเอง หลักการตรวจสอบถ่วงดุล เพื่อพัฒนาสถานศึกษา ให้สามารถ พัฒนาคณ (นักเรียน) ให้มีคุณภาพ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สมคิด มawangศ์ (2554, น.11) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการ ในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้าน ที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คน ร่วมมือ กันบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการ จัดการ องค์กรที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การกิจหลักของผู้บริหาร และ บุคลากรหลายๆฝ่ายที่จะต้องร่วมกันกำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงาน ใว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะทำให้งานนั้น บรรลุมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์ และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการ ดำเนินงานต่างๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีก หลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้าน สติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกันจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร ที่ จะนำเอาเทคนิควิธี และกระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา

2.1.2 ความสำคัญ และความจำเป็นในการบริหารสถานศึกษา

สมคิด บางโม (2544, น.153) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นแหล่งพัฒนา ประชากรของประเทศสำคัญยิ่ง เนื่องมาจากว่าสถานศึกษา เป็นหน่วยงานที่ใช้ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ จำนวนมาก เพื่อใช้ในการพัฒนาคน หากการจัดการบริหารงานในสถานศึกษา ขาดประสิทธิภาพ ผลผลิตของสถานศึกษา คือ นักเรียนที่สำเร็จออกไป ย่อมมีประสิทธิภาพต่ำ ซึ่งส่งผลไปถึงการ พัฒนาประเทศย่อมจะล่าช้าตามไปด้วย

ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, น.1-3) ได้สรุปว่าการบริหารการศึกษาที่มีความสำคัญคือเป็น การ บริหารจัดการที่มีระบบ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคล และหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้า ร่วม ดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมี กระบวนการ ประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรง และเชื่อถือได้ ซึ่งการศึกษาส่งผลกระทบ และมี อิทธิพลต่อการ เปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาการ และเทคโนโลยีที่ จำเป็นในการทำงาน และการใช้ชีวิตในสังคม ยิ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างรวดเร็วอัน เป็นผลจากการ พัฒนาการทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารใหม่ ๆ พัฒนาการเหล่านี้ย่อม ทำทายต่อการบริหารการศึกษา ดังนั้นการบริหารการศึกษาจึงมีความสำคัญที่ ต้องมุ่งไปสู่เป้าหมาย ที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม ต้องนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ อย่างแท้จริง ตรงตาม เป้าหมายร่วมกัน รวมทั้งการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธนา ชูทองม้วน (2550, น.10)ได้สรุปว่าการบริหารสถานศึกษานั้นเป็นงานที่จะต้องให้ความสำคัญรอบคอบให้มากยิ่งขึ้นเพราะสิ่งสำคัญผู้บริหารนั้นจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถพร้อมประสบการณ์ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้ กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กระบวนการบริหารการศึกษาคือ การวางแผนหรือวางโครงการอย่างกว้างๆ ซึ่งจะต้องเรียงลำดับถึงความสำคัญก่อนหลังมีงานอะไรบ้างที่จะต้องปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันควรวางแผนวิธีปฏิบัติพร้อมด้วยวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานนั้นๆ ก่อนลงมือปฏิบัติการ การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีการวางแผนให้รัดกุมมากยิ่งขึ้น โดยการประสานงานกันระหว่างเพื่อนร่วมงานให้มีความเข้าใจที่ดีต่อกัน การมอบภาระหน้าที่นั้นจำเป็นต้องมอบให้คนที่ทำหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบสูง และเป็นคนที่เข้าใจงานได้อย่างดีเยี่ยม คำสั่งที่ลงมานั้นสามารถสนองได้อย่างเต็มที่

สุชิน เรืองบุญส่ง (2551, น.9) ได้สรุปว่า การบริหารการศึกษามีความจำเป็น เพราะต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ เนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การบริหารการศึกษา จำเป็นต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ปัจจุบันโลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้หรือเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือ จำเป็นที่ขาดไม่ได้ ในสังคมสมัยใหม่นี้ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาได้ และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพลังสำคัญสำหรับการอยู่รอด และการพัฒนา ทั้งสำหรับ บุคคล และสำหรับสังคม ประเทศชาติโดยรวม

อรทัย แสงทอง(2552, น.22)ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการโดยกลุ่มบุคคลต่างๆเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ นั่นก็คือการพัฒนาสมาชิกหรือผู้รับบริการทางการศึกษา ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการ และเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ โดยพึงพิงงบประมาณจากรัฐที่มีไม่มากนักด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลา และทรัพย์สินอย่างอื่นเพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆของหน่วยงานได้ ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

สมคิด มวางค์ (2554, น.12)ได้กล่าวสรุปว่า การบริหารการศึกษานั้นมีความจำเป็น และมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะในการพัฒนาบุคคล พัฒนาสังคม หรือการพัฒนาประเทศชาตินั้นต้องการคนที่ได้รับการฝึกฝน พัฒนาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา

ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรม เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การบริหารการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ การพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงเปรียบเสมือนขุมพลังสำหรับการอยู่รอด และการพัฒนา ทั้งสำหรับบุคคล สังคม และประเทศชาติโดยรวม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา มีความสำคัญเพราะเป็นกระบวนการทำงานโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่าย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้กำหนดไว้นั้นคือการพัฒนาสมาชิก หรือผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการซึ่งเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องให้สถานศึกษา อยู่รอด โดยต้องกำหนดแผนงานวิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ใช้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาลอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้คุ้มค่าที่สุด ซึ่งความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น

2.1.3 กระบวนการบริหารสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, น.16) ได้กล่าวว่า กระบวนการบริหารการศึกษา ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การจัดสรรทรัพยากร (Allocating) การกระตุ้น (Stimulating) การประสานงาน (Coordinating) การประเมินผล (Evaluatong)

วิโรจน์ สารรัตนะ (2546, น.1) ได้กล่าวว่ากระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กร ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) การควบคุม (Controlling)

กูลิก และเออร์วิค (Luther H.Gulick and Lyndall Urwick, อ้างถึงใน สุพจน์ พันธุ์ชูเพชร (2548, น.12) ได้กล่าวถึงกระบวนการในการบริหารงานของ ซึ่งได้เสนอกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการเรียกย่อ ๆ ว่า “POSDCORB” โดยมีกระบวนการบริหาร ดังนี้

(1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนแนวทางในการปฏิบัติงานตลอดจนวิธีการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน

(2) การจัดหน่วยงาน (Organizing) หมายถึง การจัดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงาน

(3) การจัดตัวบุคคล (Staffing) หมายถึง การบริหารงานด้านบุคลากรอันได้แก่ การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การรักษาสภาพการทำงาน การควบคุมการปฏิบัติงาน

(4) การอำนวยการ (Direction) หมายถึง การดำเนินการในการตัดสินใจ และการสั่งการ ในกิจการต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีระเบียบแบบแผน ทั้งในลักษณะทั่ว ๆ ไป และใน ลักษณะเฉพาะ ตลอดจนการให้คำแนะนำ และการควบคุมการปฏิบัติงาน

(5) การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การร่วมมือในการปฏิบัติงานในส่วนต่าง ๆ ให้ประสานสอดคล้องกัน และกลมกลืนกัน

(6) การรายงาน (Reporting) หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานให้ ผู้บริหาร และสมาชิกของหน่วยงานได้ทราบความเคลื่อนไหว และความก้าวหน้าของกิจการใน หน่วยงาน

(7) งบประมาณ (Budgeting) หมายถึง การควบคุมการใช้จ่ายให้รอบคอบ และรัดกุม รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ การทำบัญชี

สมคิด มawang (2554, น.13) ได้สรุปว่า กระบวนการบริหารการศึกษา คือ แนวทาง เทคนิคหรือวิธีการ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการหลัก ๆ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การ อำนวยการ การประสานงาน การควบคุมงาน การตัดสินใจ การจัดคนเข้าทำงาน การจัดสรร ทรัพยากร การติดต่อสื่อสาร การประเมินผล และการปรับปรุง รวมทั้งการกระตุ้นหรือการจูงใจที่ ผู้บริหารนำมาใช้ในการปฏิบัติภารกิจการบริหาร การศึกษา ให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ดังนั้นหัวใจหลักของผู้บริหารจำเป็นต้อง ทราบกระบวนการทางการบริหาร และต้องมี ทักษะในการใช้กระบวนการทางการบริหารทุก ขั้นตอน อย่างมีแนวคิด และความเหมาะสม

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งเป็น กระบวนการทางสังคมที่ผู้บริหารใช้สำหรับตัดสินใจ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารหน่วยงานหรือ องค์การต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่ได้ กำหนดไว้ โดยต้องใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ เกิดความร่วมมือกันในการปฏิบัติงาน ซึ่งกระบวนการบริหารดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นภารกิจของผู้บริหารต้องปฏิบัติ ตามลำดับขั้นตอน ให้ เป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

2.1.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา

“ทฤษฎี (Theory)” มาจากภาษากรีกว่า Theoria หมายความว่า การตื่นตัวของจิตใจ ดังนั้นทฤษฎีเป็นลักษณะของการมองความจริงอันบริสุทธิ์

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น.504) ให้ความหมายคำว่า “ทฤษฎี” หมายถึง ความเห็น การเห็นด้วยใจ ลักษณะที่คิดคาดเอาตามหลักวิชา เพื่อเสริมเหตุผล และรากฐานให้แก่ปรากฏการณ์ หรือข้อมูลในภาคปฏิบัติ ซึ่งเกิดขึ้นมาอย่างมีระเบียบ

แคปแลน (Kaplan, A. 1964) กล่าวไว้ว่า “ทฤษฎี” เป็นแนวทางที่ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์ที่ทำให้วิตกกังวลด้วยการกระทำอย่างมีประสิทธิภาพในการทำความเข้าใจจากปรากฏการณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การละทิ้งหรือปรับเปลี่ยนสถานการณ์ต่างๆ เข้าด้วยกัน และทดแทนด้วยสถานการณ์ใหม่ที่ต้องการ

จากการศึกษาทฤษฎีเพื่อเสริมเหตุผล และรากฐานให้แก่ปรากฏการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องอาศัยความเชื่อ และทฤษฎีต่างๆ ทางการศึกษาซึ่งมีนักการศึกษาได้กำหนดไว้หลายแนว ดังนี้

เฟรดเดอริก เทย์เลอร์ (Frederick Taylor) มีแนวคิดว่าความมุ่งหมายสูงสุดของแนวคิดเชิงวิทยาศาสตร์ คือ จัดการบริหารธุรกิจหรือโรงงานให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพสูงสุด Taylor มองคนงานแต่ละคนเปรียบเสมือนเครื่องจักรที่สามารถปรับปรุงเพื่อเพิ่มผลผลิต ขององค์กรได้ เจ้าของตำรับ “The one best way” คือประสิทธิภาพของการทำงานสูงสุดจะเกิดขึ้นได้ ต้องขึ้นอยู่กับสิ่งสำคัญ 3 อย่างคือ

1. เลือกคนที่มีความสามารถสูงสุด (Selection)
2. ฝึกอบรมคนงานให้ถูกวิธี (Training)
3. หาสิ่งจูงใจให้เกิดกำลังใจในการทำงาน (Motivation)

ผลงานของเทย์เลอร์ ก็คือผลผลิตของยุคอุตสาหกรรมในงานวิจัยเรื่อง “Time and Motion Studies” เวลา และการเคลื่อนไหว เชื่อว่ามีวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เพียงวิธีเดียว ที่ดีที่สุด เขาเชื่อในวิธีแบ่งงานกันทำ ผู้ปฏิบัติระดับล่างต้องรับผิดชอบต่อระดับบน เทย์เลอร์ เสนอระบบการจ้างงาน (จ่ายเงิน) บนพื้นฐานการสร้างแรงจูงใจ สรุปหลักวิทยาศาสตร์ของเทย์เลอร์สรุปง่ายๆประกอบด้วย 3 หลักการดังนี้

1. การแบ่งงาน (Division of Labors)
2. การควบคุมดูแลบังคับบัญชาตามสายงาน (Hierarchy)
3. การจ่ายค่าจ้างเพื่อสร้างแรงจูงใจ (Incentive payment)

ฟาโยล (Henri Fayol) บิดาของทฤษฎีการปฏิบัติการ และการจัดการตามหลักบริหาร ทั้ง Fayol และ Taylor จะเน้นตัวบุคคลปฏิบัติงาน และวิธีการทำงาน ได้ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล แต่ก็ไม่มองด้าน “จิตวิทยา” (ภาววิทยา ธาราศรีสุทธี, 2542, น.17) Fayol ได้เสนอแนวคิดในเรื่องหลักเกี่ยวกับการบริหารทั่วไป แต่ลักษณะที่สำคัญ มีดังนี้

1. หลักการทำงานเฉพาะทาง (Specialization) คือการแบ่งงานให้เกิดความชำนาญเฉพาะทาง
2. หลักสายบังคับบัญชา เริ่มจากบังคับบัญชาสูงสุดสู่ระดับต่ำสุด

3. หลักเอกภาพของบังคับบัญชา (Unity of Command)
4. หลักขอบข่ายของการควบคุมดูแล (Span of control) ผู้ดูแลหนึ่งคนต่อ 6 คนที่จะอยู่ใต้การดูแลจึงจะเหมาะสม และมีประสิทธิภาพที่สุด
5. การสื่อสารแนวตั้ง (Vertical Communication) การสื่อสารโดยตรงจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง
6. หลักการแบ่งระดับการบังคับบัญชาให้น้อยที่สุด คือ ไม่ควรมีสายบังคับบัญชายืดยาวหลายระดับมากเกินไป
7. หลักการแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสายบังคับบัญชา และสายเสนาธิการ (Line and Staff Division)

ทฤษฎี X ทฤษฎี Y ของแมคกรีเกอร์ (Douglas Mc Gregor Theory X, Theory Y) เขาได้เสนอแนวความคิดการบริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ต่างกัน ทฤษฎี X (The Traditional View of Direction and Control) ทฤษฎีนี้เกิดข้อสมมติฐานดังนี้

1. คนไม่ชอบทำงาน และหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
2. คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่ม ชอบให้การสั่งการ
3. คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์กร
4. คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
5. คนมักโกง และหลอกง่าย

ผลการมองธรรมชาติของมนุษย์เช่นนี้ การบริหารจัดการจึงเน้นการใช้เงิน วัตถุ เป็นเครื่องล่อใจ เน้นการควบคุม การสั่งการ เป็นต้น

ทฤษฎี Y (The integration of Individual and Organization Goal) ทฤษฎีข้อนี้เกิดจากข้อสมมติฐานดังนี้

1. คนจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ขยัน
2. คนไม่เกียจคร้าน และไว้วางใจได้
3. คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจอย่างถูกต้อง
4. คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงาน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

ผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวด แต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองหรือของกลุ่มมากขึ้น ต้องให้เกียรติซึ่งกัน และกันจากความเชื่อที่แตกต่างกัน ทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกันระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้างให้อิสระภาพ

อูชิ (Ouchi) ชาวญี่ปุ่น ได้เสนอ ทฤษฎี Z (Z Theory) (William G. Ouchi) ศาสตราจารย์ แห่งมหาวิทยาลัย UCLA (U of California Los Angeles) ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของทฤษฎี X, Y

เข้าด้วยกัน แนวความคิดก็คือ องค์กรต้องมีหลักเกณฑ์ที่ควบคุมมนุษย์ แต่มนุษย์ก็รักความเป็นอิสระ และมีความต้องการ หน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบุคคลในองค์กร

สรุปเพื่อออมชอมสองทฤษฎี มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุ
2. การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
3. การให้ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
4. การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบ (System Approach หรือ General System Theory)

ทฤษฎีวิเคราะห์ระบบเป็นทฤษฎีที่มีคุณค่าในการตรวจสอบ หาข้อบกพร่องของกระบวนการบริหารทั้งปวงรวมทั้งการบริหารการศึกษาด้วย โดยการวิเคราะห์สิ่งนำเข้า วิเคราะห์กระบวนการ และวิเคราะห์ผลผลิตว่าสิ่งที่ลงทุนไปคุ้มค่าหรือไม่ แล้วรวบรวมข้อมูลหาจุดบกพร่องแล้วปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ทฤษฎีระบบสังคม (Social System Theory)

ทฤษฎีนี้ Getzels และ Guba ได้สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมในองค์กรต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเป็นระบบสังคม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ ด้านสถาบันมิติ (Nomothetic Dimension) ด้านบุคลามิติ (Idiographic Dimension) ดังรูป

1. ด้านสถาบันมิติ ประกอบด้วย

1.1 สถาบัน (institution) ได้แก่ หน่วยงานหรือองค์กร ซึ่งจะเป็น กรม กอง โรงเรียน โรงพยาบาล บริษัท ร้านค้า หรือโรงงานต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรม (culture) ของหน่วยงานหรือองค์กรนั้นครอบคลุมอยู่

1.2 บทบาทตามหน้าที่ (role) สถาบันจะกำหนดบทบาท หน้าที่ และตำแหน่งต่าง ๆ ให้บุคคลปฏิบัติ มีกฎ และหลักการอย่างเป็นทางการ และมีธรรมเนียม (ethics) การปฏิบัติที่มีอิทธิพลต่อบทบาทอยู่

1.3 ความคาดหวังของสถาบันหรือบุคคลภายนอก (expectations) เป็นความ คาดหวังที่สถาบัน หรือบุคคลภายนอกคาดว่าสถาบันจะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย เช่น โรงเรียนมีความคาดหวังที่จะต้องผลิตนักเรียนที่ดีมีคุณภาพ ความคาดหวังมีค่านิยม (values) ของสังคมครอบคลุมอยู่

2. ด้านบุคลามิติ ประกอบด้วย

2.1 บุคลากรแต่ละคน (individual) ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้น ๆ เป็นบุคคล ในระดับต่าง ๆ เช่น ในโรงเรียนมีผู้บริหารโรงเรียน ครู อาจารย์ คนงาน ภารโรง มีวัฒนธรรมย่อยที่ครอบคลุมต่างไปจากวัฒนธรรมโดยรวม

2.2 บุคลิกภาพ (personality) หมายถึง ความรู้ ความถนัด ความสามารถ เจตคติ อารมณ์ และแนวคิด ซึ่งบุคคลที่เข้ามาทำงานในสถาบันนั้นจะมีความแตกต่างปะปนกันอยู่ และมีธรรมเนียมของแต่ละบุคคลเป็นอิทธิพลครอบงำอยู่

2.3 ความต้องการส่วนตัว (need - dispositions) บุคคลที่มาทำงานสถาบันมีความต้องการที่แตกต่างกันไป บางคนทำงานเพราะต้องการเงินเลี้ยงชีพ บางคนทำงานเพราะความรัก บางคนต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ความก้าวหน้า บางคนต้องการการยอมรับ บางคนต้องการความมั่นคงปลอดภัย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีค่านิยมของตนเองครอบคลุมอยู่

จากรูปภาพ 3 พอสรุปได้ว่า ในด้านสถาบันมิตินั้นจะยึดถือเรื่องสถาบันซึ่งมีบทบาทต่าง ๆ เป็นสำคัญ บทบาทที่สถาบันได้คิดหรือกำหนดไว้จะต้องชี้แจงให้บุคลากรในสถาบันได้ทราบอย่างเด่นชัด เพื่อจะได้กำหนดการคาดหวังที่สถาบันได้กำหนดไว้ในบทบาทของตนออกมา ตรงกับความต้องการของผลผลิตของสถาบันนั้น ส่วนในด้านบุคลามิติ ประกอบด้วย ตัวบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถาบันนั้น ซึ่งบุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ก็มีบุคลิกภาพที่เป็นตัวเองที่ไม่เหมือนกัน ในแต่ละคนต่างก็มีความต้องการในตำแหน่งหน้าที่การงานที่แตกต่างกันออกไป ทั้งสองมิตินี้ระบบสังคมเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อการบริหารงานเป็นอันมาก ถ้าหากว่าทุกสิ่งทุกอย่างราบรื่นดี การบริหารงานนั้นสามารถที่จะสังเกตพฤติกรรมได้ (social behavior or observed behavior)

ทฤษฎีจูงใจในการปฏิบัติงานของมาสโลว์

Abraham H. Maslow เป็นบุคคลแรกที่ได้ตั้งทฤษฎีทั่วไปเกี่ยวกับการจูงใจ (Maslow's general theory of human and motivation) ไว้ และได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ 3 ประการ ดังนี้

1. มนุษย์มีความต้องการ ความต้องการมีอยู่เสมอ และไม่มีสิ้นสุด แต่สิ่งที่มนุษย์ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขามีสิ่งนั้นอยู่แล้วหรือยัง ขณะที่ความต้องการใดได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการอย่างอื่นจะเข้ามาแทนที่ กระบวนการนี้ไม่มีที่สิ้นสุด และจะเริ่มต้นตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย

2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นสิ่งจูงใจของ พฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการที่ไม่ได้รับตอบสนองเท่านั้น ที่เป็นสิ่งจูงใจของพฤติกรรม

3. ความต้องการของมนุษย์ มีเป็นลำดับขั้นตามลำดับความสำคัญ กล่าวคือ เมื่อความต้องการในระดับต่ำ ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการระดับสูงก็จะเรียกร้องให้มีการตอบสนองทันที

Maslow ได้แบ่งลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ไว้ดังนี้ (Maslow's Need-hierarchy Theory)

ทฤษฎีการจูงใจ - สุขอนามัยของเฮร์เบอร์ก (Herzberg's Motivation Hygiene Theory)

ทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจของ เฮร์เบอร์กนี้มีชื่อเรียกกันหลายอย่าง เช่น Motivation Maintenance Theory, dual Factor Theory Motivation-Hygiene Theory และ The two - Factor Theory ทฤษฎีนี้ได้ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบที่จะสนับสนุนความพอใจในการทำงาน (Job Satisfaction) และองค์ประกอบที่สนับสนุนความไม่พอใจในการทำงาน (Job dissatisfaction) ดังนี้

พวกที่ 1 ตัวกระตุ้น (Motivator) คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพอใจ

- งานที่ปฏิบัติ
- ความรู้สึกเกี่ยวกับความสำเร็จของงาน
- ความรับผิดชอบ
- โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่การงาน

พวกที่ 2 ปัจจัยสุขอนามัย (Hygiene) หรือ องค์ประกอบที่สนับสนุนความไม่พอใจในการทำงาน ได้แก่

- แบบการบังคับบัญชา
- ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล
- เงินเดือนค่าตอบแทน
- นโยบายของการบริหาร

จากที่กล่าวมา ทฤษฎี จึงหมายถึง การกำหนดข้อสันนิษฐาน ซึ่งได้รับมาจากวิธีการทาง ตรรกวิทยา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ทำให้เกิดกฎเกณฑ์ที่ได้มาจากการสังเกต ค้นคว้า และการทดลอง โดยใช้เหตุผลเป็นพื้นฐานเพื่อก่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นจริง และนำผลที่เกิดขึ้นนั้นมาใช้เป็นหลักเกณฑ์

สำหรับทฤษฎีต่าง ๆ ที่เข้ามาสู่การบริหารนั้น ได้มีผู้คิดค้นมากมาย แต่พบว่า ยังไม่มีทฤษฎีใดที่สามารถช่วยอธิบายปรากฏการณ์ในการบริหารงานได้หมด อาจจำเป็นต้องใช้หลาย ๆ ทฤษฎีในการแก้ปัญหาหนึ่ง หรือทฤษฎีหนึ่งซึ่งมีหลักการดี และเป็นที่ยอมรับมาก อาจไม่สามารถแก้ปัญหาเล็กน้อย หรือปัญหาใหญ่ได้เลย ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะของแต่ละปัญหา สภาพการณ์

ของสังคม และกาลเวลาที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม คูนท์ (Koontz) ได้กล่าวไว้ว่าทฤษฎีหรือหลักในการบริหารงานนั้นจะดีหรือมีประสิทธิภาพหรือไม่นั้น ควรคำนึงถึงลักษณะของทฤษฎีในเรื่อง ต่อไปนี้

1. การเพิ่มประสิทธิภาพของงาน
2. การช่วยวิเคราะห์งานเพื่อปรับปรุงพัฒนา
3. การช่วยงานด้านวิจัยขององค์กรให้ก้าวหน้า
4. ตรงกับความต้องการของสังคม
5. ทันสมัยกับโลกที่กำลังพัฒนา

ดังนั้น จึงขอเสนอแนะให้ท่านผู้บริหารทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน ได้สละเวลาเพื่อสำรวจตนเอง สำรวจงานที่รับผิดชอบว่า ท่านเป็นผู้หนึ่งหรือไม่ ที่ได้ประยุกต์เอาศาสตร์และศิลป์ ที่อยู่บนพื้นฐานของหลักการ แนวคิด และทฤษฎีทางการบริหารมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมแล้ว เมื่อนั้นคุณภาพของผลผลิตที่เกิดขึ้น คงจะนำความภาคภูมิใจมาสู่ท่าน และองค์กรอย่างแน่นอน

2.2 ความหมาย ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

2.2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, น.2) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึงการบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์(2545, น.9) กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึงกระบวนการจัดกิจกรรมในงานวิชาการซึ่งเป็นภารกิจหลักให้เกิดการปรับปรุงพัฒนา และเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนหรือผู้รับบริการ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่น ๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

2.2 ความสำคัญของของการบริหารงานวิชาการ

อุทัย บุญประเสริฐ (2546, น.5) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจของโรงเรียน มีหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่สุดของงานวิชาการใช้กำกับกระบวนการผลิต และกำกับการจัดระบบงานในส่วนต่างๆ ของโรงเรียนให้ตอบสนอง และสนับสนุนการทำงานของโรงเรียนให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ ให้ได้คนที่เป็นคนโดยสมบูรณ์งานวิชาการจึงเป็นงานศูนย์กลางโรงเรียน ครอบคลุมโรงเรียนทั้งระบบ

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2550 , น.29) กล่าวไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากการบริหารงานวิชาการ เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษา และเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหาร

อำภา บุญช่วย (2537, น.1) ได้กล่าวถึงความสำคัญของงานวิชาการว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของสถาบันการศึกษาทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับมหาวิทยาลัยหรือระดับสถานศึกษาการที่จะได้ว่าสถาบันใดมีมาตรฐานก็มักเอาผลงานทางวิชาการเป็นสำคัญ งานวิชาการจะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้บริหารว่าจะเอาจริงเอาจังกับการบริหารงานวิชาการเพียงใด

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา งานบุคลากร งานธุรการ และการเงินหรืองานอื่นๆ เป็นเพียงส่วนประกอบหรือปัจจัยส่งเสริมงานวิชาการให้มีคุณภาพ และจะเป็นตัวช่วยอำนวยความสะดวกงานวิชาการ คุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษา ย่อมขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักสูตรที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถ และสติปัญญาของนักเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรมีความรับผิดชอบงานด้านวิชาการเป็นอันดับแรก โดยทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการ เช่น การให้คำแนะนำ การประสานงาน เป็นต้น เพื่อให้ครูร่วมงานกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการสอน และประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, น.1 - 3) กล่าวไว้ว่า ขอบข่ายของงานวิชาการจะประกอบด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน มีรายละเอียดของงานดังนี้

1.1 แผนปฏิบัติงานวิชาการ ได้แก่ การประชุมเกี่ยวกับหลักสูตรการจัดปฏิทินการศึกษา ความรับผิดชอบงานตามภาระหน้าที่ การจัดชั้นตอน และเวลาในการทำงาน

1.2 โครงการสอน เป็นการจัดรายละเอียดเกี่ยวกับวิชาที่ต้องการสอนตามหลักสูตร

1.3 บันทึกการสอน เป็นการแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยการวางแผนไว้ล่วงหน้า และยึดโครงการสอนเป็นหลัก

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนในสถานศึกษาดำเนินไปด้วยดี และสามารถปฏิบัติได้ จึงต้องมีการจัดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

2.1 การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ ตลอดจนผู้เรียนในแต่ละรายวิชา

2.2 การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน

2.3 การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษา และความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

2.4 การจัดแบบเรียน โดยปรกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

2.5 การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวหน้าทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจอุตสาหกรรม เป็นต้น

2.6 การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียนนักศึกษารู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เป็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้น เพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

3. การจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และการส่งเสริมการจัดหลักสูตร และโปรแกรมการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และคุณภาพ ได้แก่

3.1 การจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่เอื้อต่อการศึกษานักเรียน นักศึกษานั้น เครื่องมือ และกิจกรรมให้ครูได้เลือกใช้ในการสอน

3.2 การจัดห้องสมุด เป็นที่รวมหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และวัสดุอุปกรณ์ที่เป็นแหล่งวิทยาการ ให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษา และค้นคว้าเพิ่มเติม

3.3 การนิเทศการสอน เป็นการช่วยเหลือแนะแนวครูให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอน

4. การวัด และประเมินผล กระบวนการเพื่อให้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบ และวิเคราะห์ผลการเรียน

รุจิร ภู่อาระ (2545, น.59-60) กล่าวไว้ว่า กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ ควรประกอบไปด้วย

1. หลักสูตร และการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบไปด้วย
  - 1.1 การศึกษาสาระการเรียนรู้ของหลักสูตร และการจัดระบบ
  - 1.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
  - 1.3 สื่อการเรียนรู้
  - 1.4 การวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้
2. การวิจัยในชั้นเรียน
3. การสอนซ่อมเสริม
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. การนิเทศภายในสถานศึกษา
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

เอกสารประกอบการศึกษาดูด้วยตนเอง หลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (รุจิร ภู่อาระ. 2545, น.58) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการไว้ 5 ประการ ดังนี้ คือ

1. หลักสูตร และการบริหารหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การนิเทศภายใน
4. การวัด และประเมินผลการศึกษา
5. การประกันคุณภาพการศึกษา

เอกสารประกอบการศึกษาดูด้วยตนเอง หลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานบริหารในสถานศึกษา ปีงบประมาณ 2548 กลุ่มสร้างเสริม และพัฒนาทรัพยากรบุคคล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548, น.181) ได้แบ่งขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ ไว้ 8 ข้อ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน)
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา

5. การพัฒนา และใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

รัฐชดาพร เวหะชาติ (2550, น.29) ได้แบ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3. การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

7. การนิเทศการศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550, น.54) ได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจงานวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มีดังนี้ คือ

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

7. การพัฒนา และส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

8. การแนะแนว

9. การนิเทศการศึกษา

10. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษา
12. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
13. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

14. การพัฒนา และใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
15. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

ขอข่ายเนื่อหางานวิชาการ ตามคู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล ของกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย 12 เรื่อง ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขอข่ายทางวิชาการเป็นขอข่ายที่ ค่อนข้างกว้างขวาง ซึ่งสามารถสรุปขอข่ายของการบริหารงานวิชาการที่สำคัญได้ 6 งาน คือ การจัดกระบวนการเรียน การสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การนิเทศภายใน งานการพัฒนาหลักสูตร และการบริหารหลักสูตร

2.3 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

2.3.1.1 ความสำคัญของทฤษฎี

ตามทัศนะของโบแชมพ์ (Beauchamp 1981, น.11) กล่าวว่า ความสำคัญของทฤษฎีจะช่วยให้เราเข้าใจ 3 ประการ ได้แก่

1. บอกให้ทราบปรากฏการณ์ต่างๆ
2. อธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น
3. ทำนายปรากฏการณ์ต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

2.3.1.2 ทฤษฎีมีหน้าที่สำคัญ 4 ประการ

1. บรรยาย (Description) เป็นการบอกเล่าเกี่ยวกับการจัดหมวดหมู่หรือจัดจำแนกประเภทของความรู้ที่มีรายละเอียดตามทฤษฎี
2. ทำนาย (Prediction) ทฤษฎีสามารถทำนายเหตุการณ์ทั้งที่เหตุการณ์ยังไม่เกิดขึ้น โดยอาศัยพื้นฐานหลักการอธิบายเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกัน บางครั้งการทำนายเป็นการทำหน้าที่ของทฤษฎีที่อยู่เหนือความคาดหมาย
3. อธิบาย (Explanation) ทฤษฎีจะช่วยอธิบายสิ่งต่างๆ ให้ชัดเจน หาเหตุผลมาสนับสนุน
4. แนะนำ (Guidance) ทฤษฎีช่วยให้นักวิจัยสามารถเลือกข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ และสร้างข้อสรุปจากข้อมูล

2.3.1.3 ขั้นตอนการสร้างทฤษฎี

ในการสร้างทฤษฎีมีกฎพื้นฐาน 2 ประเด็นที่ควรคำนึงถึง ได้แก่

1. การนิยาม หรือการทำความเข้าใจเกี่ยวกับ “คำเฉพาะ” ถ้อยคำที่นำมาสร้างทฤษฎี ต้องมีความกระชับ ในการนิยามต้องมีความเสมอต้นเสมอปลาย
2. การจัดหมวดหมู่ โดยนักทฤษฎีจะรวบรวมเนื้อหาสาระให้เป็นระบบระเบียบ และรวบรวมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

2.3.1.4 ทฤษฎีหลักสูตร (Curriculum Theories)

ทฤษฎีหลักสูตรแบ่งออกเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1. ทฤษฎีแม่บท เป็นทฤษฎีหลักที่กล่าวถึงหลักการ กฎเกณฑ์ต่างๆ ไป ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร
2. ทฤษฎีเนื้อหา เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับเนื้อหา กล่าวถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ

3. ทฤษฎีจุดประสงค์ เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และกล่าวถึงว่าจุดประสงค์นั้นๆ ได้อย่างไร

4. ทฤษฎีดำเนินการ เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงว่า จะทำหรือดำเนินการให้บรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างไร

การสร้างทฤษฎีหลักสูตร

โบเชมพ์ (Beauchamp 1981, น.77) ได้เสนอว่าทฤษฎีหลักสูตรแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ทฤษฎีการออกแบบหลักสูตร (Design theories) และทฤษฎีวิสวกรรมหลักสูตร (Engineering theories)

1. ทฤษฎีการออกแบบหลักสูตร (Design theories)

การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design) หมายถึง การจัดส่วนประกอบหรือองค์ประกอบของหลักสูตรซึ่งได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา สาระ กิจกรรมการเรียน และการประเมินผล

ทาบ (Taba 1962, p.422) มีความเห็นว่าส่วนประกอบของหลักสูตรที่จะขาดไม่ได้คือ จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียนรู้และการประเมินผล

โบเชมพ์ (Beauchamp 1981, p.107-109) ได้สรุปองค์ประกอบสำคัญซึ่งจะต้องเขียนไว้ในเอกสารหลักสูตร 4 ประการ คือ เนื้อหาสาระ และวิธีการจัด จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้สู่การเรียนการสอน และการประเมินผลซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญยิ่งสำหรับหลักสูตร

Zais (1976, p.431-437) ได้สรุปการออกแบบหลักสูตร ประกอบด้วยแนวคิดหลักสูตร 2 แบบ คือ หลักสูตรแห่งความหลุดพ้น (Unencapsulation design) และหลักสูตรมนุษยนิยม (Humanistic design) หลักสูตรแห่งความหลุดพ้นมีความเชื่อว่า คนเราจะมีความรู้ความเข้าใจสิ่งต่างๆ 4 ทาง ได้แก่

- 1) ความมีเหตุผล (Rationalism) นำไปสู่ความจริง
  - 2) การสังเกต (Empiricism) รับรู้ได้จากการมอง การได้กลิ่น การได้ยินการสัมผัส
  - 3) สัญชาตญาณ (Intuition) ความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งโดยมิได้มีใครบอกกล่าว
  - 4) อำนาจ (Authoritarianism) เช่น ความเชื่อทางศาสนา ความเชื่อในสิ่งที่ปราชญ์บอกไว้
2. ทฤษฎีวิสวกรรมหลักสูตร (Engineering theories)

ทฤษฎีวิสวกรรมหลักสูตร (Engineering theories) หมายถึง กระบวนการทุกอย่างที่จำเป็นในการทำให้ระบบหลักสูตรเกิดขึ้นในโรงเรียน ได้แก่ การสร้างหรือจัดทำหลักสูตรกัน ได้มากที่สุดการใช้หลักสูตร และการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร และการประเมินระบบหลักสูตร

หลักสูตรที่มีคุณภาพ และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ถึงผู้เรียนได้มีหลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบการบริหาร รูปแบบการปฏิบัติการ รูปแบบการสาธิต รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติ และรูปแบบการใช้คอมพิวเตอร์เป็นฐานสำหรับการกำหนดหลักสูตร ทฤษฎีหลักสูตรจะช่วยในการบริหารงานเกี่ยวกับหลักสูตรให้มี หลักเกณฑ์ หลักการ และระบบมากยิ่งขึ้น เช่น การสร้างหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร และการประเมินหลักสูตรการจับคู่บุคลากร เกี่ยวกับหลักสูตร การทำให้องค์ประกอบของหลักสูตรที่จะนำไปใช้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรของนักวิชาการต่างประเทศว่าด้วยแบบจำลองการพัฒนาหลักสูตร

“โอลิวา” เป็นคนแรกที่ใช้คำว่าแบบจำลอง (Model) ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะมีการกำหนดกรอบแนวคิด และเกณฑ์ที่ใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร โดยที่แบบจำลองนั้นจะแสดงองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักของกระบวนการ
2. การปฏิบัติที่ชัดเจน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร และการสอน
4. จุดหมายเฉพาะที่แตกต่างระหว่างหลักสูตร และการสอน
5. การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง
6. วัฏจักรความสัมพันธ์ต้องไม่แสดงแต่เพียงนัยลำดับขั้นตอน
7. มีการให้ข้อมูลย้อนกลับ
8. จุดเริ่มต้นสามารถเริ่มที่ตำแหน่งใดก็ได้ในวงจร
9. ความเป็นเหตุเป็นผล และความแน่นอนภายในแบบจำลอง
10. ให้ความคิดที่เรียบง่าย
11. มีองค์ประกอบแสดงความสัมพันธ์ในรูปแบบไดอะแกรมหรือแผนภาพ
12. แบบจำลองการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์

แบบจำลองของไทเลอร์ ถือเป็นต้นแบบของการพัฒนาหลักสูตร ไทเลอร์ให้คำแนะนำว่า ในการกำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปของหลักสูตรทำได้ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ประกอบด้วย 1. ข้อมูลผู้เรียน 2. ข้อมูลสังคมที่โรงเรียนตั้งอยู่ 3. ข้อมูลเนื้อหาสาระวิชา นำข้อมูลจาก 3 แหล่งนี้มาวิเคราะห์เชื่อมโยง เพื่อนำข้อมูลไปกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร ต่อจากนั้นจึงกลั่นกรองด้วยปรัชญาการศึกษาของสถานศึกษา และจิตวิทยาการเรียนรู้

การพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler, 1949 , p.53) ไทเลอร์มองว่า นักการศึกษาจะต้องจัดการศึกษาที่มุ่งให้ความสำคัญกับสังคม ด้วยการยอมรับความต้องการของสังคม

และในการดำเนินชีวิต ใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่มุ่งปรับปรุงสังคม ผู้สอนควรได้นำทั้งปรัชญา สังคม และปรัชญาการศึกษา มาเป็นเค้าโครงพิจารณาใน 4 ประเด็น คือ

1. ความจำ และการระลึกได้ของแต่ละคน เป็นพื้นฐานของการเป็นมนุษย์ ไม่จำกัดว่าจะ เป็นเชื้อชาติ สัญชาติ หรือฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคม

2. โอกาสเพื่อการมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างในทุกระยะของกิจกรรมในกลุ่มสังคม

3. ให้การสนับสนุนของการเปลี่ยนแปลงมากกว่ามุ่งตอบสนองความต้องการส่วนบุคคล

4. ความเชื่อ และสติปัญญาเป็นดังวิถีของความคิดที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสำคัญ

มากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับอำนาจรัฐหรือผู้มีอำนาจ

ความสำคัญของการกลั่นกรองด้วยจิตวิทยา

1. ช่วยให้เราเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และสามารถคาดหวังผลจาก กระบวนการเรียนรู้หรือไม่ก็ได้

2. ช่วยให้เราที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในจุดหมายที่เป็นไปได้ในระยะเวลาที่ ยาวนานหรือความเป็นไปได้ที่จะบรรลุผลในแต่ละช่วงอายุ

3. ช่วยให้ความคิดบางอย่างเกี่ยวกับระยะเวลาที่ต้องการให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ และช่วงอายุซึ่งเป็นความพยายามสูงสุดที่จะเกิดผลดังความตั้งใจ

นิยาม “ประสบการณ์การเรียนรู้” ของไทเลอร์

ไทเลอร์ให้นิยาม “ประสบการณ์การเรียนรู้” ว่าหมายถึง “ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับ เจือปนใจปัจจัยภายนอกที่เป็นสิ่งแวดล้อมที่ผู้เรียนสามารถโต้ตอบได้” โดยมีจุดมุ่งหมายอยู่ 4 ประการ คือ

1. พัฒนาทักษะในการคิด

2. ช่วยให้ได้สารสนเทศที่ต้องการ

3. ช่วยให้ได้พัฒนาเจตคติเชิงสังคม

4. ช่วยให้ได้พัฒนาความสนใจ

แบบจำลองการพัฒนาหลักสูตรของทาบา

ทาบามีความเห็นว่หลักสูตรต้องถูกออกแบบโดยครูผู้สอนไม่ใช่คนอื่น โดยส่งเสริม การสร้างสรรค์การสอนและการเรียนรู้มากกว่าการออกแบบหลักสูตร

แบบจำลองการพัฒนาหลักสูตรของทาบ (Taba 1962, p.10) มีทั้งหมด 7 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

ขั้นที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์

ขั้นที่ 3 การเลือกเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 4 การจัดการเกี่ยวกับเนื้อหาสาระ

ขั้นที่ 5 การเลือกประสบการณ์เรียนรู้

ขั้นที่ 6 การจัดการเกี่ยวกับประสบการณ์เรียนรู้

ขั้นที่ 7 การตัดสินใจว่าจะประเมินอะไร และวิธีการประเมิน

แบบจำลองการพัฒนาหลักสูตรของเซเลอร์อเล็กซานเดอร์ และเลวิส

เซเลอร์อเล็กซานเดอร์ และเลวิส (Saylor J.G, Alexander. W.M. and Lewis Arthur J

1981, p.24) นำเสนอแบบจำลองในการพัฒนาหลักสูตรประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ภายใต้แนวคิดของการวางแผนให้โอกาสในการเรียนรู้เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องสำหรับประชากร ดังนี้

1. จุดหมาย วัตถุประสงค์ และขอบข่ายที่ต้องการพัฒนา
2. การออกแบบหลักสูตร
3. การนำหลักสูตรไปใช้
4. การประเมินหลักสูตร

แบบจำลองการพัฒนาหลักสูตรของโอลิวา

เป็นความสัมพันธ์อย่างละเอียดระหว่างองค์ประกอบที่เป็นสาระสำคัญครอบคลุมกระบวนการพัฒนาหลักสูตรตั้งแต่ต้นจนจบ นักพัฒนาหลักสูตรต้องทำความเข้าใจแต่ละขั้น โดยตลอด จากข้อมูลพื้นฐานการพัฒนาหลักสูตรด้านปรัชญาถึงการประเมินหลักสูตร

รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร 12 ขั้นตอนของโอลิวา

ขั้นที่ 1 – กำหนดปรัชญา จุดหมายการศึกษา และความเชื่อเกี่ยวกับการเรียนรู้

ขั้นที่ 2 – วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของผู้เรียน และสังคม

ขั้นที่ 3 กับ 4 – กำหนดวัตถุประสงค์ที่ได้จากขั้นที่ 1 และ 2

ขั้นที่ 5 – การบริหาร และนำหลักสูตรไปใช้

ขั้นที่ 6 กับ 7 – การเพิ่มระดับจุดหมายของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 8 – การเลือกกลวิธีการสอน

ขั้นที่ 9 – การเลือกวิธีการประเมินผลก่อนเรียน

ขั้นที่ 10 – การดำเนินการจัดการเรียนการสอน

ขั้นที่ 11 – เก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการเรียนการสอน

ขั้นที่ 12 – การประเมินหลักสูตรทั้งระบบ

จากที่กล่าวมา การศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตร จากแนวคิดของไทเลอร์ ทาบา เซเลอร์ เล็กซานเดอร์ ออร์นสไตน์ และ ฮันกิน โอติวา สรุปกระบวนการพัฒนาหลักสูตรออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. การวางแผนหลักสูตร (Curriculum planning)
2. การออกแบบหลักสูตร (Curriculum design)
3. การจัดหลักสูตร (Curriculum organization)
4. การประเมินหลักสูตร (Curriculum evaluation)

แบบจำลองการพัฒนาหลักสูตรของวิชัย วงษ์ใหญ่

วิชัย วงษ์ใหญ่ ได้สรุปแนวคิด และขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร โดยรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรจะเป็นฐานคิดในการพัฒนาหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรมีดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร ใช้ข้อมูลสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม มากำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ และโครงสร้าง และออกแบบหลักสูตร โดยปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ ประกอบ
2. ขอร่างเนื้อหาสาระ แต่ละกลุ่มประสบการณ์ แต่ละหน่วยการเรียนรู้ และแต่ละรายวิชา โดยปรึกษาหารือผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชา คณะกรรมการฯ ร่วมกับผู้เชี่ยวชาญแต่ละสาขาวิชาเป็นผู้กำหนดผลการเรียนรู้ จุดประสงค์ เชิงพฤติกรรมหรือจุดประสงค์การเรียนรู้ วางแผนการสอน ทำบันทึก ผลิตสื่อการสอน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ทดลองใช้หลักสูตรในสถานศึกษานำร่อง และแก้ไขข้อบกพร่อง
4. อบรมผู้สอน ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาให้เข้าใจหลักสูตรใหม่
5. ปฏิบัติการสอน กิจกรรมการใช้หลักสูตรใหม่มี 4 ประการ คือ
  - 5.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน คือจัดทำวัสดุ สื่อการสอน
  - 5.2 ผู้บริหารจัดเตรียมสิ่งต่างๆ เช่น บุคลากร (ครู) วัสดุหลักสูตร และบริการต่างๆ
  - 5.3 การสอน ผู้สอนประจำการ ทำหน้าที่ดำเนินการสอน
  - 5.4 การประเมินผล ประเมินทั้งผลการเรียน และหลักสูตร แล้วนำไปแก้ไข

กระบวนการพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดแบบจำลอง SU Model

กระบวนการพัฒนาหลักสูตร (สามเหลี่ยมใหญ่) จะประกอบด้วยขั้นตอนในการจัดทำหลักสูตร (สามเหลี่ยมเล็กๆ 4 ภาพ) โดยประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

1. สามเหลี่ยมแรก การวางแผนหลักสูตร (Curriculum Planning) อาศัยแนวคิดพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์คำถามที่หนึ่งคือ มีจุดมุ่งหมายอะไรบ้างในการศึกษาที่โรงเรียนต้องแสวงหาเพื่อนำไปวางแผนหลักสูตร กำหนดจุดหมายหลักสูตร

2. สามเหลี่ยมรูปที่สอง การออกแบบ (Curriculum Design) นำจุดหมายและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมาจัดทำกรอบการปฏิบัติ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามกระบวนการของหลักสูตร สอดคล้องกับคำถามที่สองของไทเลอร์คือมีประสบการณ์ศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจัดเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการศึกษา การออกแบบหลักสูตรเพื่อให้มีจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ตอบสนองจุดหมาย และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. สามเหลี่ยมรูปที่สาม การจัดระบบหลักสูตร (Curriculum Organize) จัดหลักสูตรเพื่อตอบสนองการวางแผนหลักสูตร สอดคล้องกับคำถามที่สามของไทเลอร์ คือ จัดประสบการณ์เรียนรู้อย่างไรให้มีประสิทธิภาพ การจัดระบบหลักสูตรให้ได้ประสิทธิภาพมีความหมายรวมถึงการบริหารที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ และรวมถึงการนิเทศการศึกษา

4. สามเหลี่ยมรูปที่สี่ การประเมิน (Curriculum Evaluation) ประเมินทั้งระบบหลักสูตร และผลการเรียนรู้ตามหลักสูตร สอดคล้องคำถามที่สี่ของไทเลอร์ คือ ประเมินประสิทธิผลของประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างไร

พื้นฐานแนวคิด SU Model มาจากการพัฒนาสามเหลี่ยมมุมบน มุ่งเน้นให้การศึกษา 3 ส่วน คือ จริยศึกษา เป็นการอบรมศีลธรรมอันดีงาม พุทธิศึกษา ให้ปัญญาความรู้ และพลศึกษา เป็นการฝึกหัดให้มีร่างกายสมบูรณ์ เมื่อนำมาใช้จะได้ว่า เป้าหมายหมายของสูตรจะมุ่งเน้นให้เกิดความรู้ (knowledge) พัฒนาผู้เรียน (leader) และสังคม (society) มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นคนที่ “เก่ง ดี มีสุข”

การพัฒนาหลักสูตรจะประกอบไปด้วย 3 ด้าน คือ ด้านปรัชญาการศึกษา ด้านจิตวิทยา และด้านสังคม มีการพัฒนาหลักสูตรจากรูปสามเหลี่ยมไปสู่การวางแผนหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร ดังภาพ SU Model มีขั้นตอนดังนี้

1. เริ่มจากวงกลม หมายถึง จักรวาลแห่งการเรียนรู้ รูปสามเหลี่ยมด้านเท่า หมายถึง กระบวนการพัฒนาหลักสูตร

2. ระบุพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร ในพื้นที่วงกลมซึ่งมีพื้นฐานหลากหลายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ระบุพื้นฐาน 3 ด้าน (ปรัชญา จิตวิทยา สังคม) ลงในช่องว่างนอกกรอบโดยกำหนดให้ด้านสามเหลี่ยมระหว่างความรู้กับผู้เรียนมีพื้นฐานสำคัญคือ พื้นฐานด้านปรัชญา ด้านสามเหลี่ยมระหว่างผู้เรียนกับสังคมมีพื้นฐานผู้เรียนกับสังคมมีพื้นฐานสำคัญคือ พื้นฐานด้านจิตวิทยา และด้านสามเหลี่ยมระหว่างสังคมกับความรู้มีพื้นฐานสำคัญคือ พื้นฐานด้านสังคม

3. พื้นฐานด้านปรัชญา ได้แนวคิดว่าการพัฒนาหลักสูตรที่มีจุดหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นความรู้ มาจากพื้นฐานสาร์ตอานิยมกับปรัชญานิรันตรนิยม การพัฒนาหลักสูตรที่มีจุดหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นผู้เรียน มาจากพื้นฐานปรัชญาอัตถิภาวะนิยม และการพัฒนาหลักสูตรที่มีจุดหมายของหลักสูตรที่มุ่งเน้นสังคม มาจากพื้นฐานปรัชญาปฏิรูปนิยม

4. กำหนดจุดกึ่งกลางของด้านสามเหลี่ยมทั้งสามด้าน เพื่อแทนความหมายว่าในการพัฒนาหลักสูตรต้องใช้ข้อมูลพื้นฐานด้านปรัชญา จิตวิทยา และสังคม

5. พิจารณากระบวนการพัฒนาหลักสูตร นำแนวคิดกระบวนการพัฒนาหลักสูตรมากำหนดชื่อสามเหลี่ยมเล็กๆทั้งสี่รูป ได้แก่ การวางแผนหลักสูตร การออกแบบหลักสูตร การจัดหลักสูตร และการประเมินหลักสูตร

หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีพื้นฐานที่สำคัญจากปรัชญาพัฒนาการ ที่มีความเชื่อว่าสาระสำคัญ และความเป็นจริงของสิ่งทั้งหลายนั้น ไม่ได้หยุดนิ่ง ฉะนั้นวิธีการทางการศึกษาจึงต้องพยายามปรับปรุงให้สอดคล้องกับกาลเวลา และสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ หลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เจียนความสัมพันธ์ของเป้าหมายการพัฒนาหลักสูตรกับความรู้ ผู้เรียน และสังคม ได้ดังภาพประกอบนี้

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่จะนำมาใช้ดำเนินการการนำแนวคิด และรูปแบบจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในมาตรา 27 วรรคสองที่กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของสาระของหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งแนวคิด และรูปแบบของนักพัฒนาหลักสูตร เช่น ไทเลอร์ ทาบา เซย์เลอร์เล็กซานเดอร์ และเลวิส โอลิวา สกิลเบ็กมาร์ช และคณะ เอ็กเกิลสตัน วอร์คเกอร์ และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทย องกรมวิชาการ และกรมการศึกษานอกโรงเรียนมากำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดขึ้น เป็นการพัฒนาหลักสูตรครบวงจร คือเริ่มตั้งแต่การศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การร่างหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพของ หลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานที่จริง รวมทั้งการประเมินผลหลักสูตร โดยหวังว่าขั้นตอน การพัฒนาหลักสูตรที่สมบูรณ์ทำให้ได้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุปขั้นตอนการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ

- 1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ และความต้องการของชุมชน
- 1.2 การวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน
- 1.3 การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง

ขั้นที่ 2 การร่างหลักสูตร

- 2.1 การกำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตร
- 2.2 การกำหนดเนื้อหาสาระ
- 2.3 การจัดการเรียนการสอน กิจกรรม และสื่อต่างๆ
- 2.4 การกำหนดวิธี และประเมินผลผู้เรียน

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพหลักสูตร

ขั้นที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้

ขั้นที่ 5 การประเมินหลักสูตร

จากที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรเป็นแนวคิดที่เกี่ยวกับ หลักสูตรในรูปสิ่งที่ คาดหวัง หรือที่เป็นแผนอย่างหนึ่ง Curriculum Development หมายถึง การ สร้าง Curriculum Materials รวมทั้งสื่อการเรียนที่นักเรียนใช้ ไม่ใช่การวางแผนหลักสูตรแต่จะเป็น ผลที่เกิดจากการวางแผนหลักสูตร Curriculum Construction และ Curriculum Revision เป็นคำที่ใช้ มาแต่ดั้งเดิมหมายถึง การเขียน และการปรับปรุงรายวิชาที่ศึกษา Curriculum – Improvement หมายถึง การปรับปรุง หรือการวางแผนหลักสูตรในส่วนที่เป็นเป้าประสงค์มากกว่าที่หมายถึง กระบวนการในการวางแผนหรือพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีเกี่ยวกับวิชา และเนื้อหาวิชาที่จะนำไปสอน

2.3.2 ความหมายของการบริหารหลักสูตร

ไทเลอร์ (Tyler. 1949, p.79) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตรเป็นสิ่งที่เด็กจะต้องเรียนรู้ทั้งหมด โดยมีโรงเรียนเป็นผู้วางแผน และกำกับเพื่อให้บรรลุถึงจุดหมายของการศึกษา

ทาบ (Taba. 1962, p.11) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตรเป็นแผนการเกี่ยวกับการเรียนรู้

โอลิวา (Oliva. 1992, p.8-9) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนงานหรือโครงการที่จัด ประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียน ภายใต้การดำเนินงานของโรงเรียน และในทางปฏิบัติหลักสูตร

ประกอบด้วยจำนวนของแผนการต่าง ๆ ที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร และมีขอบเขตกว้างหลายหลาย เป็นแนวทางของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้น หลักสูตรอาจเป็นหน่วย (Unit) เป็นรายวิชา (course) หรือเป็นรายวิชาย่อยต่าง ๆ (sequence of courses) แผนงานหรือโครงการทางการศึกษาดังกล่าวนี้อาจจัดขึ้นได้ทั้งใน และนอกชั้นเรียนหรือโรงเรียนก็ได้

กรมวิชาการ (2534ก, น.1) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตรเป็นแผนแม่บทในการกำหนด ขอบข่ายความรู้ ความสามารถ และมวลประสบการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแก่เยาวชนของชาติในวัยต่างๆ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538, น.12) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพสากล มาตรฐานความเป็นชาติไทย และมาตรฐานที่ชุมชนท้องถิ่นต้องการ

ธีรารัง บัวศรี (2542, น.7) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตร คือ แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรม และมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

นิรมล ศตวตุติ (2543, น.87) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งหมด ที่ผู้รับผิดชอบจัดการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประสบการณ์การเรียนรู้เหล่านี้ ครอบคลุมตั้งแต่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง อันได้แก่ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับจากเนื้อหาวิชา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนประสบการณ์การเรียนรู้ที่เป็นผลของการจัดการเรียนการสอนอันได้แก่ประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับไปแล้ว และจะนำไปใช้ต่อไปโดยสรุปผลที่ได้จากแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการประเมินหลักสูตร

มาเรียม นิลพันธุ์ (2543, น.6) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารข้อกำหนดเกี่ยวกับมวลประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการ ทั้งนี้ นักการศึกษา และนักพัฒนาหลักสูตรประเทศ ได้ให้ความหมาย และคำจำกัดความของหลักสูตรไว้ โดยสรุปดังนี้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งใน และนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรม โครงการหรือแผน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้พัฒนา และมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งหลักสูตรนั้นจึงเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการศึกษา ที่ชี้ให้เห็นถึงแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศ หรือกล่าวอีกในหนึ่งได้ว่าหลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน ที่กำหนดแนวทางว่าจะสอนใคร เรื่องใด เพื่ออะไร

2.3.3 ความหมายของโรงเรียนมาตรฐานสากล

สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553, หน้า 3) โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง โรงเรียนที่จัดการการสอนมุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Learner Profile) เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-class Standard School) ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก (World citizen) พัฒนาระดับคุณภาพจัดการเรียนการสอน และการจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานสากลเป็นการต่อยอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นมาตรฐาน คือ การจัดการศึกษาให้คนในชาติเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตามปฏิญญาว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO โดยในศตวรรษที่ 21ทุกประเทศได้มีการพัฒนา และใช้หลักสูตรศึกษาที่มีเป้าหมายให้ผู้เรียนได้ Learn to Know, Learn to Be, Learn to Do เพื่อให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองของชาติ และ Learn to Live Together เพื่อสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในฐานะพลโลก โดยให้โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class Standard School)ทุกโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเพิ่มเติมสาระความเป็นสากล 4 สาระได้แก่ ทฤษฎีความรู้ (Theory of Knowledge: TOK) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended-essay) กิจกรรมสร้างสรรค์ประโยชน์ CAS: Creativity, Action, Service) และ โลภศึกษา (Global Education) และให้ความสำคัญในการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนภาษาต่างประเทศที่ 2 อีกหนึ่งภาษารวมทั้งการฝึกทักษะภาษาอังกฤษอย่างเข้มข้นเพื่อต่อยอดความรู้ที่ได้จากหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นพลโลกมีศักยภาพทัดเทียมกับนานาประเทศ เป็นเยาวชนไทยรุ่นใหม่เป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้สองภาษา ล้ำหน้าในทางความคิด สามารถผลิตงานได้อย่างสร้างสรรค์ และมีจิตร่วมรับผิดชอบในสังคมโลก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 1) กล่าวว่า โรงเรียนมาตรฐานสากล(World-class Standard School) เป็นนวัตกรรมจัดการการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผู้เรียนมีศักยภาพ และความสามารถแข่งขันทัดเทียมกับผู้เรียนของนานาประเทศ

โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอน เทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมีความมุ่งหวังไว้ว่านักเรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก มีระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2553-2555 วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มีดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกเป็นเลิศวิชาการ สื่อสาร 2 ภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก 2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลโดย

กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเป็นสากล ได้แก่ ทฤษฎีความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง กิจกรรมโครงการเพื่อสาธารณประโยชน์ และโลกศึกษา และ 3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพซึ่งในจำนวนโรงเรียน 500 โรงเรียน เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา 381 โรงเรียน ประถมศึกษา 119 โรงเรียน

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า โรงเรียนมาตรฐานสากล หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เทียบเคียงมาตรฐานสากล ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

2.3.4 แนวคิดการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล (World Class Standard School)

การดำเนินงานในโรงเรียนมาตรฐานสากลจะมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนผ่านกระบวนการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนควบคู่กับระบบการบริหารที่มีคุณภาพซึ่งจะนำเสนอแนวทางการดำเนินงานภายใต้ 4 ประเด็นดังนี้

2.3.4.1 วิสัยทัศน์

โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นการพัฒนาโรงเรียนชั้นนำให้มีมาตรฐานเทียบเคียงสากล โดยมุ่งเน้นให้โรงเรียนสามารถพัฒนาหลักสูตร และการสอนที่เทียบเคียงมาตรฐานหลักสูตร และการสอนมุ่งสู่สากล และบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพรวมถึงสามารถสร้างผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก พัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และให้ทันต่อสถานการณ์โลกปัจจุบัน มีปณิธานไว้ว่าโรงเรียนมาตรฐานสากลสร้างคนไทยรุ่นใหม่ให้เป็นคนดีของสังคมโลก และวิสัยทัศน์โรงเรียนมาตรฐานสากลคือ “สร้างผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลกด้วยหลักสูตร การเรียนการสอน การบริหารจัดการคุณภาพ ระดับมาตรฐานสากล” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

2.3.4.2 คุณลักษณะผู้เรียน

โรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นโรงเรียนในโครงการที่จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลโดยมีความมุ่งหวังที่จะให้นักเรียนมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

(1) เป็นเลิศวิชาการ (Smart) คือ มีความรู้พื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษาอังกฤษ ข้อมูล และทัศนะภาพ (ภาษาภาพ สัญลักษณ์) มีผลการเรียนดีเป็นที่ยอมรับระดับนานาชาติ มีความถนัดหรือความสามารถเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์สามารถศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือระดับสูงทั้งในประเทศหรือต่างประเทศโดยมีตัวชี้วัด ดังนี้

1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีเป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ

(2) นักเรียนมีความสามารถ ความถนัดเฉพาะทางเป็นที่ประจักษ์ สามารถแข่งขันในระดับชาติ และนานาชาติ 1) นักเรียนสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นจนถึงระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศได้ในอัตราสูง และ 2)นักเรียน มีผลการเรียนที่สามารถถ่ายโอนกับสถานศึกษาระดับต่างๆ ในนานาชาติได้

(3) สื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา (Communicator) คือ มีทักษะการสื่อสารเชิงปฏิสัมพันธ์มีทักษะการเลือกใช้วิธีการ และเครื่องมือเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ใช้ภาษาสื่อสารได้ดีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้ (1) นักเรียนใช้ภาษาไทยภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นนอกจากภาษาอังกฤษ ในการสื่อสารได้ดี และ (2) นักเรียนสามารถสอบผ่านการวัดระดับความสามารถทางภาษาจากสถาบันภาษานานาชาติ

(4) ล้ำหน้าทางความคิด (Think) คือ มีความใฝ่รู้ สร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง คิดได้ในระดับสูง มีเหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ โครครวญ วิจักษ์ สังเคราะห์ และประเมินค่า กล้านำเสนอความคิดที่สร้างสรรค์ และแตกต่าง สามารถปรับตัว นำตนในสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี แก้ปัญหาจัดการกับความซับซ้อนได้ โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้ 1) นักเรียนสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดทำโครงการที่เสนอแนวคิดเพื่อสาธารณะประโยชน์ร่วมกับนักเรียนนานาชาติ 2) นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง มีเหตุผล และวางแผนจัดการสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ และ 3) นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ เพื่อประโยชน์ต่อตัวเอง สังคม และประเทศชาติ

(5) ผลงานอย่างสร้างสรรค์ (Innovator) คือ สามารถจัดลำดับความสำคัญวางแผน และบริหารจัดการสู่ผลสำเร็จ สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบสร้างสรรค์งานสื่อสารนำเสนอ เผยแพร่ มีผลงานออกแบบสร้างสรรค์ ประดิษฐ์คิดค้นที่น่าสนใจ เผยแพร่ได้อย่างกว้างขวาง สามารถผลิตงานที่เหมาะสม มีคุณภาพสูงโดยมีตัวชี้วัด ดังนี้ 1) นักเรียนมีความสามารถประเมิน แสวงหา สังเคราะห์ และใช้ข้อมูลข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้สำเร็จ 2) นักเรียนมีความรู้ด้านทัศนภาพ (ภาษาภาพ สัญลักษณ์) รู้จักตีความสร้างสื่อในการพัฒนาการคิด การตัดสินใจ และการเรียนรู้ให้ก้าวหน้าขึ้น 3) นักเรียนมีผลงานการประดิษฐ์ สร้างสรรค์ และออกแบบผลงานเข้าแข่งขัน ในเวทีระดับชาติ และนานาชาติ และ4) นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ออกแบบ สร้างสรรค์งานสื่อสาร นำเสนอ เผยแพร่ และแลกเปลี่ยนผลงานได้

(6) ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (Global Citizenship) คือ มีความตระหนักรู้ต่อสถานการณ์โลก สามารถเรียนรู้ และจัดการกับความซับซ้อน คลุ่มเครือ มีความรู้ เข้าใจ และ

ตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของไทย และของนานาชาติ โดยนักเรียนมีความตระหนักรู้สภาพการณ์โลก สามารถเรียนรู้ และจัดการกับความซับซ้อนคลุมเครือ มีความรู้ เข้าใจ และตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของไทย และนานาชาติ โดยมีตัวชี้วัด ดังนี้ 1) นักเรียนมีความตระหนักรู้ในภาวะการณ์โลก สามารถเรียนรู้ และจัดการความซับซ้อน 2) นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของนานาชาติ 3) นักเรียนมีความสามารถ ระบุประเด็นทางเศรษฐศาสตร์ วิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และนโยบายสาธารณะเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย และผลตอบแทนได้ 4) นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคม และเป็นพลเมืองดีสามารถจัดการ และควบคุมการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อสาธารณะ และปกป้องคุ้มครองสิ่งแวดล้อม และอุดมการณ์ทางประชาธิปไตยต่อสังคมไทย และสังคมโลก

2.3.4.3 การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World – Class Standard)

การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล เป็นกระบวนการเพื่อพัฒนา และยกระดับคุณภาพทางการศึกษาให้เทียบเท่ากับสากล ซึ่งประกอบด้วย

1) ด้านคุณภาพวิชาการ

ก. โรงเรียนจัดหลักสูตรทางเลือกที่เทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล ได้แก่ หลักสูตร English Program (EP) Mini English Program (MEP) International English Program (IEP) International Baccalaureate (IB) หรือหลักสูตรความเป็นเลิศเฉพาะทาง

ข. โรงเรียนจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัด และศักยภาพตามความต้องการของผู้เรียน

ค. โรงเรียนจัดหลักสูตรด้านอาชีพ (ปวช.ในโรงเรียนมัธยมศึกษา)

ง. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ

จ. ปรับลดเนื้อหาเพิ่มความเข้มข้นของ 1) เนื้อหาหรือกิจกรรมสู่มาตรฐาน สากล (ทฤษฎีองค์ความรู้ (Theory of Knowledge) การเขียนความเรียงขั้นสูง (Extended Essay) การ สร้างโครงการ (Create Project Work) 2) เนื้อหากิจกรรมสู่สาระการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมสู่ความเป็นเลิศ

ฉ. ลดเวลาสอน เพิ่มเวลาเรียนรู้ด้วยตนเองให้แก่ นักเรียน

ช. โรงเรียนใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่อที่มีคุณภาพสู่มาตรฐานสากล

ซ. โรงเรียนจัดการเรียนการสอน โดยพัฒนาใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ (Quality Classroom System)

ณ. โรงเรียนใช้ระบบการวัด และประเมินผลแบบมาตรฐานสากล โดยประเมินจากการสอบข้อเขียนสอบปากเปล่า สอบสัมภาษณ์ และสามารถเทียบโอนผลการเรียนกับสถานศึกษาระดับต่าง ๆ ทั้งใน และต่างประเทศ

2) ด้านคุณภาพครู

ก. ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านวิชาการผ่านการประเมินในระดับชาติ

ข. ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญด้านอาชีพ ผ่านการประเมินในระดับชาติ

ค. ครูสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร

ง. ครูใช้หนังสือ ตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน

จ. ครูใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (ICT) ในการจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล และการเผยแพร่ผลงาน ทั้งระบบออนไลน์ (online) และออฟไลน์ (offline)

ฉ. ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ

ช. ครูใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

3) ด้านการวิจัย และพัฒนา

โรงเรียนดำเนินการจัดทำวิจัย และพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และใช้ผลการวิจัย เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยมีตัวชี้วัด คือ โรงเรียนมีผลวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 เรื่อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

2.3.4.4 การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ

คุณลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะแสดงว่าโรงเรียนได้พัฒนาสู่มาตรฐานสากลคือ การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ นโยบายการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากลได้กำหนดกรอบเกณฑ์ด้านการจัดการศึกษาเพื่อผลงานที่เป็นเลิศ (Baldrige Education Criteria for Performance Excellence) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เพื่อช่วยให้มีการทำความเข้าใจ และปรับใช้ในวงการการศึกษาเพื่อการปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียน โดยยึดหลักการดำเนินงานเชิงระบบเพื่อช่วยให้องค์กร โรงเรียนสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้เพื่อผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศสำหรับในประเทศไทยยังไม่ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินสำหรับองค์กรที่จัดการศึกษาไว้โดยเฉพาะ ดังนั้นกรอบในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพสำหรับการยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล จึงประยุกต์แนวทางเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) มาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหาร

จัดการคุณภาพของโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศ และได้มาตรฐานสากลซึ่งมีองค์ประกอบ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

- 1) การนำองค์การ (Leadership)
- 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning)
- 3) การมุ่งเน้นผู้เรียน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Student and Stakeholder Focus)
- 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (Measurement Analysis and Knowledge Management)
- 5) การมุ่งเน้นบุคลากร (Faculty and Staff Focus)
- 6) การจัดการกระบวนการ (Process Management)
- 7) ผลลัพธ์การปฏิบัติงาน (Performance Results)

2.3.5 วัตถุประสงค์ของโรงเรียนมาตรฐานสากล

สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553, หน้า 4) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนมาตรฐานสากลไว้ดังนี้

โรงเรียนมาตรฐานสากลมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ การพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก โดยมุ่งหวังที่จะให้โรงเรียนได้พัฒนาต่อยอดคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ มีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ตลอดจนการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติอันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืนเยาวชนไทยเติบโตในสังคมโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยเทคโนโลยี และสติปัญญาของมนุษย์ เมื่อคำนึงถึงอัตราการเปลี่ยนแปลง และใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่า รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้กำหนดให้ทักษะด้านเทคโนโลยีเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ไปสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21

จากสภาพความเป็นสังคมโลกในศตวรรษที่ 21 ถูกขับเคลื่อนตามสภาพแวดล้อมในด้านต่างๆ ในโลกอย่างหลากหลาย จึงมีความจำเป็นต้องยกระดับผู้เรียนให้ได้มาตรฐานสากลเพราะสังคมโลกปัจจุบันเป็นสังคมที่ประเทศไทยเข้าไปเกี่ยวข้องทั้งในบ้านเราหรือย้ายฐานการผลิตไปต่างประเทศสิ่งแรกที่ได้รับเร่งพัฒนาคนรุ่นใหม่ คือ ศักยภาพที่เป็นสากล (Global Competency) การที่ประเทศไทยเปิดประตูทางการค้า มีกระแสการไหลเวียนของการลงทุนมายังประเทศไทย กำลังคนรุ่นใหม่จะต้องพัฒนาให้มีความพร้อมระดับสากลในเรื่องการใช้ภาษาที่เป็นสากล ในที่นี้หมายถึงภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศที่ 2 อื่นๆ การมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใน

ขณะเดียวกันควรมีความรู้สังคมเรา สังคมเขา เพื่อที่จะสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพสังคมของเรา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในฐานะเป็นเครื่องมือของการพัฒนา หากเราไม่สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาของเราให้อยู่ในระดับโลกได้ แล้วเราจะดำรงคงอยู่ในสังคมโลกปัจจุบันได้อย่างไร เมื่อพิจารณาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ได้กำหนดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ (สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย 2553, หน้า 5-7)

2.3.5.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับ และส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเอง และสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัด และลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับ ข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม

2.3.5.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.3.5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์ และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกัน และแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม

2.3.5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหา และความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเอง และผู้อื่น

2.3.5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเอง และสังคม ในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีความรู้ความสามารถในสมรรถนะ 5 สมรรถนะ ซึ่งเมื่อพิจารณาคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษ 21 และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลกแล้ว ได้แก่ (สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย 2553, หน้า 8)

1. มีความเป็นเลิศทางวิชาการ (Smart) มีความรู้พื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เทคโนโลยี มีผลการเรียนดีเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ สามารถศึกษาต่อในระดับสูง ระดับอุดมศึกษาได้ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

2. สื่อสารสองภาษา (Communication) มีทักษะการสื่อสารทางภาษาได้ดีทั้งภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่นๆ เป็นที่ยอมรับจากสถาบันทางภาษา

3. ผู้นำทางความคิด (Thinker) มีความใฝ่รู้ สร้างสรรค์ กล้าเผชิญความเสี่ยง คิดได้ในระดับสูง มีเหตุผลรู้จักคิดวิเคราะห์ วิจัย สังเคราะห์ และประเมินค่าได้ดี ตลอดจนแก้ปัญหาจัดการกับความซับซ้อนได้

4. ผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์ (Innovator) สามารถจัดลำดับความสำคัญ วางแผน และบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ สามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ได้อย่างกว้างขวาง สามารถผลิตผลงานที่เหมาะสมมีคุณภาพสูง

5. ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (Global Citizenship) มีความตระหนักรู้สถานการณ์โลก สามารถเรียนรู้ และจัดการความซับซ้อน มีความรู้ความเข้าใจวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีของไทย และของนานาชาติ

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่าวัตถุประสงค์ในการดำเนินการของโรงเรียนมาตรฐานสากล มีอยู่ 3 ประการ ได้แก่

- 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen)
- 2) ยกกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard)
- 3) ยกกระดับการบริหารจัดการด้วยคุณภาพ (Quality System Management)

2.3.6 การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล

การบริหารหลักสูตรมีลักษณะคล้ายกับการบริหารงานลักษณะอื่นๆ ในสถานศึกษาแต่อาจแตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์ วิธีการ และการประเมินผล การบริหารหลักสูตรมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, หน้า 43) กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรว่าหมายถึง การบริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น การเตรียมการ การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และการประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร

สำนักพัฒนาการศึกษาฯ และวัฒนธรรมเขตการศึกษา 6 (2546, หน้า 18) กล่าวถึงการบริหารหลักสูตรว่าหมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการ และการนำหลักสูตรไปใช้ซึ่งประกอบไปด้วยขั้นตอนการเตรียมการหลักสูตรการดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร เพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพสูงสุด

สุริรัตน์ คำฝอย (2549, หน้า 30) ได้ให้ความหมายของการดำเนินการบริหารหลักสูตรไว้ว่า สถานศึกษามีการกำหนดแผนปฏิบัติการ และปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการกำหนดแนวทางการบริหารวิชาการ และการบริหารงานทั่วไปเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ เช่น มีการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ มีการประเมินคุณภาพโดยองค์กรภายนอก และมีการรายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นประจำ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตร หมายถึง การกำหนดแผนปฏิบัติการการอำนวยความสะดวก การประสานงาน การมอบหมายหน้าที่ในการรับผิดชอบ การจัดสรรทรัพยากรรวมถึงการติดตามผลในการนำหลักสูตรไปใช้ในการเรียนการสอน ให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามจุดหมายที่กำหนดไว้

2.3.6.1 การสร้างความเข้าใจหลักสูตร

คาสเวล และแคมเบล (Caswell and Cambell 1935, p.66) ได้ให้จำกัดความว่าหลักสูตรเป็นสิ่งที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดของเด็ก ภายใต้การแนะนำของครู

บลูม และคณะ (Bloom; others.1956, p.271) กล่าวว่า ความเข้าใจ หมายถึง ความสามารถในการที่คนขยายความรู้ความจำให้ไกลออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล แยกเป็น 3 ขั้นที่สำคัญคือ การแปลความหมายของคำ ข้อความ สัญลักษณ์ในแง่มุมมองใหม่ตามเนื้อเรื่อง และหลักวิชาการนั้นๆ การตีความโดยเอาความหมายจากการแปลทั้งหมดมารวมกันแล้วสรุปหรือขยายความนั้น ตามแนวใหม่ และทัศนะใหม่ มุมมองใหม่ เพื่อให้กว้าง ไกลออกไปจากข้อเท็จจริง โดยจะต้องให้ข้อมูลหรือแนวโน้มน้อย่างเพียงพอ

กู๊ด (Good, 1973, p.157) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อสำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหนึ่ง
2. หลักสูตร หมายถึง เค้าโครงสร้างทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้สำเร็จการศึกษา และสามารถเข้าศึกษาต่อในทางอาชีพต่อไป
3. หลักสูตร หมายถึง กลุ่มวิชา และการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียน และสถานศึกษา

กรมวิชาการ (2534ก, น.1) ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตรเป็นแผนแม่บทในการกำหนดขอบข่ายความรู้ ความสามารถ และมวลประสบการณ์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแก่เยาวชนของชาติในวัยต่างๆ

จักรกริช ใจดี (2542) ความเข้าใจ (Comprehension) หมายถึง ความสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องราวต่างๆ ได้ทั้งภาษา รหัส สัญลักษณ์ ทั้งรูปธรรม และนามธรรม แบ่งเป็น การแปลความ การตีความ การขยายความ

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การสร้างความเข้าใจในหลักสูตร หมายถึง กระบวนการที่ซึ่งทำให้บุคคลสามารถที่จะขยายมวลประสบการณ์ความรู้ต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาแก่เยาวชนของชาติ แก่ครูผู้สอน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการวิเคราะห์ ทำความเข้าใจในหลักสูตรที่นำมาไปใช้ให้เกิดมีความเข้าใจตรงกัน และมีความรู้สึกที่ดีต่อหลักสูตรของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.3.6.2 การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล

ทาบา (Taba) (1962) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงปรับปรุงหลักสูตรอันเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล และอื่นๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งแต่จุดมุ่งหมายและวิธีการ และการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบกระเทือนทางด้านความคิด และความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วนโดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวคิดพื้นฐาน หรือรูปแบบของหลักสูตร

กู๊ด (Good, 1973, pp 157-158) ได้ให้ความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้สองลักษณะ คือการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดหมายของการสอน วัตถุประสงค์

วิธีการสอน รวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่าเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึงการแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นไป

สัจด์ อุทรานันท์ (2532) ได้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรว่า “การพัฒนา” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Development” มีความหมายอยู่ 2 ลักษณะ คือ

- การทำให้ดีขึ้นหรือทำให้สมบูรณ์ขึ้น
- การทำให้เกิดขึ้น

ด้วยเหตุนี้การพัฒนาหลักสูตรจึงมีความหมายใน 2 ลักษณะ คือ การทำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือสมบูรณ์ขึ้น กับการสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานเลย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538, หน้า 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรคือการพยายามวางโครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอนคือระบบ โครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำราแบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่างๆ การวัด และประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงแก้ไข และการให้ การอบรมครูผู้ให้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตร และการสอน รวมทั้งการบริหาร และการบริการหลักสูตร

เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander) (1981) ให้ความหมายว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตร อาจหมายรวมถึงการสร้างเอกสารอื่นๆ สำหรับนักเรียนด้วย

บุญชม ศรีสะอาด (2546 , น.63-64) กล่าวถึงการพัฒนาหลักสูตรไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรแทนกระบวนการในการสร้างหลักสูตร

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในการวางแผนเตรียมการ จัดทำหลักสูตร ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้น เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และ โรงเรียน

2.3.6.3 การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมาย “ความพร้อม” โดยได้กำหนดแยกไว้ดังนี้คือคำว่า “ความ” เป็นคำนามหมายถึง เรื่อง เนื้อความ เกิดความ ถ้านำหน้าคำกริยาหรือคำวิเศษณ์เพื่อแสดงสภาพ เช่น ความจริง ส่วนคำว่า “พร้อม” เป็น คำวิเศษณ์ แสดงกริยาร่วมกัน เช่น ทำงานพร้อมกัน คิดร่วมกัน ความครบครัน หรือมีทุกอย่างครบครันนั้นเมื่อนำคำทั้งสองรวมกันคือ “ความพร้อม” จึงมีความหมายว่า ทุกอย่างครบครัน เพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่าง

หนึ่งตามความมุ่งหมาย ให้สามารถลุล่วงสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นความพร้อมเพื่อการรับ การประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานเป็นต้น(ราชบัณฑิตยสถาน. 2546, น.579)

ธอร์นไคค์ (E.L.Thorndike. 1898) ผู้ตั้งกฎของความพร้อม (Law of Readiness) ได้ให้ความหมายคำว่า “ความพร้อม” หมายถึง การเรียนรู้ของบุคคล ถ้าบุคคลเกิดความพร้อมในการกระทำ จะเกิดความพอใจ สุขใจ (http://en.wikipedia.org/wiki/law_of_readiness.29/1/07)

เดโช สวานานนท์ (2518 , p.230) ได้ให้ความหมายว่า สภาพการเตรียมตัวเพื่อตอบสนองหรือกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด

กู๊ด (Good. 1973, p.442) ให้ความหมายว่า “ความพร้อม” หมายถึง ความเต็มใจความต้องการความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมที่เกิดจากลักษณะทางวุฒิภาวะประสพการณ์ และอารมณ์ความพร้อมจึงเป็นการพัฒนาคนให้มีความสามารถทำกิจกรรมนั้นๆ ตามที่ต้องการ

ซินแคลร์ แอนด์ แฮงค์ (Sinclair and Hank. 1987) “ความพร้อม” หมายถึง 1) การเตรียมตัวเพื่อทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมาย 2) ความเต็มใจ กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรม

พรรณี ชูทัย (2522 ,น.15) ได้ให้ความหมายคำว่า “ความพร้อม” หมายถึง สภาพของบุคคลที่จะเรียนสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างบังเกิดผลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะการได้รับการฝึกฝนการเตรียมตัว และความสนใจ

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2544,p.18) ได้ให้ความหมายคำว่า “ความพร้อม” หมายถึงสภาวะของบุคคลที่จะเรียนสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้บังเกิดผลขึ้นอยู่กับวุฒิภาวะทางกาย สติปัญญาสังคม และอารมณ์

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ หมายถึง มาตรการและกิจกรรมที่ดำเนินการล่วงหน้าเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนใช้ห้องปฏิบัติการในโรงเรียน หรือสามารถใช้ได้อย่างทันการณ์ และมีประสิทธิภาพ

2.3.6.4 การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

สัจจ อูทรานนท์ (2532,หน้า 71-263) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรคือการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียน และการวัด และประเมินผลการเรียนการสอน

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546,หน้า 230-233) กล่าวว่า การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะซึ่งบางลักษณะอาจจะทำการปรับหลักสูตรให้เป็นระบบมีกฎเกณฑ์ซึ่งทำโดยกรรมการหรือครูผู้สอนแต่ละคนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจ และขีดความสามารถของผู้ใช้หลักสูตรนั้น นอกจากนี้สถานศึกษาก็ควรมีการจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการขยาย

รายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรม และเวลาไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

น้ำทิพย์ งานสุทธา (2547, หน้า 39) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรว่าเป็นกระบวนการนำหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปใช้ในโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้ โดยการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนการจัดปัจจัย และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 13) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ไว้ว่า การเรียนการสอนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน 8 กลุ่มสาระ สถานศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยสามารถพิจารณาจัดการเรียนการสอนในทุกสาระการเรียนรู้เป็นภาษาไทยหรือในบางสาระการเรียนรู้ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และอื่นๆเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของทรัพยากรของแต่ละสถานศึกษา อนึ่ง สถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญในการศึกษา ทบทวนเนื้อหาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้เนื้อหามีความทันสมัย ร่วมสมัยหรือเป็นเหตุการณ์ที่เป็นปัจจุบัน และอยู่ในความสนใจของสังคม เป็นต้น

จากการศึกษาการพัฒนาหลักสูตร และการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากลของหลายประเทศพบว่าโรงเรียนต่างๆ ได้จัดสาระเพิ่มเติมจำนวน 6 สาระหลัก(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, หน้า 13) ได้แก่

1. ทฤษฎีองค์ความรู้ (Theory of Knowledge)
2. การเขียนเรียงความขั้นสูง (Extended-Essey)
3. กิจกรรมโครงงานสาธารณประโยชน์ที่เกิดจากการคิดสร้างสรรค์สู่การปฏิบัติของผู้เรียนที่เรียกชื่อว่า CAS (Creativity, Action, Service)
4. โลกศึกษา (Global Education) เพื่อให้ผู้เรียนมีวิสัยทัศน์ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของความเป็นพลโลก (World Citizen)
5. ภาษาอังกฤษ
6. ภาษาต่างประเทศที่ 2

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้ความหมายของ สื่อการสอน หมายถึง ระบบการนำวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการมาเป็นตัวกลางในการศึกษาแก่ผู้เรียน

เกอร์ลัช และอีลี (1971) (Gerlach and Ely) กล่าวว่า "สื่อการสอน" หมายถึง บุคคล วัสดุหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ครู หนังสือ และ สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนจัดเป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น

กิดานันท์ มลิทอง (2543) กล่าวว่า "สื่อการสอน" หมายถึง ตัวกลางที่ช่วยนำ และ ถ่ายทอดข้อมูลความรู้จากครูผู้สอน หรือจากแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุ ถึง วัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2543) ให้ความหมายของ "สื่อการสอน" ว่า คือวัสดุ (สิ่งเปลือง) อุปกรณ์ (เครื่องมือที่ใช้ไม่ผุพังง่าย) วิธีการ (กิจกรรม เกม การทดลอง ฯลฯ) ที่ใช้สื่อกลางให้ผู้สอน สามารถส่ง หรือถ่ายทอดความรู้ เจตคติ (อารมณ์ ความรู้สึก ความสนใจ ทักษะคิด และค่านิยม) และ ทักษะไปยังผู้เรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533) กล่าวว่า "สื่อการสอน" หมายถึง สิ่งที่ช่วยให้การเรียนรู้ ซึ่ง ครู และนักเรียนเป็นผู้ใช้ เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การจัดหา และพัฒนาสื่อการเรียนการสอน หมายถึง การ จัดเตรียม การจัดหา และการผลิตสื่อการศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา เพื่อช่วยในการ เรียนรู้ที่เป็นตัวกลางในการบรรลุเนื้อหาของครูผู้สอนสู่ผู้เรียน โดยต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง ให้ดีขึ้นเสมอ เพื่อช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพใน โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล

2.3.6.5 การจัดอบรมครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง

พงศ์ หรดาล (2540) ได้กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะบุคคล เพื่อที่จะปรับปรุง และเพิ่มพูนความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) และทัศนคติ (attitude) อัน เหมาะสม จนก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรม และทัศนคติต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ให้ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิจิตร อวาทกุล (2541) กล่าวว่า การฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่ช่วยเพิ่มพูนความถนัด ความรู้ทางธรรมชาติ ทักษะ หรือความชำนาญ ความสามารถของบุคคลให้มีเทคนิควิชาการ ในการ ทำงาน เพื่อให้บุคลากรเกิดพฤติกรรมใหม่ หรือเพื่อให้เกิดทักษะในการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง หรืออีกนัยหนึ่ง การฝึกอบรมหมายถึง การพัฒนาหรือฝึกฝนอบรมบุคคลให้เหมาะสมหรือเข้ากับ งานหรือการทำงาน

ยนต์ ชุ่มจิต (2541, น.29) ได้อธิบายคำว่า “ครู” ดังนี้

1. ครูเป็นผู้นำทางศิษย์ไปสู่คุณธรรมชั้นสูง
2. ครู คือ ผู้อบรมสั่งสอนถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ศิษย์เป็นผู้มีความหนักแน่นควรแก่การเคารพของลูกศิษย์
3. ครู คือผู้ประกอบอาชีพอย่างหนึ่งที่ทำหน้าที่สอน มักใช้กับผู้สอนในระดับต่ำกว่าวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้คำจำกัดความว่า ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชน

รังสรรค์ แสงสุข (2544) อธิตอธิการบดีมหาวิทยาลัยรามคำแหง (2550, น.38) ได้ให้ความเห็นว่า

“ครู” คือ ผู้ให้ผู้เติมเต็ม และผู้มีเมตตา

ครูคือ ผู้ที่ให้ความรู้ไม่จำกัดทุกที่ทุกเมื่อ ครูต้องเต็มไปด้วยความรู้ และรู้จัก ขวนขวายหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ สะสมความดีมีบารมีมาก และครูที่ดีจะต้องไม่ปิดบังความรู้ ควร มีจิต และวิญญาณของความเป็นครู

ครูคือ ผู้เติมเต็ม การที่ครูจะเป็นผู้เติมเต็มได้ครูควรจะเป็นผู้แสวงหาความรู้ต้อง วิเคราะห์ วิจัย วิจรณ์ และมาบูรณาการความรู้ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน

ครูคือ ผู้ที่มีเมตตา จะต้องสอนเต็มที่โดยไม่มีภารกิจหรือปิดบังไม่ให้ความรู้ เต็มที่ครูต้องไม่ลำเอียง ไม่เบียดเบียนศิษย์

สำนักงานบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2553, หน้า 24) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งสู่กลยุทธ์ และหลักสูตรของโรงเรียน มาตรฐานสากลไว้ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนภาษาในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น จะมุ่งเน้นความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้อย่างคล่องแคล่วทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากภาษาไทย และภาษาอังกฤษแล้วให้ มุ่งเน้นการใช้ภาษาต่างประเทศที่ 2 ตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียนอีกหนึ่งภาษา
2. การจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ มุ่งเน้นการใช้หนังสือ ตำราเรียน สื่อประกอบการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ
3. การจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้อื่นๆ ควรศึกษาหนังสือตำราเรียน และสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศนำมาเทียบเคียงเนื้อหาสาระ และประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. การจัดการเรียนการสอน การวัด และประเมินผล และการเผยแพร่ผลงานของสาระการเรียนรู้ต่างๆ ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์(ICT) ทั้งระบบออนไลน์ (Online) และออฟไลน์ (Offline) ส่งเสริมการคิดผลิตผลงานอย่างสร้างสรรค์ให้มากขึ้น

5. การจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการของห้องเรียนคุณภาพสนับสนุนให้มีการใช้การวิจัย สื่อ นวัตกรรม ปรับลดเวลาในการสอนของครูในห้องเรียน และเพิ่มเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนนอกห้องให้มากขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

6. การจัดเตรียม และพัฒนาครูให้สามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การจัดอบรมครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้อง หมายถึง การจัดอบรมพัฒนาครูผู้สอน ผู้เกี่ยวข้อง ของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในเรื่องการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทักษะ หรือความชำนาญตลอดจนประสบการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และเปลี่ยนแปลงไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.3.6.6 การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้

คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 , น.36-37) สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การจัดกิจกรรมโดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาตน และสั่งสมคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน จึงต้องใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้รูปแบบการสอนหรือกระบวนการเรียนการสอนใน

เอกรินทร์ สีมหาศาล(2545 , น.36) กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้ และการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จำเป็นต้องอาศัยวิธีการสอน และวิธีการเรียนรู้ที่หลากหลายวิธีผสมผสานเข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึงสภาพผู้เรียน ความถนัด ความสนใจ สิ่งแวดล้อม และความต้องการเป็นหลัก ซึ่งเป็นกระบวนการทัศน์ในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพโดยใช้ทักษะการจัดการของผู้สอน และผู้เรียนที่เกื้อกูลกันผู้สอนต้องวิเคราะห์ สาระสำคัญของการเรียนรู้เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจนเกิดผลการเรียนรู้ ที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ชีวิตจริงได้ พระราชบัญญัติแห่งชาติจึงกำหนดไว้ว่าการเรียนรู้จะต้องเน้นให้เกิดความสมดุลทั้ง 4 ด้าน คือ 1.ด้านคุณธรรม 2.ด้านความรู้ 3. ด้านกระบวนการเรียนรู้ 4. ด้านการบูรณาการ

พัชรี สว่างทรัพย์ (2536 , น.22 อ้างถึงใน สุธรรม เดชนครินทร์ ,2544 , น.31) ได้ให้ข้อเสนอแนะแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนที่เกิดคุณภาพ ไว้ดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนและโปรแกรมการเรียน ควรจัดทำไว้ให้ครบทุกภาคเรียน และหลายแผนการเรียนในแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสได้เลือกเรียน

2. การจัดทำตารางเรียน ซึ่งหมายถึง ตารางเรียนประจำตัวนักเรียน นักศึกษา ซึ่งแต่ละคนจะต้องมีไว้ตามโปรแกรมการเรียนของนักเรียนนักศึกษาเอง ในแต่ละภาคเรียน การจัดทำตารางเรียนจะเชื่อมโยงถึงตารางการใช้ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงฝึกงาน และตารางสอนประจำตัวครู การจัดครูสอน สถานศึกษาควรเตรียมการล่วงหน้า โดยวิธีสำรวจความพร้อมของครูก่อนที่จะจัดครูเข้าสอน สถานศึกษาควรเตรียมการล่วงหน้า โดยวิธีสำรวจความพร้อมของครู ก่อนที่จะจัดครูเข้าสอน เพื่อให้ได้ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และประสบการณ์ตรงกับรายวิชาที่สอนนั้น

3. การใช้สื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนควรใช้รูปสื่อผสม คือการใช้ตำราเรียนควบคู่กับอุปกรณ์ช่วยสอน เอกสารอ้างอิง หรือหนังสือประกอบการเรียนอื่นๆ เช่นหนังสือพิมพ์ วารสารทางอาชีพ และธุรกิจ ควรมีไว้ให้มากที่สุดในห้องสมุด อุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ศึกษาประเภท วีดิทัศน์ คาสเซตเทปจัดทำไว้ให้พร้อม

4. การวัดผล และประเมินผล การสอนกับการวัดผลประเมินผลเป็นกิจกรรมที่แยกกันไม่ได้ เมื่อใดมีการสอนย่อมต้องมีการวัดผล เพราะการวัดผลทุกครั้งผู้เรียนแต่ละคนย่อมเรียนรู้ได้แตกต่างกัน การวัดผลจึงต้องทำหน้าที่ติดตามผลการเรียนการสอนทุกครั้งไป

David Kolb (1984) ได้คิดค้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycles) ซึ่งเป็นวิธีการเรียนรู้ในแต่ละ โดยมีขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอนคือ

1. Concrete Experience (Act) การสร้างประสบการณ์ เช่น การเรียนการสอนในห้องเรียน การอ่านหนังสือการดูวีดิทัศน์ การทดลอง การพูดคุย และการประชุม

2. Reflective Observation (Reflect) การสะท้อนการเรียนรู้ / ทบทวนการเรียนรู้ เช่น การเขียนสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ การบันทึกการเรียนรู้ การทำการบ้าน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน (Dialogue / Discussion)

3. Abstract Conceptualization (Conceptualize) การสรุปองค์ความรู้ เช่น การเขียนแผนภาพมโนทัศน์ (Mind Mapping) การสรุปการเรียนรู้ออกมาเป็น Model หรือ Framework การนำเสนอผลการเรียนรู้ของผู้เรียน

4. Active Experimentation (Apply) การประยุกต์ใช้ความรู้ เช่น สิ่งที่จะต้องเรียนรู้ต่อไป แนวทางในการพัฒนาต่อ / ศึกษาต่อ รวบรวมสิ่งที่เรียนรู้ถูกต้องหรือผิดพลาดเพื่อการดำเนินการเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 1

โคลบ์ และ ฟราย (Kolb and Fry. 1974) ระบุในผลการวิจัยว่าขณะที่ผู้ใหญ่เกิดการ เรียนรู้จากประสบการณ์ตามรูปแบบการ เรียนรู้ที่ตนถนัด และการเรียนรู้ก็จะเริ่มจากจุดนั้น แต่ผู้ใหญ่ก็จะใช้รูปแบบการเรียนรู้หลาย ๆ รูปแบบแม้ว่าจะไม่มากหรือได้ผลเท่ากับแบบที่ตนเองถนัด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2536 , น.58) ได้ให้ความหมาย ของการจัดประสบการณ์ไว้ว่าการจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมตามแผนการจัด ประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และภายในห้องเรียนให้กับเด็กปฐมวัย โดย ให้ได้รับประสบการณ์ตรงจากการเล่น การลงมือปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี และเพื่อ ส่งเสริมพัฒนาการให้ครบทุกด้านทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมีใช้ มุ่งจะให้อ่านเขียนได้ดังเช่นในระดับประถมศึกษาแต่เป็นการปูพื้นฐานหรือพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อ การเรียนรู้ได้ดี และเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ ให้ครบทุกด้านทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมีใช้มุ่งจะให้อ่านเขียนได้ดังเช่นระดับประถมศึกษาแต่เป็นการปูพื้นฐานหรือ พัฒนาการทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการสังเกตโดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าสรุป ได้ว่า การจัดประสบการณ์เป็นการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัยที่มีใช้มุ่งเน้นด้านวิชาการหรือการ เรียนเนื้อหาวิชาการ แต่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้าน โดยให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติ มี ประสบการณ์ตรงกับสื่อ สิ่งแวดล้อม บุคคล ตามความสามารถของเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ ในระดับต่อไป

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล ในการจัดครูเข้าสอน การ จัดการเรียนรู้โดยการจัดประสบการณ์ และการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายนอก และภายในห้องเรียน ให้ได้รับประสบการณ์ตรงเด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานการเรียนรู้โดยเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ การ สอนวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์เป็นภาษาอังกฤษ การผลิตสื่อชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อ เสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศของ โรงเรียนมาตรฐานสากลในระดับสากล

2.3.6.7 การนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผล

สัจจ อูทรานนท์ (2532,หน้า 30-31) ได้กล่าวถึงการนิเทศภายในสถานศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. งานนิเทศทั่วไป เป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการ ปฏิบัติงานต่างๆ ที่ไม่ใช่การเรียนการสอน
2. งานนิเทศการสอน เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับ หลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ และนวัตกรรมทางการศึกษา การวัด และประเมินผล

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544, หน้า 54-55) ได้กล่าวถึงการประเมินผลหลักสูตรว่า หมายถึง การพิจารณาเกี่ยวกับการประสบความสำเร็จตามจุดประสงค์ขอบเขตของหลักสูตรคุณภาพ ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในตัวผู้เรียน สมรรถภาพในตัวผู้เรียนที่สัมพันธ์กับสิ่งที่สำคัญใน รายวิชาต่างๆ เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในหลักสูตร

รุ่ง แก้วแดง (2544, หน้า 37) ได้ให้ข้อเสนอแนะของการตรวจสอบประเมินผลไว้ว่า การประเมินผลเป็นกลไกสำคัญที่กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะ สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่า บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด ต้องปรับปรุงแก้ไข ในเรื่องใดบ้าง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหาร และครูเข้าใจถึงผลของการ ประเมินว่าจะทำให้การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

สาลี รักสุทธี (2544, หน้า 30-32) ได้กล่าวถึงการนิเทศ และประเมินหลักสูตร ว่าเป็น การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการ การจัดทำ ทดลองใช้ และผลการใช้หลักสูตรตลอดจน การ ตัดสินคุณค่า และคุณภาพประสิทธิภาพของหลักสูตร มีจุดมุ่งหมายเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณค่า ของหลักสูตรว่าเมื่อนำไปใช้แล้วสนองจุดประสงค์ตามที่หลักสูตรระบุหรือไม่เพื่อพิจารณา และ ตรวจสอบองค์ประกอบของหลักสูตรด้านหลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการ เรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนตลอดจนการวัดผลประเมินผลว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ เพื่อตรวจสอบข้อดีข้อบกพร่องส่วนที่แก้ไขปรับปรุง เพื่อตัดสินใจบริหารหลักสูตร และนำ หลักสูตรไปใช้ในทิศทางที่ถูกต้องหรือไม่ และเพื่อติดตามประเมินและตรวจสอบผลผลิตจาก หลักสูตรคือผู้เรียนว่ามีการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่หลักสูตรคาดหวังหรือไม่

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2545, หน้า 27) ได้กล่าวถึงการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและงานวิชาการ ภายในสถานศึกษา
2. การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาและงานวิชาการ ภายนอกสถานศึกษา

เอกรินทร์ สีมหาศาล (2545, หน้า 257-258) กล่าวถึงการวัดผล และประเมินผลมี จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการทำงานของผู้สอน และผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ เป็นการวัดตามสภาพจริง คือสอนอย่างไร วัดอย่างนั้น โดยใช้ตัวชี้วัด (Benchmark) ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่กำหนด ไว้เป็นภาระงานสำคัญที่สถานศึกษาเป็นผู้ประเมินเอง ออกแบบเอง จึงต้องจัดทำหลักเกณฑ์ และ แนวปฏิบัติในการวัด และประเมินผลยึดหลักการจัดการตามวงจรคุณภาพของ Demming (PDCA) ซึ่งบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเข้าใจ และยึดถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน ตาม

มาตรฐานตัวชี้วัดคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายสูงสุด ดังนั้นการประเมินผลต้องครอบคลุมทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา และระดับชาติ

สุนีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 234) กล่าวถึงการนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลว่าการนิเทศการใช้หลักสูตรหรือนิเทศการจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงหลักสำคัญของการนิเทศ คือ การให้คำแนะนำช่วยเหลือไม่ใช่การคอยตรวจสอบเพื่อจับผิดแต่ประการใด โดยลักษณะเช่นนี้ผู้นิเทศจำเป็นจะต้องสร้างความสัมพันธ์ และความเข้าใจอันดีกับผู้รับการนิเทศ การดำเนินการนิเทศจะต้องดำเนินไปด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นประชาธิปไตย และร่วมมือกัน ในส่วนของการติดตาม และการประเมินผลการใช้หลักสูตรจะต้องมีการวางแผนไว้ให้ชัดเจนว่า จะทำการประเมินส่วนใดของหลักสูตร ถ้าการวางแผนเกี่ยวกับการประเมินไม่ชัดเจนเมื่อมีความต้องการจะทำการประเมินในหัวข้อนั้นๆ หรือส่วนนั้น บางครั้งอาจจะกระทำไม่ได้เพราะการเก็บข้อมูลบางอย่างขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของระยะเวลา และกิจกรรมที่ทำตามลำดับขั้นตอน และต่อเนื่อง ดังนั้นการวางแผนเพื่อการประเมินหลักสูตรจะต้องชัดเจน และจะใช้วิธีการประเมินอย่างไรจึงจะได้ผลเป็นภาพรวมที่สามารถอธิบายได้ว่า สิ่งใดเป็นบรรยากาศหรือสภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยหรือไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ดำเนินการใช้หลักสูตรไปแล้วบรรลุถึงสิ่งที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด สามารถตอบสนองความมุ่งหมายหลักที่กำหนดไว้หรือไม่

สุรรัตน์ คำฟอย (2549, หน้า 31) ได้กล่าวถึงการนิเทศกำกับติดตามประเมินผลว่าสถานศึกษาสามารถศึกษาปัญหา และความต้องการของบุคลากรจากการบริหารหลักสูตรภายในสถานศึกษา มีการวางแผนการนิเทศ และสร้างเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินผล รวมถึงสถานศึกษาสามารถดำเนินการนิเทศได้ตามแผนที่วางไว้

จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การนิเทศกำกับติดตามประเมินผล หมายถึง การดำเนินการของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลในการติดตามตรวจสอบพร้อมให้คำแนะนำ และประเมินผลการใช้หลักสูตร ได้แก่ การตั้งคณะกรรมการนิเทศเพื่อวางแผน/โครงการนิเทศในสถานศึกษา การจัดตั้งภาคีเครือข่ายการนิเทศ การจัดทำรายงานการนิเทศให้ปรากฏเป็นหลักฐานในการประเมินผลการเรียน การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนสู่ความเป็นสากล

2.4 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขตกรุงเทพมหานครประวัติความเป็นมา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 ได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 17 สิงหาคม 2553 และได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2553 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และที่ตั้งของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เพื่อบริหารและจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาออกเป็น 2 เขต โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนมัธยมในท้องที่ 23 เขตการปกครอง มีโรงเรียนมัธยมในสังกัดจำนวน 67 โรง ที่ตั้งอาคารหอประชุมพญาไท ซอยศรีอยุธยา 5 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400 และโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ซึ่งทำหน้าที่กำกับดูแลโรงเรียนมัธยมในท้องที่ 27 เขตการปกครอง มีโรงเรียนมัธยมในสังกัดจำนวน 52 โรง ที่ตั้ง 1126 ถนนลาดพร้าว แขวงสามเสนนอก เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร 10310

2.4.1 เขตปกครอง

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีการกำกับดูแลโรงเรียนมัธยมในเขตปกครอง จำนวน 23 เขต ได้แก่ พญาไท บางซื่อ ดุสิต สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน ราชเทวี พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย บางแค บางขุนเทียน บางบอน ท่งครุ ราษฎร์บูรณะ จอมทอง คลองสาน ธนบุรี ภาษีเจริญ ดลิ่งชัน ทวีวัฒนา บางพลัด บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ และหนองแขม
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีการกำกับดูแลโรงเรียนมัธยมในเขตปกครอง จำนวน 27 เขต ได้แก่ คลองสามวา คันนายาว จตุจักร ดอนเมือง บางกะปิ บางเขน บึงกุ่ม ประเวศ มินบุรี ลาดกระบัง ลาดพร้าว วังทองหลาง สวนหลวง สะพานสูง สายไหม หนองจอก หลักสี่ ห้วยขวาง คลองเตย ดินแดง บางคอแหลม บางนา บางรัก พระโขนง ยานนาวา วัฒนา และสาทร

2.4.2 รายชื่อ และขนาดของโรงเรียน ตามเกณฑ์ กรมสามัญศึกษา

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 มีทำหน้าที่กำกับดูแลและจัดการศึกษาให้กับโรงเรียนมัธยม และขนาดของโรงเรียนในสังกัดจำนวน 67 โรงเรียน ดังนี้
  - จำนวนนักเรียน น้อยกว่า หรือเท่า 500 คน ขนาดเล็ก จำนวน 4 โรงเรียน
  - จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 501 – 1,500 คน ขนาดกลาง จำนวน 24 โรงเรียน
  - จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,501 – 2,500 คน ขนาดใหญ่ จำนวน 21 โรงเรียน

จำนวนนักเรียน มากกว่า 2,500 คน ขนาด ใหญ่พิเศษ จำนวน 18 โรงเรียน
 2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 มีทำหน้าที่กำกับดูแลและ
 จัดการศึกษาให้กับโรงเรียนมัธยม และขนาดของโรงเรียนในสังกัดจำนวน 52 โรงเรียน ดังนี้

จำนวนนักเรียน น้อยกว่า หรือเท่า 500 คน ขนาด เล็ก จำนวน 0 โรงเรียน

จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 501 – 1,500 คน ขนาด กลาง จำนวน 5 โรงเรียน

จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,501 – 2,500 คน ขนาด ใหญ่ จำนวน 23 โรงเรียน

จำนวนนักเรียน มากกว่า 2,500 คน ขนาด ใหญ่พิเศษ จำนวน 24 โรงเรียน

ข้อมูลรายชื่อ และขนาดของโรงเรียนมัธยมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามจำนวนนักเรียน ปีการศึกษา 2557 สรุปได้ดังนี้

จำนวนนักเรียน น้อยกว่า หรือเท่า 500 คน ขนาด เล็ก จำนวน 4 โรงเรียน

จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 501 – 1,500 คน ขนาด กลาง จำนวน 29 โรงเรียน

จำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,501 – 2,500 คน ขนาด ใหญ่ จำนวน 44 โรงเรียน

จำนวนนักเรียน มากกว่า 2,500 คน ขนาด ใหญ่พิเศษ จำนวน 42 โรงเรียน

2.4.3 ภารกิจและอำนาจหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 37
 กำหนดอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาและพัฒนาสาระของหลักสูตรการศึกษา
 ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
 พื้นฐาน

2. อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน
 สถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

3. รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและ
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามกฎหมายกำหนด

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษามัธยมศึกษา พ.ศ. 2553 วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2553 ข้อ 3 ให้สำนักงานเขตมีอำนาจหน้าที่
 ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วย
 ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใด โดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษา ได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้งที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

วันเพ็ญ สุขเกษม (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงานและขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครูในโรงเรียนเครือข่ายการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จาก 32 โรงเรียน จำนวน 251 คน พบว่า ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานในระดับน้อยทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยปัญหาการดำเนินงานสูงที่สุด ได้แก่ ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินรองลงมา ได้แก่ ด้านการสรุปผลการดำเนินงาน ด้านการดำเนินการบริหารหลักสูตร(การใช้หลักสูตร) ด้านการวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตรและด้านการปรับปรุงพัฒนา

มังกร นวกุล (2548 , น.บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการโรงเรียนสู่ความเป็นเลิศแบบก้าวกระโดด ด้วยการเทียบเคียงสมรรถนะ ตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ทางการศึกษาของโรงเรียนตลกคู่วิทย์ฯ อําเภอกั๊กทันทัน จังหวัดอุทัยธานี การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาระดับ 100 คุณภาพของโรงเรียนตลกคู่วิทย์ฯ โดยการประเมินตนเองตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ทางการศึกษา และเพื่อหาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ในการบริหารจัดการโรงเรียนตลกคู่วิทย์ฯ สู่ความเป็นเลิศแบบก้าวกระโดดด้วยการเทียบเคียงสมรรถนะตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติทางการศึกษา การดำเนินการวิจัยมี 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1 หาระดับคุณภาพของโรงเรียนตลกคู่วิทย์ฯ ช่วงที่ 2 หาวิธีการปฏิบัติที่เป็นเลิศด้วยการเทียบเคียงสมรรถนะตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 8 คน และทีมคุณภาพ จำนวน 37 คน รวมทั้งสิ้น 45 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามตามแนวรางวัลคุณภาพแห่งชาติ ทางการศึกษา ประกอบด้วย 7 เกณฑ์มาตรฐาน 220 ตัวบ่งชี้ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยงที่ 0.95 การวิจัยครั้งนี้พบว่า ระดับคุณภาพของโรงเรียนตลกคู่วิทย์ฯ อยู่ในระดับคุณภาพระดับ 2 คิดเป็นร้อยละ 29.89 และวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของโรงเรียนเมื่อเทียบกับโรงเรียนในกลุ่มเครือข่าย จำนวน 8 โรงเรียน คือ มีความเป็นเลิศทางด้านระบบบริหารงานบุคคล คิดเป็นร้อยละ 42.61 เพราะมีแนวปฏิบัติที่ยึดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และพันธกิจของโรงเรียน

ศศิพร รินทะ(2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษาโรงเรียนเมืองคง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. การวิจัยนี้เป็นการศึกษารายกรณี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนเมืองคง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารและครูจำนวนจำนวนทั้งหมด 44 คน พบว่า ด้านการนำองค์การ โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการเพื่อชี้้นำการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนและใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีวิธีการสื่อสารกับบุคลากรในโรงเรียนที่หลากหลายและเหมาะสมผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำในการดำเนินงานของโรงเรียนและได้มีการพัฒนาความเป็นผู้นำให้กับบุคลากรด้วยการกระจายอำนาจอย่างทั่วถึง อีกทั้งผู้บริหารได้ประพฤติเป็นแบบอย่างและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่มีจริยธรรม และวิธีปฏิบัติที่แสดงถึงความเป็นพลเมืองดี ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนและมีการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอที่จะทำให้แผนปฏิบัติการบรรลุความสำเร็จสอดคล้องตรงตามเป้าหมายของโรงเรียน มีกระบวนการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติปฏิบัติไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนและเป็นขั้นตอน ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเพื่อปรับปรุงและสร้างนวัตกรรมทางการศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายสูงสุดของโรงเรียนและเป็นที่พอใจของสังคมชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเลือกรวบรวม วิเคราะห์ จัดการและปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศรวมทั้งการทบทวนผลการดำเนินการ และได้นำผลการทบทวนในการปรับปรุงผลการดำเนินการไปใช้เพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและยกระดับมาตรฐานการศึกษา ด้านการมุ่งเน้นบุคลากรโรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการสร้างความผูกพันและความสามัคคีให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างเต็มตามศักยภาพ ได้มีการพัฒนาและการจัดการบุคลากร เพื่อให้ใช้ศักยภาพของบุคลากรอย่างเต็มที่ในการร่วมสร้างสรรค์และพัฒนาโรงเรียนสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ด้านการจัดการกระบวนการ โรงเรียนเมืองคงมีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโรงเรียนที่เป็นระบบและครอบคลุมงานทุกฝ่ายพร้อมทั้งมีการกำหนดแนวทางเพื่อมุ่งพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโรงเรียน อีกทั้งมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดนวัตกรรมในโรงเรียน ด้านผลลัพธ์ โรงเรียนมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างชัดเจนและเป็นระบบมีความสะดวก รวดเร็ว ในการเรียกใช้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน

ภัทรวัฒน์ ศรีทองสุข (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุพรรณบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการโดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี กลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 17 คน 3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและวิชาการ จำนวน 196 คน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการ โดยใช้กระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะเพื่อมุ่งสู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 10 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดหัวข้อการเทียบเคียงสมรรถนะ 2) กำหนดโรงเรียนต้นแบบที่ต้องการไปเทียบเคียงด้วย 3) กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลและการเก็บข้อมูล 4) การวิเคราะห์ช่วงห่างระหว่างโรงเรียนตนเองกับโรงเรียนต้นแบบที่จะเทียบเคียงด้วย 5) การคาดคะเนช่วงห่างที่ต้องการจะให้เกิดขึ้นในอนาคต 6) การสื่อผลจากการทำการเทียบเคียงสมรรถนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและการสร้างการยอมรับ 7) การตั้งเป้าหมายและการดำเนินการ 8) การจัดทำแผนดำเนินการ 9) การนำแผนสู่การปฏิบัติการควบคุมและกำกับดูแลให้ผลเป็นไปตามแผนที่วางไว้ 10) การสอบทวนผลโดยเทียบกับค่าเปรียบเทียบของโรงเรียนที่ดีที่สุดหรือโรงเรียนต้นแบบที่ไปเปรียบเทียบกับ ซึ่งทั้ง 10 ขั้นตอน มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้

วิชชา ยศอ่อน (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 242 คน พบว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริการหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

มอร์แกนและมิทเชลล์ (Morgan and Mitchell, 1985, p. Abstract) เสนอแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพิจารณาความเป็นเลิศทางวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา 6 ประการ คือ 1) พิจารณาว่าสถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตกำลังคนตอบสนองความต้องการของระบบเศรษฐกิจ และการเมือง ได้อย่างเหมาะสมมากน้อยเพียงไร 2) พิจารณาว่าสถาบันการศึกษาได้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงปัจจัย

นำเข้า (Input) ให้เป็นผลผลิต (Output) ได้มีประสิทธิภาพเพียงใด 3) พิจารณาว่าสถาบันอุดมศึกษามี

ความสามารถในการพัฒนานักศึกษา ให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้นเพียงใด 4) พิจารณาถึงคุณภาพของกระบวนการผลิตโดยเน้นที่อาจารย์และนักศึกษาเป็นสำคัญ 5) พิจารณาถึงคุณภาพของหลักสูตรในด้านขอบเขต และเนื้อหาของหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมเพียงใด และ 6) พิจารณาคุณลักษณะของผู้ร่วมงานโดยการประเมินในภาพรวมแบบผสมผสาน

สไนเดอร์ (Snyder. 1998 , p. Abstract) ศึกษาความเที่ยงตรงของการสร้างและความเชื่อมั่นในการคาดคะเนคุณภาพการศึกษาด้วยการเทียบเคียงเครื่องมือ ที่มีชื่อว่า EQBS (Education quality benchmark system) และพิจารณาจากคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญการศึกษาจำนวน 7 คน ที่มีความคิดเห็นต่อการจัดโรงเรียน 2 แบบ คือ เน้นราชการ และเน้นคุณภาพ อย่างละ 8 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 840 คน และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ANOVA เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มของโรงเรียนแต่ละแบบพบว่า EQBS เชื่อมั่นได้ในเรื่อง การวางแผนระบบการคิด ระบบสารสนเทศ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และคุณภาพของการให้บริการ พบจุดอ่อนในเรื่องการปฏิบัติงาน วิสัยทัศน์ ผู้นำ และความพึงพอใจของผู้ใช้ และพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการปฏิบัติของครู และผู้บริหาร พบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นในคุณภาพการเรียนการสอน และการวัดผลจากโรงเรียนทั้ง 2 แบบ การเทียบเคียงของเครื่องมือดังกล่าวทำให้ทราบจุดอ่อนของการปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียน

คูเปอร์ (Cooper. 1999 , p. Abstract) ศึกษารูปแบบโรงเรียนเทคโนโลยีเพื่อหาวิธีการปฏิบัติที่ดีที่สุดของครูเพื่อตอบคำถามว่า วิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดของโรงเรียนในการปรับตัวสู่โรงเรียนเทคโนโลยีคืออะไร และครูควรปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง โดยมุ่งเน้นหารูปแบบโรงเรียนเทคโนโลยีที่ดีในเมืองลอสแอนเจลิส และสอว์ดใน 5 เรื่อง คือ 1) การปรับการวางแผน 2) แหล่งเงิน 3) ความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 4) การฝึกอบรมบุคลากร 5) หลักสูตรการสอนและการวัดผล โดยการถามจากครูและคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 300 คน จากโรงเรียนที่มีนักเรียน 3,000 คน จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มแรกได้ทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคล กลุ่มที่ 2 ใช้แบบสอบถามจากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบ พบว่า ต้องใช้ความพยายามในการเริ่มต้นสูงมาก ในเรื่องการทำงาน การวัดผล และการศึกษาอบรมครูใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีในการผลิตหลักสูตรเพื่อนำมาใช้ในโรงเรียน

เฮนส์ (Heyns 2001) ได้ทำการศึกษา ค้นคว้า ระบบการบริหารเชิงคุณภาพที่สำคัญ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความเป็นมาและความสำคัญ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความเป็นมาและความสำคัญของการนำมา ระบบการบริหารเชิงคุณภาพมาประยุกต์ใช้กับ โรงเรียนมาตรฐานสากล และได้นำเสนอระบบการ

บริหารเชิงคุณภาพที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการบริหารองค์กรเพื่อความเป็นเลิศ องค์กรประกอบมาตรฐานความเป็นเลิศได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ 2) แผนงาน 3) มุ่งเน้นลูกค้าและการตลาด 4) ข้อมูลข่าวสารและการวิเคราะห์ 5) มุ่งเน้นทรัพยากรมนุษย์ 6) กระบวนการบริหารจัดการ 7) ผลลัพธ์ และจากการดำเนินการ ที่จัดทำโดยหน่วยงานตรวจสอบด้านการศึกษา ประเทศสก็อตแลนด์ (HM Inspectorate of Education) ได้นำระบบการบริหารเชิงคุณภาพ (Quality Management in Education, p. QMIE) มาประยุกต์ใช้ในการประเมินคุณภาพการศึกษา ได้แก่ 1) ผลลัพธ์ที่สำคัญที่ต้องการผลสัมฤทธิ์ (What key outcomes have we achieved?) 2) ผลการปฏิบัติบรรลุตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร (How well do we meet the needs for stakeholders?) 3) กระบวนการในการส่งมอบผลิตผลทางการศึกษามีการปฏิบัติได้ดีมากน้อยเพียงใด (How good is our delivery of education processes?) 4) กระบวนการบริหารจัดการขององค์กรดีมากน้อยเพียงใด (How good is our management?) 5) ภาวะผู้นำขององค์กรเป็นอย่างไร (How good is our leadership?) 6) อะไรคือขีดความสามารถในการพัฒนาองค์กร (What is our capacity for improvement?) จะเห็นว่า แนวทางการพัฒนาและบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลได้มีการประยุกต์หลักการที่มีความสัมพันธ์ของคำถามและเครื่องมือที่ใช้ให้ได้ผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ ระบบการบริหารเชิงคุณภาพเพื่อความเป็นเลิศขององค์กร มาประยุกต์ใช้ในการบริหารองค์กรด้านการศึกษา เพื่อนำไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล

คัสตุลาสารี (Kustulasari, 2009) ได้ศึกษาและทำวิจัยโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศอินโดนีเซีย โดยวิเคราะห์นโยบายภาครัฐเพื่อชี้ให้เห็นโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในประเทศอินโดนีเซียจะบรรลุเป้าหมายการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลได้อย่างไร จากผลการวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย พบว่านโยบายยังไม่มีชัดเจน ส่งผลให้โรงเรียนยากต่อการพัฒนาไปสู่โรงเรียนมาตรฐานสากลได้ Kustulasari ใช้คำว่า International Standard School แทนคำว่า World Class Standard School ตามที่ประเทศไทยใช้

ปาร์ค (Parkes, 2008) ได้ทำการศึกษาสาเหตุที่ผู้ปกครองเลือกให้นักเรียนเรียนหลักสูตรสองภาษา พบว่า ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและมีความต้องการให้นักเรียนเลือกเรียนสองภาษา เพราะทำให้เด็กของพวกเขาจะสามารถพูดอ่านและเขียนในสองภาษา และคิดว่าเด็กสามารถเรียนรู้ปรับตัวได้ดีในโรงเรียน ถึงแม้จะเป็นสังคมที่มีความแตกต่างและหลากหลาย สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมโลกได้อย่างมีความสุข พ่อแม่ทุกคนจึงมีแรงจูงใจเดียวกันที่จะสนับสนุนให้เด็กเรียนโปรแกรมสองภาษา

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

สาระสำคัญของบทนี้ประกอบด้วยเรื่องของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บและรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 57 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 48 โรงเรียน ได้มาจากตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan 1970) โดยการสุ่มตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน/รองฯ วิชาการ โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระฯ โรงเรียนละ 8 คน รวมเป็นโรงเรียนละ 10 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญทั้งสิ้น 480 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ คือ โรงเรียนที่มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่ได้รับรางวัลเกี่ยวกับโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 3 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (Key Informant) ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระฯ โรงเรียนละ 5 คน รวมเป็นโรงเรียนละ 7 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญทั้งสิ้น 21 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียน โรงเรียนที่มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ

ระดับ 5 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ โดยมีการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย โดยนำค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามทีละข้อไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 69 - 71) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 -5.00 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 -4.50 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 -3.50 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 -2.50 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 -1.50 หมายถึง สถานศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In - depth interview) ผู้บริหาร หัวหน้าหลักสูตร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีข้อมูลเพียงพอในเรื่องที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาดีที่สุดในผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญ (key informant interview)

3.3 การสร้างเครื่องมือ

3.3.1 แบบสอบถาม

แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและหลักการเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา การบริหารวิชาการ การบริหารหลักสูตร และโรงเรียนมาตรฐานสากล ทำให้ค้นพบกรอบแนวคิดในการวิจัย ที่ประกอบไปด้วยตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

2. จากการศึกษาเอกสารแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องช่วยให้ผู้วิจัยสามารถนิยามตัวแปรเรื่องการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ทั้ง 7 ด้าน

3. จัดทำร่างแบบสอบถามจากประเด็นและสาระสำคัญตามนิยามปฏิบัติการตัวแปรที่ได้จากกรอบแนวคิดของการวิจัย

4. นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รับคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำกลับไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องอีกครั้ง

5. นำร่างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เชิงโครงสร้าง (Construct Validity) รวมทั้ง ด้านการใช้ภาษา และอื่นๆ ของข้อคำถามแต่ละข้อที่เห็นสมควรให้แก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของแต่ละข้อคำถามแล้วนำข้อคำถามมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective: IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อดังนี้

+1 หมายถึง เมื่อแน่ใจข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา

0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความตรงตามประเด็นของเนื้อหา

- 1 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความไม่ตรงตามประเด็นของเนื้อหา

6. ปรับปรุงข้อคำถามบางข้อตามข้อสังเกตและคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ภายใต้การดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และ 2 จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อคำถามรายข้อกับผลรวมทั้งหมด (Corrected Item Total Correlation)

8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบไปจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยต่อไป

3.3.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกมีลักษณะแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

1. เป็นเค้าโครง (Outline) หัวข้อคำถามครอบคลุมค่านิยมทั้ง 7 ด้าน การสร้างความเข้าใจหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ และการนิเทศกำกับติดตามประเมินผล
2. มีความยืดหยุ่น (Flexible) ลักษณะของคำถามปลายเปิด (open - ended question) เปิดโอกาสให้ผู้ตอบสามารถแสดงความคิดเห็น อธิบายความสำคัญของปัญหาอย่างลึกซึ้งในแง่มุมที่หลากหลาย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ
3. เรียงข้อคำถามตามลำดับความสำคัญอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง
4. นำร่างแบบสอบถามไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา รับคำแนะนำมาปรับปรุงให้เหมาะสม ก่อนนำไปใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในภาคสนามต่อไป

3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

3.4.1 การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บและรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากสาขาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร เขต 1 และเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บและรวบรวมข้อมูล
2. นำส่งแบบสอบถามพร้อมด้วยหนังสืออนุญาตของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง พร้อมนัดหมายวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน

3.4.2 การเก็บและรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 3 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 1 คน หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา 1 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 5 กลุ่มสาระฯ 5 คน รวมเป็น 7 คน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญทั้งสิ้น 21 คน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 480 ฉบับ ได้กลับคืนมา 405 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.37

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา แล้วคัดไว้เฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วนทุกข้อคำถาม

3. นำข้อมูลจากแบบถามไปลงรหัสในแบบลงรหัสข้อมูล (Coding Form) เพื่อนำไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

3.1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของครู วิเคราะห์โดยใช้จำนวนและค่าร้อยละ

3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำนวน 7 ด้าน คือ 1. การสร้างความเข้าใจหลักสูตร 2. การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล 3. การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ 4. การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน 5. การจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง 6. การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ 7. การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับการ การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์

ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย จำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบที (t - test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ตอนเรียงลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ปรากฏตามรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามผู้ให้ข้อมูล ขนาดของโรงเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) ของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 45)

ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
1. ขนาดของโรงเรียน	45	100
1.1 ใหญ่พิเศษ	19	42.2
1.2 ใหญ่และกลาง	26	57.8
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET)	45	100
2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง	24	53.3
2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ	21	46.7
3. ผู้ให้ข้อมูล	45	100
3.1 ผู้บริหารโรงเรียน	45	25.0
3.2 หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา	45	25.0
3.3 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	45	25.0
3.4 ครู	45	25.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า โรงเรียนที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง (ร้อยละ 57.8) เป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) อยู่ในกลุ่มสูง (ร้อยละ 53.3) และผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญซึ่งเป็นตัวแทนของโรงเรียน มีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 25.0) ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน (n = 45)

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. ด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตร	4.42	0.38	มาก	1
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน มาตรฐานสากล	4.40	0.36	มาก	2
3. ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ	4.04	0.72	มาก	7
4. ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	4.15	0.61	มาก	6
5. ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.29	0.40	มาก	5
6. ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้	4.35	0.43	มาก	4
7. ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล	4.37	0.44	มาก	3
เฉลี่ยรวม	4.31	0.42	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบว่าการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.31) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดคือ ด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.42) และรองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ($\bar{X}$ = 4.40) และด้านนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล ($\bar{X}$ = 4.37) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ ($\bar{X}$ = 4.04)

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตรจำแนกเป็นรายชื่อ (n = 45)

ด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนทำการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของสถานศึกษา	4.45	0.49	มาก	1
2. โรงเรียนกำหนดกรอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.43	0.52	มาก	3
3. โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.50	0.50	มาก	2
4. โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.30	0.64	มาก	7
5. โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.36	0.55	มาก	6
5. โรงเรียนประชุมชี้แจงเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อทำความเข้าใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.52	0.59	มาก	1
6. โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้วิทยากรภายนอก	4.44	0.49	มาก	5
7. โรงเรียนนำครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษาดูงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล				
เฉลี่ยรวม	4.42	0.38	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบว่าการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตรโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดคือ โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร ที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้วิทยากรภายนอก ($\bar{X}= 4.52$) รองลงมา คือ โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ($\bar{X}= 4.50$) และโรงเรียนกำหนดกรอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล($\bar{X}= 4.43$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล($\bar{X}= 4.30$)

ตารางที่ 4.4 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกเป็นรายข้อ (n = 45)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน มาตรฐานสากล	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนมีการวางแผนเตรียมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.65	0.48	มาก	1
2. โรงเรียนจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	4.27	0.55	มาก	13
3. โรงเรียนจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลโลกตามจุดหมายของหลักสูตรเทียบเคียงมาตรฐานสากล	4.30	0.49	มาก	12
4. โรงเรียนจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัดและศักยภาพของผู้เรียน	4.42	0.56	มาก	6
	4.23	0.58	มาก	14

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียน มาตรฐานสากล	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
5. โรงเรียนกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการสร้างหลักสูตร	4.23	0.58	มาก	14
6. โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับแนวคิดของโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.21	0.57	มาก	15
7. โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลด้วยระบบคุณภาพ	4.35	0.50	มาก	10
8. โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล	4.55	0.52	มาก	3
9. โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักการโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างเป็นวัฒนธรรมองค์กร	4.40	0.62	มาก	8
10. โรงเรียนนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	4.50	0.50	มาก	2
11. โรงเรียนทดลองใช้หลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในสถานศึกษา	4.62	0.47	มาก	5
12. โรงเรียนปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากผลการทดลองใช้หลักสูตรสถานศึกษา	4.46	0.59	มาก	
13. โรงเรียนมีระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลต่อการใช้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.39	0.67	มาก	9
14. โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร	4.32	0.61	มาก	11
15. โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงแก้ไข	4.41	0.52	มาก	7
เฉลี่ยรวม	4.40	0.36	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พบว่าการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดคือโรงเรียนมีการวางแผนเตรียมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ($\bar{X} = 4.65$) รองลงมา คือ โรงเรียนทดลองใช้หลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.62$) และโรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ($\bar{X} = 4.55$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับแนวคิดของโรงเรียนมาตรฐานสากล ($\bar{X} = 4.21$)

ตารางที่ 4.5 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการจำแนกเป็นรายข้อ (n = 45)

ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนมีศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ที่มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการให้บริการ	4.03	0.72	มาก	6
2. โรงเรียนมีห้องทดลองปฏิบัติการและมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยเน้นความเป็นเลิศของนักเรียนตามกลุ่มสาระ	4.04	0.76	มาก	5
3. โรงเรียนมีห้องอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Electronic Multi-Media Classroom) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	4.39	0.70	มาก	1
4. โรงเรียนจัดหาคอมพิวเตอร์พกพาสำหรับนักเรียนทุกคน	3.86	1.12	มาก	9
5. โรงเรียนจัดเตรียมห้องปฏิบัติการที่มีความสะอาดและเพียงพอสำหรับการใช้งาน	3.92	0.87	มาก	8
6. โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่มีความพร้อม เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉาย สไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น	4.12	0.77	มาก	2
	4.08	0.90	มาก	3
	3.95	0.87	มาก	7
	4.06	0.88	มาก	4

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
7. โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่เพียงพอ	4.08	0.90	มาก	3
8. โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ประจำในห้องปฏิบัติการ	3.95	0.87	มาก	7
9. โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ต่างๆในห้องปฏิบัติการพร้อมให้บริการตลอดเวลา	4.06	0.88	มาก	4
เฉลี่ยรวม	4.04	0.72	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงสุดคือ โรงเรียนมีห้องอิเล็กทรอนิกส์ มัลติมีเดีย ($\bar{X}=4.39$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่มีความพร้อม ($\bar{X}=4.12$) และโรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่เพียงพอ ($\bar{X}=4.08$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดหาคอมพิวเตอร์พกพาสำหรับนักเรียนทุกคน ($\bar{X}=3.86$)

ตารางที่ 4.6 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 45)

ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	4.46	0.52	มาก	1
2. โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรมที่จะช่วยศึกษาภาษาอังกฤษ เช่น เอกสาร CD เพลง ภาพยนตร์	4.27	0.81	มาก	2
3. โรงเรียนมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.09	0.80	มาก	5
4. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานผ่านทางระบบออนไลน์	4.18	0.83	มาก	3
5. โรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมต่อโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน	4.14	0.78	มาก	4
6. โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ/ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล	3.94	0.67	มาก	7
7. โรงเรียนใช้หนังสือ ตำราเรียนและสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน	4.00	0.75	มาก	6
เฉลี่ยรวม	4.15	0.61	มาก	

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าทุกชื่อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยชื่อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดคือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.46$) รองลงมา คือ โรงเรียนมีสื่อนวัตกรรมที่จะช่วยศึกษาภาษาอังกฤษ ($\bar{X} = 4.27$) และ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานผ่านทางระบบออนไลน์ ($\bar{X} = 4.18$) ตามลำดับ ส่วนชื่อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ/ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.94$)

ตารางที่ 4.7 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องจำแนกเป็นรายชื่อ (n = 45)

ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้สาระความเป็นสากลทั้ง 4 รายวิชา และภาษาที่ 2	4.00	0.72	มาก	8
2. โรงเรียนจัดอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศของครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.30	0.68	มาก	6
3. โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดรายวิชา ทฤษฎีองค์ความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง โลกศึกษา และการสร้างโครงการ	4.17	0.62	มาก	7
4. โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องมีการพัฒนาความรู้ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร	4.43	0.57	มาก	1
5. โรงเรียนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษานานาชาติ	4.36	0.51	มาก	4
6. โรงเรียนให้ครูศึกษาแนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์และเขียนแสดงทัศนคติเชิงบวก	4.38	0.51	มาก	3
7. โรงเรียนจัดอบรมทักษะและเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆที่มุ่งสู่การเป็นมาตรฐานสากล	4.32	0.53	มาก	5
8. โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.39	0.57	มาก	2
เฉลี่ยรวม	4.29	0.40	มาก	

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดคือ โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องมีการพัฒนาความรู้ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.43$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.39$) และโรงเรียนให้ครูศึกษาแนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์และเขียนแสดงทัศนคติเชิงบวก ($\bar{X} = 4.38$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้สาระความเป็นสากลทั้ง 4 รายวิชาและภาษาที่ 2 ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางที่ 4.8 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ จำแนกเป็นรายข้อ (n = 45)

ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนปรับลดเวลาในการสอนของครูในห้องเรียน และเพิ่มเวลาการเรียนรู้ของผู้เรียนนอกห้องเรียน	4.38	0.65	มาก	6
2. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน	4.48	0.56	มาก	4
มาตรฐานสากล	4.34	0.63	มาก	8
3. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ(Quality Classroom System)	4.26	0.62	มาก	11
4. โรงเรียนจัดทำสาระรายวิชาเพิ่มเติมสู่ความเป็นเลิศที่ตอบสนองต่อความถนัดศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน	4.57	0.65	มาก	1
5. โรงเรียนจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 ในทุกชั้นเรียน	4.36	0.50	มาก	7
6. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากลโดยเพิ่มเติมเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับโลกศึกษา	4.23	0.82	มาก	13

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
7. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากลโดยเพิ่มเติมเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีองค์ความรู้	4.24	0.83	มาก	12
8. โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากลโดยเพิ่มเติมเนื้อหากิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเรียงความขั้นสูง	4.30	0.77	มาก	10
9. ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนกับนานาชาติ	4.46	0.56	มาก	5
10. โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ	4.22	0.53	มาก	14
11. โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารออกแบบสร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.32	0.59	มาก	9
12. โรงเรียนดำเนินการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง	4.53	0.56	มาก	3
13. โรงเรียนใช้ผลการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล	4.54	0.49	มาก	2
14. โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ				
เฉลี่ยรวม	4.37	0.43	มาก	

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.06$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดคือ โรงเรียนจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 ในทุกชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.57$) รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.54$) และ โรงเรียนใช้ผลการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียงมาตรฐานสากล ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ โรงเรียนจัด

กิจกรรมที่ให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารออกแบบสร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.22$)

ตารางที่ 4.9 ตารางแสดงการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล จำแนกเป็นรายชื่อ (n = 45)

ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้ศึกษาแนวทางการนิเทศกำกับติดตามการบริหารหลักสูตรตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.23	0.48	มาก	8
2. โรงเรียนจัดทำแผนและกำหนดปฏิทินการนิเทศกำกับติดตามหลักสูตร	4.40	0.61	มาก	5
3. โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมบันทึกผลการนิเทศ	4.51	0.50	มาก	1
4. โรงเรียนสะท้อนผลการนิเทศติดตามหลักสูตร	4.33	0.59	มาก	7
5. โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศติดตามหลักสูตรมาปรับปรุงการในการจัดการเรียนการสอน	4.42	0.58	มาก	4
6. โรงเรียนนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.47	0.56	มาก	2
7. โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงโรงเรียนมาตรฐานสากล	4.44	0.56	มาก	3
8. โรงเรียนมีการนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรมาตรฐานสากล	4.20	0.64	มาก	9
9. โรงเรียนรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				
เฉลี่ยรวม	4.37	0.44	มาก	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุดคือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ ภายในและติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู พร้อมบันทึกผลการนิเทศ ($\bar{X} = 4.51$) รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงโรงเรียนมาตรฐานสากล ($\bar{X} = 4.47$) และโรงเรียนมีการนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นหลักสูตร มาตรฐานสากล ($\bar{X} = 4.44$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุดคือ โรงเรียนรายงานผล การใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.20$)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน ($n = 45$)

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียน	ใหญ่พิเศษ (n=19)		ใหญ่และกลาง (n=26)		t	p- value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. ด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตร	4.48	0.38	4.38		
2. ด้านการการพัฒนาหลักสูตรใน โรงเรียนมาตรฐานสากล	4.45	0.36	4.37	0.36	2.34	0.17
3. ด้านการจัดเตรียมความพร้อม ห้องปฏิบัติการ	4.13	0.69	3.99	0.74	2.02	0.54
4. ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียน การสอน	4.22	0.59	4.10	0.62	2.18	0.27
5. ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้ ที่เกี่ยวข้อง	4.34	0.40	4.24	0.40	2.53	0.14

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียน	ใหญ่พิเศษ (n=19)		ใหญ่และกลาง (n=26)		t	p- value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	6. ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ การเรียนรู้	4.42	0.43	4.34		
7. ด้านการนิเทศกำกับติดตามและ ประเมินผล	4.42	0.41	4.33	0.42	2.07	0.45
เฉลี่ยรวม	4.36	0.42	4.27	0.43	2.47	0.32

จากตารางที่ 4.10 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่และกลาง มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาพรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน (n = 45)

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียน	กลุ่มสูง (n=21)		กลุ่มต่ำ (n=24)		t	p- value
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
	1. ด้านการสร้างใจในหลักสูตร	4.39	0.39	4.46		
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรใน โรงเรียนมาตรฐานสากล	4.36	0.37	4.45	0.35	-2.51	0.54
3. ด้านการจัดเตรียมความพร้อม ห้องปฏิบัติการ	3.98	0.74	4.12	0.70	-1.93	0.45
เฉลี่ยรวม	4.27	0.42	4.35	0.40	-2.19	0.81

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

การบริหารหลักสูตรในโรงเรียน	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	p-value
	(n=21)		(n=24)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
4. ด้านการจัดการและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน	4.11	0.62	4.20	0.59	-1.63	0.35
5. ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.26	0.40	4.31	0.41	-1.44	0.23
6. ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้	4.33	0.43	4.42	0.42	-2.02	0.47
7. ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล	4.33	0.45	4.41	0.42	-2.07	0.48
เฉลี่ยรวม	4.27	0.42	4.35	0.40	-2.19	0.81

จากตารางที่ 4.11 ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตามคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูงกับโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มต่ำมีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ตารางที่ 4.12 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

ปัญหา	จำนวน	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
1.ด้านการสร้างความเข้าใจหลักสูตร			
- ครูในโรงเรียนบางส่วนยังไม่เข้าใจในหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล	159	- ควรมีการจัดประชุมครูเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักสูตร	151
- กิจกรรมในการสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลไม่ต่อเนื่องเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง	131	- โรงเรียนควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจหลักสูตรที่ต่อเนื่องและชัดเจน	127
- ขาดการวางแผนเพื่อกำหนดแผนปฏิบัติงานที่เหมาะสมในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	117	- ควรวางแผนส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างเหมาะสมกับครูและบุคลากร	112
- ความเข้าใจของครูและผู้บริหารคลาดเคลื่อนไม่ตรงกัน	106	- ควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลให้ครูและบุคลากรให้เป็นไปทิศทางเดียวกันเข้าใจตรงกัน	102
- เนื่องจากหลักสูตรมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอจึงยากแก่การสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกิดขึ้นกับทุกคนในสถานศึกษาได้อย่างครบถ้วน	97	- ควรกำหนดหลักสูตรของโรงเรียนให้ครอบคลุมและชัดเจนเพื่อไม่ให้มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง	88

2.ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล			
- การพัฒนาหลักสูตรไม่มีความต่อเนื่อง	135	- จัดการพัฒนาหลักสูตรให้มี ความต่อเนื่อง	124
- การพัฒนาหลักสูตรไม่มีความชัดเจนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบ่อย	117	- ควรพัฒนาหลักสูตรให้เกิดความ ชัดเจนเพื่อหลีกเลี่ยงการ เปลี่ยนแปลง	108
- การพัฒนาหลักสูตรอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรแต่ไม่ได้ให้ครูและบุคลากรฝ่ายอื่นได้ร่วมมือกัน	95	- ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา หลักสูตรควรให้ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วน ร่วมในกิจกรรมต่างๆ	82
3.ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ			
- อุปกรณ์ไม่เพียงพอจึงทำให้ห้องปฏิบัติการไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร	115	- จัดซื้ออุปกรณ์ให้เพียงพอต่อ การใช้งาน	107
- ขาดเจ้าหน้าที่อธิบายการใช้งานห้องปฏิบัติการ	94	- จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้มา ประจำห้องปฏิบัติการ	85
- ขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ที่มีความพร้อมมาใช้ห้องปฏิบัติการ	79	- จัดหางบประมาณมารับการ จัดหาอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ใน ห้องปฏิบัติการ	69
4.ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน			
- สื่อในการพัฒนาการเรียนการสอนมีน้อย	98	- ควรจัดหาสื่อให้เพียงพอกับ ความต้องการของผู้ใช้	73
- สื่อบางชนิดต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ แต่ห้องเรียนบางห้องก็ไม่สามารถใช้งานได้	76	- ควรให้มีเจ้าหน้าที่คอยหมั่น ตรวจเช็คอุปกรณ์อยู่เสมอเพื่อ สะดวกต่อการใช้งาน	58
- ขาดงบประมาณในการดำเนินงานโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	59	- จัดหางบประมาณมาดูแลเฉพาะ ด้าน	39

5.ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง			
- ขาดการจัดอบรมครูและบุคลากร ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง หลักสูตร	82	- จัดอบรมครูและบุคลากรให้มี ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง หลักสูตร	79
- ส่วนใหญ่มุ่งแต่จะไปอบรมนอก สถานที่จึงทำให้ครูขาดความเอาใจ ใส่	78	- จัดกิจกรรมอบรมภายใน โรงเรียนเพื่อครูจะได้เอาใจใส่	71
- ค่าใช้จ่ายในการจัดการอบรม ค่อนข้างมาก	69	- ควรประหยัดค่าใช้จ่ายในการ ดำเนินการอบรม	67
6.ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้			
- ไม่มีการบูรณาการในกลุ่มสาระฯ อื่นๆ	81	- ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนของครูไม่มีความ หลากหลาย	77
- การใช้ภาษาไม่หลากหลาย	75	- ส่งเสริมให้มีการบูรณาการใน ทุกๆกลุ่มสาระฯ	70
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของครูไม่มีความหลากหลาย	66	- ส่งเสริมให้มีการสอนภาษาที่มี ความหลากหลาย	66
7. ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล			
- ขาดการนิเทศกำกับติดตามและ ประเมินผล	75	- ส่งเสริมให้มีการนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผล	73
- เกณฑ์ในการประเมินผลควรมีความ ชัดเจน	67	- จัดทำเกณฑ์ในการประเมินผลที่ มีความชัดเจน	65
- โรงเรียนมีการนิเทศกำกับติดตาม และประเมินผลหลักสูตรโรงเรียน มาตรฐานสากลไม่ต่อเนื่อง	56	- โรงเรียนมีการนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผลหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากลอย่าง ต่อเนื่อง	53
- ไม่มีการสะท้อนผลกลับมาถึงตัวครู หลังจากได้รับการนิเทศการสอน	49	- ทุกครั้งเมื่อมีการนิเทศเพื่อ ประเมินผลควรมีการสะท้อนผล กลับมาถึงตัวครูด้วย	41

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ปัญหา	จำนวน	ข้อเสนอแนะ	จำนวน
2.ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล			
- การพัฒนาหลักสูตรไม่มีความต่อเนื่อง	135	- จัดการพัฒนาหลักสูตรให้มีความต่อเนื่อง	124
- การพัฒนาหลักสูตรไม่มีความชัดเจนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงบ่อย	117	- ควรพัฒนาหลักสูตรให้เกิดความชัดเจนเพื่อหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลง	108
- การพัฒนาหลักสูตรอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรแต่ไม่ได้ให้ครูและบุคลากรฝ่ายอื่นได้ร่วมมือกัน	95	- ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาหลักสูตรควรให้ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ	82
3.ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ			
- อุปกรณ์ไม่เพียงพอจึงทำให้ห้องปฏิบัติการไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร	115	- จัดซื้ออุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการใช้งาน	107
- ขาดเจ้าหน้าที่อธิบายการใช้งานห้องปฏิบัติการ	94	- จัดหาเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้มาประจำห้องปฏิบัติการ	85
- ขาดงบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์ที่มีความพร้อมมาใช้ห้องปฏิบัติการ	79	- จัดหางบประมาณมารับการจัดหาอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ในห้องปฏิบัติการ	69
4.ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน			
- สื่อในการพัฒนาการเรียนการสอนมีน้อย	98	- ควรจัดหาสื่อให้เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้	73
- สื่อบางชนิดต้องใช้ร่วมกับอุปกรณ์ต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจคเตอร์ แต่ห้องเรียนบางห้องก็ไม่สามารถใช้งานได้	76	- ควรให้มีเจ้าหน้าที่คอยหมั่นตรวจเช็คอุปกรณ์อยู่เสมอเพื่อสะดวกต่อการใช้งาน	58
- ขาดงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล	59	- จัดหางบประมาณมาดูแลเฉพาะด้าน	39

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

5.ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง			
- ขาดการจัดอบรมครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร	82	- จัดอบรมครูและบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตร	79
- ส่วนใหญ่มุ่งแต่จะไปอบรมนอกสถานที่จึงทำให้ครูขาดความเอาใจใส่	78	- จัดกิจกรรมอบรมภายในโรงเรียนเพื่อครูจะได้เอาใจใส่	71
- ค่าใช้จ่ายในการจัดการอบรมค่อนข้างมาก	69	- ควรประหยัดค่าใช้จ่ายในการดำเนินการอบรม	67
6.ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้			
- ไม่มีการบูรณาการในกลุ่มสาระฯ อื่นๆ	81	- ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่มีความหลากหลาย	77
- การใช้ภาษาไม่หลากหลาย	75	- ส่งเสริมให้มีการบูรณาการในทุกๆกลุ่มสาระฯ	70
- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูไม่มีความหลากหลาย	66	- ส่งเสริมให้มีการสอนภาษาที่มีความหลากหลาย	66
7. ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล			
- ขาดการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล	75	- ส่งเสริมให้มีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล	73
- เกณฑ์ในการประเมินผลควรมีความชัดเจน	67	- จัดทำเกณฑ์ในการประเมินผลที่มีความชัดเจน	65
- โรงเรียนมีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลไม่ต่อเนื่อง	56	- โรงเรียนมีการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างต่อเนื่อง	53
- ไม่มีการสะท้อนผลกลับมาถึงตัวครูหลังจากได้รับการนิเทศการสอน	49	- ทุกครั้งเมื่อมีการนิเทศเพื่อประเมินผลควรมีการสะท้อนผลกลับมาถึงตัวครูด้วย	41

ตอนที่ 5 ผลการสัมภาษณ์โรงเรียนที่ได้รับรางวัลด้านโรงเรียนมาตรฐานสากล

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน/รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการของโรงเรียนที่ได้รับรางวัลด้านโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 และ 2 จำนวน 21 คนสรุปผลดังนี้

1. แนวคิดและหลักการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

การจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนในศตวรรษที่ 21 นักเรียนต้องมีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มีความสามารถในการสื่อสารและการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจได้อย่างถูกต้องบนพื้นฐานของข้อมูลและเหตุผล การใช้ทักษะชีวิตที่ถูกต้อง สามารถค้นหาความรู้ใหม่ๆ ได้ด้วยเทคโนโลยีอย่างชาญฉลาด ด้วยตนเองด้วยเหตุนี้ จึงเป็นหน้าที่ครูและโรงเรียนที่ต้องจัดประสบการณ์แก่ผู้เรียนอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมเรื่องการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีศักยภาพ คิดประดิษฐ์และสร้างสรรค์ผลงาน สามารถแข่งขันทัดเทียมกับนานาชาติ ประเทศ เป็นเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก และในการจัดกิจกรรม โรงเรียนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

ครูและโรงเรียนจึงต้องจัดเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม โดยเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่ตนเองเลือกตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง ทั้งนี้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ให้ครบทุกด้าน สร้างสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีคุณภาพ สามารถปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมได้อีกทางหนึ่ง

ดังนั้น เพื่อการจัดการศึกษา และการทำงานให้ได้ผลมีประสิทธิภาพ โรงเรียนจึงยึดหลักการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากลที่กระทรวงศึกษาธิการให้แนวทางไว้ และโรงเรียนได้พยายามปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเสมอ โดยยึดถือเป้าหมาย มาตรฐานหลักสูตร และเป้าหมาย มาตรฐานของต้นสังกัด เป็นทิศทางการทำงานแบบบูรณาการและองค์รวมเป็นประจำทุกปี ซึ่งจากการดำเนินการในปีที่ผ่านมา พบว่าได้ผลดีขึ้น ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัด เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดทำโครงการนี้ต่อเนื่องต่อไป

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.1 ด้านการสร้างความเข้าใจหลักสูตร

โรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งเน้นการเสริมสร้างความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และเป็นไปตามปณิธานว่าด้วยการจัดการศึกษาของ UNESCO ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก เทียบเคียงได้กับนานาชาติ อารยประเทศ โดยที่สถานศึกษานั้นต้องทำความเข้าใจสภาพปัจจุบันและปัญหาในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อกำหนดกรอบในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยให้ความสำคัญต่อ ครู บุคลากร ทั้งภายในและภายนอกองค์กรต่างๆ ทั้ง ผู้นำชุมชน คณะกรรมการสถานศึกษาให้มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการสร้างหลักสูตรมีการเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญ มาอบรมให้ความรู้กับบุคลากรครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร มีการพานักวิชาการครูและ ผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาคุณานทั้งในและนอกสถานที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมถึงการจัดเตรียมเอกสารและคู่มือการปฏิบัติงานพร้อมทั้งประชุมชี้แจงในเรื่องหลักสูตรสถานศึกษาแผนการสอนและกิจกรรมที่ต้องจัดขึ้นในการสอนแต่ละระดับให้เป็นที่เข้าใจตรงกันพร้อมทั้งกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรทั้งภายนอกและภายในเพื่อมาใช้ในการสร้างหลักสูตรรวมถึงการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง วิทยุทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การจัดการศึกษาและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

2.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและศักยภาพความเป็นสากลดังที่ระบุไว้ ข้างต้น คือ เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีทักษะในการค้นคว้าแสวงหาความรู้และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น สามารถ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีทักษะชีวิต ร่วมมือในการ ทำงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีนั้น จะต้องมีกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีลำดับขั้นตอนที่เหมาะสม และสอดคล้องกับพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น

2.3 ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ

การดำเนินกิจกรรมในชั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เกิดความมั่นใจและตั้งใจในการใช้ห้องปฏิบัติการต่างๆ โดยจัดเตรียมห้องปฏิบัติการที่มีความพร้อมทั้งความสะดวกสบาย ความสะอาด และเพียงพอสำหรับการใช้งานพร้อมทั้งมีการจัดอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉาย สไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมค์ลอย ไมโครโฟน เป็นต้น ที่มีความพร้อมและเพียงพอสำหรับการใช้งานอีกทั้งยังมีการจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ให้อยู่ประจำพร้อม ให้คำแนะนำการใช้

อุปกรณ์ต่างๆในห้องปฏิบัติการพร้อมให้บริการตลอดเวลา เช่น ห้องอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย ห้องสมุด ห้องทดลอง ศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Electronic Multi-Media Classroom) ห้องปฏิบัติการอีกทั้งความพร้อมของอุปกรณ์ต่างๆที่ทันสมัย หรือการบริการด้วยระบบ เทคโนโลยีที่ทันสมัย เครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ และอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยครูผู้สอนจะต้องเตรียมการต่างๆให้พร้อม เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ

2.4 ด้านการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ได้หรือเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในการผลิตสื่อการศึกษาเพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษาในสถานศึกษาขึ้นใช้เองโดยครูผู้สอนนั้น นับเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะครูผู้สอนจะเป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์ถึงความยากง่าย ความเหมาะสมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน แต่การที่จะผลิตสื่อให้มีประสิทธิภาพ ต่อการเรียนรู้นั้นจะต้องมีกระบวนการผลิตที่มีขั้นตอนและมีระบบ เพื่อให้สื่อที่ผลิตนั้นมีคุณค่าต่อการศึกษายิ่งที่สุด โดยการรวบรวมสื่ออุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ต่างๆที่สามารถส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามโครงการมาตรฐานสากลได้อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการสร้างเอกสารและสื่อประกอบการเรียนรู้ที่ทันสมัยต่อการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน รวมถึงมีการปรับปรุงและพัฒนาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่อการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลมาใช้ในการเรียนการสอน

2.5 ด้านการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง

การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคคลนั้น เป็นเรื่องที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง เน้นถึงการเพิ่มประสิทธิภาพ ของงานซึ่งตัวบุคคลนั้นปฏิบัติอยู่ หรือจะปฏิบัติต่อไปในระยะยาว เนื้อหาของเรื่องที่ฝึกอบรมอาจเป็น เรื่องที่ตรงกับความต้องการ ของตัวบุคคลนั้นหรือไม่ก็ได้ แต่จะเป็นเรื่องที่มุ่งเน้นให้ตรงกับงานที่กำลังปฏิบัติอยู่หรือกำลังจะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ การฝึกอบรม จะต้องเป็นเรื่องที่จะต้องมีการกำหนดระยะเวลาเริ่มต้น และสิ้นสุดลงอย่างแน่นอน โดยเป็นที่ยอมรับมาทุกยุคสมัยว่าครูเป็นเป็นทรัพยากรที่มีค่าและสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ ประเทศเจริญก้าวหน้าได้ ต้องอาศัยครูเพราะครูเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นประชาชนพลเมืองที่มีคุณภาพซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญรุ่งเรืองให้กับประเทศชาติต่อไป

การพัฒนาครูเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ครูได้เรียนรู้ เข้าใจหลักการวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้อง ทันการเปลี่ยนแปลง ช่วยเพิ่มพูนทักษะและเทคนิคที่เหมาะสมให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ครูเห็นคุณค่าและศักยภาพของตน ช่วยสร้างความเป็นเอกภาพให้กับวงวิชาชีพครู ช่วยให้ครูมีความเชื่อมั่น มีขวัญกำลังใจ อีกทั้งยังช่วยสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและองค์กร แต่การฝึกอบรม

จะสามารถสร้างคุณประโยชน์ได้มากหรือน้อยนั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัยประกอบกัน ทั้งการเชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาอบรมให้ความรู้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตร พานักวิชาการครูและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรไปศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนและการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งจัดอบรมให้ความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้แก่ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งยังมีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการใช้หลักสูตรสถานศึกษารวมทั้งสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีการพัฒนาความรู้ทักษะและเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆตามหลักสูตรสถานศึกษา

2.6 ด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้

การจัดกิจกรรมโดยวิธีต่าง ๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาตนและสังคมคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมของประเทศชาติต่อไป ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นควรที่จะทำเพื่อให้เหมาะสมตามสภาพของกลุ่มเป้าหมาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ควรเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีการปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ให้สังคม เช่น ลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น มีการเสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้และเพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล และเพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และตามหลักสูตรสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เช่น บูรณาการ โครงการงาน องค์กรความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงมีการจัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด ความสามารถและความต้องการของผู้เรียนและชุมชนให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เช่น ชมรมทางวิชาการต่างๆ เป็นต้น และการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้น

2.7 ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

การกำกับติดตามและนิเทศงาน เป็นกิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพงานใด ๆ เฉพาะในวงการศึกษา ถือเป็นกิจกรรมสำคัญยิ่ง ที่จะมีผลต่อการเร่งรัดหรือการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ ทั้งนี้ การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศภายในเพื่อติดตามและทบทวนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา โดยรายงานผลการดำเนินงานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง รวมทั้งการนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและทบทวนมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล พร้อมทั้งรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของสถานศึกษาต่อชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปีการศึกษาและมีการเตรียมการด้านการใช้หลักสูตรเพื่อการรองรับประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก

3. ปัญหาที่พบจากการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล

เนื่องจากครูผู้สอนยังขาดความรู้และความชัดเจนในกระบวนการด้านการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริมของโรงเรียนไม่เป็นรูปธรรมและไม่ต่อเนื่องในด้านนโยบายการปฏิบัติ ครูส่วนใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล และขาดการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการขาดอุปกรณ์ที่เพียงพอ สื่อและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนมีน้อย ขาดการจัดอบรมครูและบุคลากรให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆไม่มีการบูรณาการในกลุ่มสาระฯอื่นๆ ขาดการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

4. ข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมครูผู้สอน โดยสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในทักษะความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่งเสริมให้เกิดเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องในด้านนโยบายการปฏิบัติ ครูส่วนใหญ่ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ที่เพียงพอ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เพียงพอกับการใช้งาน ส่งเสริมการจัดอบรมครูและบุคลากรให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆให้เกิดการบูรณาการในกลุ่มสาระฯอื่นๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการดำเนินการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

5. บทสรุปของการส่งเสริมการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

5.1 ภาพรวมการจัดการส่งเสริมการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

ภาพรวมเกี่ยวกับการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล นั้นยังขาดแนวทางในการส่งเสริมการบริหารหลักสูตรมาตรฐานสากลที่ชัดเจน ทำให้ครูผู้สอนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรมาตรฐานสากลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเท่าที่ควร ขาดการให้ความรู้ความเข้าใจในทักษะกระบวนการบริหารหลักสูตรมาตรฐานสากล ขาดความต่อเนื่องในการกระตุ้นให้ครูทำงาน และการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารหลักสูตรมาตรฐานสากล

5.2 บทเรียนหรือแนวปฏิบัติที่ดีที่ได้จากการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล

ผู้บริหารโรงเรียนให้ความสำคัญในการบริหารหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยการจัดประชุมชี้แจงถึงแนวทางในการบริหารหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้งการจัดอบรม ศึกษา ศึกษานทั้งในและนอกสถานที่อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการสนับสนุนเงินทุนและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อ การทำงานของครู

5.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

โรงเรียนควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหาร หลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อนำมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ให้เกิดการบูรณาการในกลุ่มสาระฯ อื่นๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการ ดำเนินการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณด้านการทำการ บริหารหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ผู้วิจัยพบว่า จากโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่ให้ข้อมูลจำนวน 45 โรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 57.8 ซึ่งมากกว่าโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลขนาดใหญ่พิเศษ คิดเป็นร้อยละ 42.2 โดยเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) อยู่ในกลุ่มสูง คิดเป็นร้อยละ 53.3 และเป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) อยู่ในกลุ่มต่ำ คิดเป็นร้อยละ 46.7 ส่วนผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญซึ่งเป็นตัวแทนของโรงเรียนมีส่วนร่วมเท่ากัน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหลักสูตรสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ และครู

สรุป โรงเรียนที่ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 57.8 เป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (O-NET) อยู่ในกลุ่มสูง คิดเป็นร้อยละ 53.3

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงที่สุด คือ ด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 และด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.37 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนต่ำที่สุด คือ ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนโรงเรียนที่ได้รับรางวัลด้านโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 21 คน สรุปผลดังนี้

โรงเรียนยึดหลักการบริหารจัดการระบบคุณภาพ ตามแนวทางโรงเรียนมาตรฐานสากล ที่กระทรวงศึกษาธิการให้แนวทางไว้ และโรงเรียนได้พยายามปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพเสมอ โดยยึดถือเป้าหมาย มาตรฐานหลักสูตร และเป้าหมาย มาตรฐานของต้นสังกัด เป็นทิศทางการทำงานแบบบูรณาการและองค์รวมเป็นประจำทุกปี ส่งผลให้การจัดการศึกษาและการทำงานมีประสิทธิภาพจนได้รับรางวัลต่างๆ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนมาตรฐานสากล

5.1.3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลปรากฏดังนี้

1) ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ในภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 โดยจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูงกับโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มต่ำ มีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากแบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ พบว่า

ผลการวิเคราะห์ปัญหาจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลของ โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล คือ ลักษณะการปฏิบัติงานที่ขาดแนวทางในการส่งเสริมการบริหารหลักสูตรมาตรฐานสากลที่ชัดเจน ทำให้ครูผู้สอนยังไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรมาตรฐานสากลเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเท่าที่ควร ขาดการให้ความรู้ความเข้าใจในทักษะกระบวนการบริหารหลักสูตรมาตรฐานสากล ขาดความต่อเนื่องในการกระตุ้นให้ครูทำงาน และการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการบริหารหลักสูตรมาตรฐานสากล

ส่วนแนวทางแก้ไขปัญหามาจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล นั้นโรงเรียนควรแนวปฏิบัติควรมีความชัดเจนและต่อเนื่องในการดำเนินงานการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนครูผู้สอนให้มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อนำมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆให้เกิดการบูรณาการในกลุ่มสาระฯ อื่นๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการดำเนินการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผลตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณด้านการทำการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารโรงเรียนต้องให้ความสำคัญในการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยต้องมีการจัดประชุมชี้แจงถึงแนวทางในการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล ทั้งการจัดอบรม ศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานที่อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการสนับสนุนเงินทุนและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการทำงานของครู

ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 โดยผู้บริหารโรงเรียนหรือรองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 15 คน สรุปผลดังนี้

ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ ครูผู้สอนยังขาดความรู้และความชัดเจนในกระบวนการด้านการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นผลมาจากการส่งเสริมของโรงเรียนไม่เป็นรูปธรรมและไม่ต่อเนื่องในด้านนโยบายการปฏิบัติ ครูส่วน

ใหญ่ไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล และขาดการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการขาดอุปกรณ์ที่เพียงพอ สื่อและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนมีน้อย ขาดการจัดอบรมครูและบุคลากรให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆไม่มีการบูรณาการในกลุ่มสาระฯอื่นๆ ขาดการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

ส่วนแนวทางการแก้ไขปัญหา คือ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการส่งเสริมครูผู้สอน โดยสร้างความตระหนักและให้ความสำคัญในทักษะความรู้ความเข้าใจในการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่งเสริมให้เกิดเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องในด้านนโยบายการปฏิบัติ ครูส่วนใหญ่ต้องตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล มีการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการและอุปกรณ์ที่เพียงพอ จัดหาสื่อและเทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เพียงพอกับการใช้งาน ส่งเสริมการจัดอบรมครูและบุคลากรให้ความรู้ความเข้าใจเพื่อมาพัฒนางานในด้านหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆให้เกิดการบูรณาการในกลุ่มสาระฯอื่นๆ พร้อมทั้งส่งเสริมการดำเนินการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 การอภิปรายผลการศึกษาคำปรึกษาผู้บริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 1 และเขต 2

จากการศึกษาคำปรึกษาผู้บริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 1 และเขต 2 โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านการสร้างความเข้าใจในหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยหวังผลเพื่อนำผลการส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาไปพัฒนาขั้นตอนการบริหารที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ระบุไว้ในหมวด 4 แนวทางการศึกษา มาตรา 24 ข้อ 5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การบริหารหลักสูตรเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหาร

สถานศึกษา ทั้งนี้ผู้บริหารและผู้สอนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยากรประเภทต่าง ๆ โดยให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถการบริหารหลักสูตรในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538, หน้า 10) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรคือการพยายามวาง โครงการที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตรงตามจุดหมายที่กำหนดไว้ หรือการพัฒนาหลักสูตรและการสอนคือระบบโครงสร้างของการจัดโปรแกรมการสอน กำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การปรับปรุงตำราแบบเรียน คู่มือครู และสื่อการเรียนต่างๆ การวัดและประเมินผลการใช้หลักสูตรการปรับปรุงแก้ไขและการให้ การอบรมครูผู้ใช้หลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รวมทั้งการบริหารและการบริการหลักสูตร

รองลงมา คือ ด้านการการพัฒนาหลักสูตรใน โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นการดำเนินงานของโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการบริหารสถานศึกษา โดยการจัดประชุมวางแผนการนำผลการบริหารสถานศึกษาไปใช้ในการจัดการบริหารหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิด สุณีย์ ภูพันธ์ (2546, หน้า 230-233) กล่าวว่า การดำเนินการเรียนการสอนตามหลักสูตรได้แก่ การปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะซึ่งบางลักษณะอาจจะทำการปรับหลักสูตรให้เป็นระบบมีกฎเกณฑ์ซึ่งทำโดยกรรมการหรือครูผู้สอนแต่ละคนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและขีดความสามารถของผู้ใช้หลักสูตรนั้น นอกจากนี้สถานศึกษาคควรมีการจัดทำแผนการสอนหรือแผนการจัดการเรียนรู้เป็นการขยายรายละเอียดของหลักสูตรให้ไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยกำหนดกิจกรรมและเวลาไว้อย่างชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้

ในขณะเดียวกัน พบว่า ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายจากหน่วยงานต้นสังกัดมีการบริหารงบประมาณเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรไม่ตรงตามนโยบาย ซึ่งไม่สอดคล้องกับแนวคิดของ น้าทิพย์ งานสุทธา (2547, หน้า 39) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรว่าเป็นกระบวนการนำหลักสูตรแม่บทหรือหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปใช้ในโรงเรียนเพื่อให้เกิดผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรที่วางไว้ โดยการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตลอดจนการจัดปัจจัยและสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนการสอน

5.2.2 การอภิปรายผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรใน โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

จากการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรใน โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน และคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

พบว่า ด้านการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ และด้านการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ มีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีข้อค้นพบซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ มีงบประมาณที่เพียงพอต่อการกระตุ้นให้ผู้บริหารสามารถดำเนินการสนับสนุนในเรื่องการเตรียมความพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์การเรียนการสอนห้องปฏิบัติการ สื่อนวัตกรรมมีจำเป็นต่อการบริหารหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล และความพร้อมต่อการสร้างองค์ความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาของผู้เรียน ครู และผู้บริหารให้มีความเข้าใจ และข้อกำหนดแนวการทำบริหารหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และอาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษ นั้นมีครูที่ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางซึ่งไม่ชัดเจน เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับวิชา ยศอ่อน (2555, น. 68) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารหลักสูตรใน โรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและวิทยฐานะ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้บริหารและครู จำนวน 242 คน พบว่า การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริการหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 จำแนกตาม คะแนนเฉลี่ยของโรงเรียน โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยกลุ่มสูง มีความพร้อมเกี่ยวกับการเตรียมตัวในการสอบโอเน็ตซึ่งไม่สอดคล้องกับ ศศิพร รินทะ (2554, น. 49) ได้ศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนในโครงการ โรงเรียนมาตรฐานสากล: กรณีศึกษาโรงเรียนเมืองคง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 กล่าวว่า โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการเพื่อขึ้นำการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ของโรงเรียนและใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ ผู้บริหาร มีวิธีการสื่อสารกับบุคลากรในโรงเรียนที่หลากหลายและเหมาะสมผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำในการดำเนินงานของโรงเรียนและได้มีการพัฒนาความเป็นผู้นำให้กับบุคลากรด้วยการกระจายอำนาจอย่างทั่วถึง อีกทั้งผู้บริหารได้ประพฤติเป็นแบบอย่างและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมที่มีจริยธรรม และวิธีปฏิบัติที่แสดงถึงความเป็นพลเมืองดี ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนและมีการจัดสรรทรัพยากรให้เพียง

พอที่จะทำให้แผนปฏิบัติการบรรลุความสำเร็จสอดคล้องตรงตามเป้าหมายของโรงเรียน มีกระบวนการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติปฏิบัติไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจนและเป็นขั้นตอน ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมเพื่อปรับปรุงและสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องกับเป้าหมายสูงสุดของโรงเรียน และเป็นที่พอใจของสังคมชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการเลือกรวบรวม วิเคราะห์ จัดการและปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และการจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศรวมทั้งการทบทวนผลการดำเนินการ และได้นำผลการทบทวนในการปรับปรุงผลการดำเนินการไปใช้เพื่อผลักดันให้เกิดการปรับปรุงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและยกระดับมาตรฐาน การศึกษา ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร โรงเรียนเมืองคงมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการสร้างความผูกพันและความสามัคคีให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการทำงานอย่างเต็มตามศักยภาพ ได้มีการพัฒนาและการจัดการบุคลากร เพื่อให้ใช้ศักยภาพของบุคลากรอย่างเต็มที่ในการร่วมสร้างสรรค์และพัฒนาโรงเรียนสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ด้านการจัดการกระบวนการ โรงเรียนเมืองคงมีการจัดโครงสร้างการบริหารจัดการโรงเรียนที่เป็นระบบและครอบคลุมงานทุกฝ่ายพร้อมทั้งมีการกำหนดแนวทางเพื่อมุ่งพัฒนาให้สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโรงเรียนอีกทั้งมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนเพื่อให้เกิดนวัตกรรมในโรงเรียน ด้านผลลัพธ์ โรงเรียนมีการบริหารจัดการเกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างชัดเจนและเป็นระบบมีความสะดวก รวดเร็ว ในการเรียกใช้ข้อมูลมีความเป็นปัจจุบัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้ผลการวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้นจึงควรมีการนำผลการวิจัย และมีการศึกษาเพิ่มเติมดังข้อเสนอแนะต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีนโยบายอย่างชัดเจนและต่อเนื่องเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยสามารถนำไปปฏิบัติได้ในทิศทางเดียวกัน

2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีกิจกรรมให้กับ โรงเรียนที่เข้าร่วม โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อสร้างโอกาสเสนอหรือเผยแพร่ผลงานมากยิ่งขึ้น

3) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณให้กับ โรงเรียนที่มีความต้องการส่งเสริมการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) โรงเรียนควรสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารและครูเห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ตรงตามมาตรฐานสากล
- 2) โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการบริหารหลักสูตร โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยกำหนดรูปแบบหรือนโยบายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
- 3) โรงเรียนควรให้การสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกด้านงบประมาณให้กับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการมาตรฐานสากล

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลในแต่ละประเภทที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและประสิทธิภาพทางการบริหารหลักสูตรในบริบทที่ต่างกัน ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นภาพการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลที่มีปัจจัยแตกต่างกัน และเกิดประโยชน์ต่อผู้ทำวิจัยเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับใช้เป็นแนวทางในการทำวิจัย
- 2) ควรศึกษาในเชิงลึกเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพในเรื่องปัญหาในการจัดการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล
- 3) ควรมีการนำประเด็นที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการบริหารหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลไปใช้ประโยชน์สำหรับศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ตรงตามมาตรฐานสากลด้านอื่น ๆ ต่อไป

ป
ร
จ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2546. คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2545. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2545. คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2545. คู่มือการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2545. ชุดฝึกอบรมวิทยากรแกนนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เรื่องการพัฒนาสื่อการเรียนรู้อ ชุดที่ 13. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์(ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2545. แนวทางการวัดผลและประเมินผลการเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2545. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ. 2542. เอกสารเจาะลึกการจัดกิจกรรมการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย. 2544. แนวทางการส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม เล่มที่ 4 การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : ดิเอ็มเพอเรียพีกรูฟ.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานเลขาธิการศึกษา. ม.ป.ป. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรินทวาทกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2544. เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ, กรมสามัญศึกษา. 2542. การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่ม 1.

กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.

กมล ภูประเสริฐ. 2545. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ก.พล 1996.

ไกรเลิศ โพธิ์นอก. 2542. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา.

วิทยานิพนธ์_ปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เฉลิมชัย อากาศวรรณ. 2540. การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนที่ได้รับ

รางวัลชนะเลิศการจัดกิจกรรมวันประถมศึกษาแห่งชาติในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์

ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ดุสิต ทิวถนอม. 2540. การนิเทศการศึกษา: หลักการและแนวปฏิบัติ. นครปฐม: ภาควิชาการ

บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธำรง บัวศรี. 2545. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : พัฒนาการศึกษา.

นริศรา อุปกรณ์ศิริการ. 2542. การรับรู้ในการปฏิบัติการณ์เทศภายในโรงเรียนของผู้เกี่ยวข้องกับการ

การนิเทศภายในโรงเรียน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา

12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิเวศ คิดยาว. 2542. ความต้องการนิเทศภายในโรงเรียนของครูผู้สอน เกี่ยวกับงานวิชาการใน

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด

สุรินทร์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาบัณฑิต

วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

บรรพต สุวรรณประเสริฐ. 2544. การพัฒนาหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.

เชียงใหม่ : แสงศิลป์.

บุญชู ชลชัยเชิธร. 2541. “แนวคิดเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน”

วารสารวิชาการ. 9 (กันยายน 2541) : 38.

ประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ. 2545. “การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (research for learning

development)” เอกสารรายงานการวิจัย อันดับที่ 289/2545,6. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ประวิทย์ วงษ์แก้ว. 2546. ปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2535. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สหออฟเซต.
- พิชัย เสงี่ยมจิต. 2542. การบริหารงานเฉพาะด้านในสถานศึกษา. อุบลราชธานี : สถาบันราชภัฏ
อุบลราชธานี.
- พิชาน บุญยะมาน. 2549. ขวัญในการปฏิบัติงานของครูที่มีผลต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครปฐม เขต 1.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์ ช่างน้ำ. 2549. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษา
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
- ไพบุลย์ กลุมมงคล. 2546. ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว.
งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา
- ระวีวรรณ ชินะตระกูล. 2539. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. ม.ป.ป. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์
อักษร.
- ริจี้ร์ ภู่อาระ. 2545. การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทบุ๊คพอยท์ จำกัด
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. 2542. แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอล ที เพลส.
- วิเชียร ตียนันท์. 2540. ทางเลือกในการนิเทศภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษา อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วิสิทธิ์ ปีดกัณภัย. 2546. ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแกลง จังหวัดระยอง. งานนิพนธ์ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศันสนีย์ เครือชะเอม. 2546. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับคุณภาพ
การบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร. ปริญญาบัตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- สังัด อุทรานันท์. 2530. การนิเทศการศึกษา หลักการทฤษฎีและการปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- สมกิต บุญยะโพธิ์. 2547. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.สารนิพนธ์
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- สมชาย คำปลิว. 2549. การศึกษาบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา อำเภอราศีไศล จังหวัดศรีสะเกษ. การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาการบริหารการศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์
วิทยาลัยเฉลิมกาญจนา.
- สมพงษ์ สมใจเพ็ง. 2549. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูป
การศึกษา ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สุพรรณบุรี.วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- สมศรี มธุรสสุวรรณ. 2541. การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน
มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาน ชาติยานนท์. 2540. แนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547. การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543. แนวทางการประกันคุณภาพในสถานศึกษา :
เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดีจำกัด
- สำเนาวั ขจรศิลป์. 2539. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา เล่มที่ 1 พื้นฐานและการบริหารนักศึกษา.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สุจิรา เจริญวงษ์. 2544. การศึกษาปัญหาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอกาญจนบุรี จังหวัดระยอง.
งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อนุกรรมการการปฏิรูปการเรียนรู้. 2543. การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด :
แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

- อำรุง จันทวานิช. 2546. รายงานวิจัยและประเมินผลประสิทธิภาพ การประถมศึกษา องค์กำหนด
ประสิทธิภาพของการประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- อำรุง จันทวานิช.2542.การประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ภาษาอังกฤษ

- Agthe, R.R. (1979, December). The elementary principles perception of their own and teacher
rail in curriculum decision making. Dissertation Abstracts International, 40(6),3067 -6.
- Harris Ben M. (1995). Supervisory Behavior in Education. Englewood Cliffs, New Jersey:
Prentice-Hall.
- Miller Van.(1965). The Public, Administration of American School of System, New York :
The Macmillan Company.
- Pantelides, Judy R. (1991, September). An Exploration of the Relationship Between specific
Instructional Leadership Behaviors of elementary Principals and Student
Achievement. Dissertation Abstracts International, 51,12 : 678-A.
- UNESCO Principal Regional Office for Asia and the Pacific. (1992). Education in Asia and the
Pacific : Reviews reports and note, number 26. New York : Harper Colli

กรม
พาณิชย์
และ
อุตสาหกรรม

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. พิณสุดาศิริธรังศรี
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา
                           วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. อัญชลี ทองแถม
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอก สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางการศึกษา
                           ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
                           มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร. สันธะวา คามดิษฐ์
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการศึกษากาดำ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
4. ดร.เฉลิมชัย มนุเสวต
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอก สาขาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่ง   อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
                           ผู้อำนวยการหลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน
5. ดร.วรรณดี นาคสุขปาน
 วุฒิการศึกษา   ปริญญาเอก สาขาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
 ตำแหน่ง   ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนสาขาน้ำผึ้ง ในพระอุปถัมภ์ฯ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง การบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และ เขต 2

ส่วนที่ 1 ภูมิสังคมของโรงเรียน

ชื่อ โรงเรียน.....
 ผู้ให้สัมภาษณ์..... ตำแหน่ง.....
 หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้.....
 สัมภาษณ์เวลา..... เมื่อวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ส่วนที่ 2 สาระที่สัมภาษณ์

1. ท่านมีแนวคิดและหลักการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างไร

.....
 .....
 .....

2. โรงเรียนของท่านมีแนวทางการส่งเสริมการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลอย่างไร

2.1 แนวทางการสร้างความเข้าใจหลักสูตร

.....
 .....

2.2 แนวทางการพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล

.....
 .....

2.3 แนวทางการจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ

.....

.....

.....

2.4 แนวทางการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน

.....

.....

.....

2.5 แนวทางการจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

2.6 แนวทางการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้

.....

.....

.....

2.7 แนวทางการนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล

.....

.....

.....

3. ปัญหาที่พบเกี่ยวกับการดำเนินงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลคืออะไร

.....

.....

.....

4. แนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโรงเรียนดำเนินการอย่างไร

.....

.....

.....

**ส่วนที่ 3 บทสรุปของการส่งเสริมการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน
มาตรฐานสากล**

1. ภาพรวมการจัดการส่งเสริมการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียน
มาตรฐานสากลของท่านเป็นอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

2. บทเรียนหรือแนวปฏิบัติที่ดีที่ได้จากการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียน
มาตรฐานสากลในโรงเรียนของท่านคืออะไร

.....
.....
.....
.....
.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะอื่นๆในเรื่องการบริหารงานในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โรงเรียน
มาตรฐานสากลในโรงเรียนของท่านอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถามจนเสร็จสิ้น

แบบวัดความสอดคล้อง

เรื่อง การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชยมศึกษาเขต 1 และเขต 2

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยเพื่อการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชยมศึกษาเขต 1 และเขต 2 มีรายละเอียดดังนี้

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	การสร้างความเข้าใจหลักสูตร				
1	โรงเรียนทำการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจสภาพปัจจุบันและปัญหาของการดำเนินงานของสถานศึกษา				
2	โรงเรียนกำหนดกรอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล				
3	โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล				
4	โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล				
5	โรงเรียนประชุมชี้แจงเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อทำความเข้าใจแก่คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา				
6	โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในการจัดทำหลักสูตรที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้วิทยากรภายนอก				
7	โรงเรียนนำครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษาดูงานการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล				

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล				
8	โรงเรียนมีการวางแผนเตรียมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล				
9	โรงเรียนจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากลให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง				
10	โรงเรียนจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลโลกตามจุดหมายของหลักสูตร เทียบเคียงมาตรฐานสากล				
11	โรงเรียนจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน				
12	โรงเรียนกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการสร้าง หลักสูตร				
13	โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับแนวคิดของโรงเรียน มาตรฐานสากล				
14	โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้วยระบบคุณภาพ				
15	โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสู่โรงเรียน มาตรฐานสากล				
16	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักการโรงเรียน มาตรฐานสากลอย่างเป็นวัฒนธรรมองค์กร				
17	โรงเรียนนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ				
18	โรงเรียนทดลองใช้หลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลใน สถานศึกษา				
19	โรงเรียนปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากผลการทดลอง ใช้หลักสูตรสถานศึกษา				
20	โรงเรียนมีระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล				
21	โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร				

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
22	โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงแก้ไข				
การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ					
23	โรงเรียนมีศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ที่มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการให้บริการ				
24	โรงเรียนมีห้องทดลองปฏิบัติการและมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เน้นความเป็นเลิศของนักเรียนตามกลุ่มสาระ				
25	โรงเรียนมีห้องอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Electronic Multi-Media Classroom) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้				
26	โรงเรียนจัดหาคอมพิวเตอร์พกพาสำหรับนักเรียนทุกคน				
27	โรงเรียนจัดเตรียมห้องปฏิบัติการที่มีความสะอาดสบาย สะอาด และเพียงพอสำหรับการใช้งาน				
28	โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่มีความพร้อม เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉาย สไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมค์ลอย ไมโครโฟน เป็นต้น				
29	โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการใช้งาน				
30	โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ประจำในห้องปฏิบัติการ				
31	โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ต่างๆ ในห้องปฏิบัติการพร้อมให้บริการตลอดเวลา				
การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน					
32	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน				
33	โรงเรียนมีสื่อวัตกรรมการที่จะช่วยศึกษาภาษาอังกฤษ เช่น เอกสาร CD เพลง ภาพยนตร์ ฯลฯ				
34	โรงเรียนมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน				
35	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานผ่านทางระบบออนไลน์ (online)				
36	โรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน				

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
37	โรงเรียนจัดให้มีหนังสือ/ตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล				
38	โรงเรียนใช้หนังสือ ตำราเรียนและสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน				
การจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง					
39	โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้สาระ ความเป็นสากลทั้ง 4 รายวิชาและภาษาที่ 2				
40	โรงเรียนจัดอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ของครูและบุคลากรทางการศึกษา				
41	โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดรายวิชา ทฤษฎี องค์ความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง โลกศึกษา และการสร้าง โครงงาน				
42	โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องมีการ พัฒนาความรู้ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร				
43	โรงเรียนพาครูและบุคลากรทางการศึกษาคูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัด การศึกษานานาชาติ				
44	โรงเรียนให้ครูศึกษาแนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์และเขียนแสดง ทัศนคติเชิงบวก				
45	โรงเรียนจัดอบรมทักษะและเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆที่มุ่งสู่การ เป็นมาตรฐานสากล				
46	โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถใช้ระบบ สารสนเทศเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพ การศึกษา				
การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้					
47	โรงเรียนปรับลดเวลาในการสอนของครูในห้องเรียนและเพิ่มเวลา การเรียนรู้ของผู้เรียนนอกห้องเรียน				
48	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล				
49	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ(Quality				

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
	Classroom System)				
50	โรงเรียนจัดทำสาระรายวิชาเพิ่มเติมสู่ความเป็นเลิศที่ตอบสนองต่อ ความถนัดศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน				
51	โรงเรียนจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 ในทุกชั้นเรียน				
52	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล โดยเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรมเกี่ยวกับโลกศึกษา				
53	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล โดยเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีองค์ความรู้				
54	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล โดยเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเรียงความขั้นสูง				
55	ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการ สอนกับนานาชาติ				
56	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ				
57	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารออกแบบ สร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพ				
58	โรงเรียนดำเนินการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่างๆอย่าง ต่อเนื่อง				
59	โรงเรียนใช้ผลการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียง มาตรฐานสากล				
60	โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ				
การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล					
61	โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้ศึกษาแนวทางการนิเทศกำกับ ติดตามการบริหารหลักสูตรตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล				
62	โรงเรียนจัดทำแผนและกำหนดปฏิทินการนิเทศกำกับติดตาม หลักสูตร				
63	โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในและติดตามการจัดการเรียนการสอน ของครู พร้อมบันทึกผลการนิเทศ				

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
64	โรงเรียนสะท้อนผลผลการนิเทศติดตามหลักสูตรให้ครูทุกคนทราบ				
65	โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศติดตามหลักสูตรมาปรับปรุงการ ในการจัดการเรียนการสอน				
66	โรงเรียนนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียง โรงเรียนมาตรฐานสากล				
67	โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงโรงเรียน มาตรฐานสากล				
68	โรงเรียนมีการนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรมาตรฐานสากล				
69	โรงเรียนรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อชุมชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง				

ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหาในข้อคำถาม (Index of congruence)

เรื่อง การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษา มัชฌมศึกษาเขต 1 และเขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมายลงในช่องเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วม
โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาของท่านให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดและโปรดทำให้ครบทุกข้อ

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
การสร้างความเข้าใจหลักสูตร							
1	โรงเรียนทำการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจสภาพปัจจุบันและปัญหาของ การดำเนินงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
2	โรงเรียนกำหนดกรอบการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
3	โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการมี ส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
4	โรงเรียนสร้างความเข้าใจแก่ผู้นำชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	+1	+1	0	+1	+1	0.8
5	โรงเรียนประชุมชี้แจงเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วม โครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อทำความเข้าใจแก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
6	โรงเรียนจัดอบรมให้ความรู้แก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องในการ จัดทำหลักสูตรที่ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้ วิทยากรภายนอก	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
7	โรงเรียนนำครูและบุคลากรทางการศึกษาไปศึกษาดูงานการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนที่ร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
รวม							0.97

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
การพัฒนาหลักสูตรในโรงเรียนมาตรฐานสากล							
8	โรงเรียนมีการวางแผนเตรียมการในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่ ร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
9	โรงเรียนจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่ร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากลให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
10	โรงเรียนจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นพลโลกตามจุดหมายของหลักสูตร เทียบเคียงมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
11	โรงเรียนจัดหลักสูตรที่ส่งเสริมความเป็นเลิศตอบสนองต่อความถนัด และศักยภาพของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
12	โรงเรียนกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการสร้าง หลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
13	โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับแนวคิดของโรงเรียน มาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
14	โรงเรียนดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้วยระบบคุณภาพ	+1	+1	+1	0	+1	0.8
15	โรงเรียนมีแผนกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสู่โรงเรียน มาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
16	โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามหลักการโรงเรียน มาตรฐานสากลอย่างเป็นวัฒนธรรมองค์กร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
17	โรงเรียนนำแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
18	โรงเรียนทดลองใช้หลักสูตรโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลใน สถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
19	โรงเรียนปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นจากผลการทดลอง ใช้หลักสูตรสถานศึกษา	+1	+1	+1	+1	0	0.8
20	โรงเรียนมีระบบวิเคราะห์ความเสี่ยงที่มีผลต่อการใช้หลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
21	โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
22	โรงเรียนนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรไปปรับปรุงแก้ไข	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
	รวม						0.97
การจัดเตรียมความพร้อมห้องปฏิบัติการ							
23	โรงเรียนมีศูนย์วิทยบริการ (Resource Center) ที่มีสภาพแวดล้อมเอื้อต่อการให้บริการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
24	โรงเรียนมีห้องทดลองปฏิบัติการและมีอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย เน้นความเป็นเลิศของนักเรียนตามกลุ่มสาระ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
25	โรงเรียนมีห้องอิเล็กทรอนิกส์มัลติมีเดีย (Electronic Multi-Media Classroom) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
26	โรงเรียนจัดหาคอมพิวเตอร์พกพาสำหรับนักเรียนทุกคน	+1	0	+1	+1	+1	0.8
27	โรงเรียนจัดเตรียมห้องปฏิบัติการที่มีความสะดวกสบาย สะอาด และเพียงพอสำหรับการใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
28	โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่มีความพร้อม เช่น เครื่องเสียง เครื่องฉาย สไลด์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ไมค์ลอย ไมโครโฟน เป็นต้น	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
29	โรงเรียนจัดอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ที่เพียงพอสำหรับการใช้งาน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
30	โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ประจำในห้องปฏิบัติการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
31	โรงเรียนจัดเจ้าหน้าที่คอยให้คำแนะนำการใช้อุปกรณ์ต่างๆในห้องปฏิบัติการพร้อมให้บริการตลอดเวลา	+1	+1	+1	0	+1	0.8
	รวม						0.95
การจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนการสอน							
32	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูสร้างสื่อและนวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
33	โรงเรียนมีสื่อวัตกรรมการที่จะช่วยศึกษาภาษาอังกฤษ เช่น เอกสาร CD เพลง ภาพยนตร์ ฯลฯ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
34	โรงเรียนมีสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	0	+1	+1	0.8
35	โรงเรียนส่งเสริมให้ครูเผยแพร่ผลงานผ่านทางระบบออนไลน์ (online)	+1	+1	+1	0	+1	0.8

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
36	โรงเรียนมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตแบบความเร็วสูงเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
37	โรงเรียนจัดให้มีหนังสือตำราเรียนที่มีคุณภาพระดับมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
38	โรงเรียนใช้หนังสือ ตำราเรียนและสื่อที่เป็นภาษาต่างประเทศในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
	รวม						0.94
การจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง							
39	โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนรู้สาระความเป็นสากลทั้ง 4 รายวิชาและภาษาที่ 2	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
40	โรงเรียนจัดอบรมพัฒนาความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศของครูและบุคลากรทางการศึกษา	+1	+1	0	+1	+1	0.8
41	โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดรายวิชา ทฤษฎีองค์ความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง โลกศึกษา และการสร้างโครงการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
42	โรงเรียนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องมีการพัฒนาความรู้ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
43	โรงเรียนพาคูและบุคลากรทางการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการศึกษานานาชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
44	โรงเรียนให้ครูศึกษาแนวทางการคิดเชิงวิเคราะห์และเขียนแสดงทัศนคติเชิงบวก	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
45	โรงเรียนจัดอบรมทักษะและเทคนิควิธีการสอนแบบต่างๆที่มุ่งสู่การเป็นมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
46	โรงเรียนจัดอบรมครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องให้สามารถใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
	รวม						0.97

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้							
47	โรงเรียนปรับลดเวลาในการสอนของครูในห้องเรียนและเพิ่มเวลา การเรียนรู้ของผู้เรียนนอกห้องเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
48	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เพิ่มพูนประสิทธิภาพการปฏิบัติงานสู่ความ เป็นเลิศของโรงเรียนมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
49	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนโดยใช้ระบบห้องเรียนคุณภาพ(Quality Classroom System)	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
50	โรงเรียนจัดทำสาระรายวิชาเพิ่มเติมสู่ความเป็นเลิศที่ตอบสนองต่อ ความถนัดศักยภาพและความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
51	โรงเรียนจัดการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ 2 ในทุกชั้นเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
52	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล โดยเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรมเกี่ยวกับโลกศึกษา	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
53	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล โดยเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรมเกี่ยวกับทฤษฎีองค์ความรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
54	โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้สู่มาตรฐานสากล โดยเพิ่มเติมเนื้อหา กิจกรรมเกี่ยวกับการเขียนเรียงความขั้นสูง	+1	+1	0	+1	+1	0.8
55	ครูสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการ สอนกับนานาชาติ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
56	โรงเรียนจัดการเรียนการสอนสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ด้วยภาษาอังกฤษ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
57	โรงเรียนจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนสังเคราะห์ข้อมูลข่าวสารออกแบบ สร้างสรรค์งานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	0	+1	0.8
58	โรงเรียนดำเนินการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาด้านต่างๆอย่าง ต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
59	โรงเรียนใช้ผลการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเทียบเคียง มาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
60	โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
รวม							0.97

ข้อ ที่	การบริหารหลักสูตรในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียน มาตรฐานสากล	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญ					IOC
		1	2	3	4	5	
การนิเทศกำกับติดตามและประเมินผล							
61	โรงเรียนส่งเสริมครูและบุคลากรให้ศึกษาแนวทางการนิเทศกำกับ ติดตามการบริหารหลักสูตรตามโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล	+1	0	+1	+1	+1	0.8
62	โรงเรียนจัดทำแผนและกำหนดปฏิทินการนิเทศกำกับติดตาม หลักสูตร	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
63	โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในและติดตามการจัดการเรียนการสอน ของครู พร้อมบันทึกผลการนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
64	โรงเรียนสะท้อนผลผลการนิเทศติดตามหลักสูตรให้ครูทุกคนทราบ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
65	โรงเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศติดตามหลักสูตรมาปรับปรุงการ ในการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
66	โรงเรียนนิเทศติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียง โรงเรียนมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	0	0.8
67	โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาที่เทียบเคียงโรงเรียน มาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
68	โรงเรียนมีการนำผลการติดตามประเมินผลมาใช้พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาให้เป็นหลักสูตรมาตรฐานสากล	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
69	โรงเรียนรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาต่อชุมชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	+1	+1	1.0
รวม							0.95
เฉลี่ยค่า IOC							0.95

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

นางสาวเสาวนีย์ นวลน้อย

ประวัติการศึกษา

ปี พ.ศ.2552

ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ปี พ.ศ.2551

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

เอกรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

ครู คศ.1

โรงเรียนราชวินิต มัชฌม

181 ถนนพินธุโลก แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต

กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10300